

ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ / ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΣΟΒΑΡΟ & ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΤΟΥΣ 2020

ΑΘΗΝΑ, ΜΑΡΤΙΟΣ 2022
ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

Μήνυμα Αρχηγού Ελληνικής Αστυνομίας

Το οργανωμένο έγκλημα αποτελεί ένα διαχρονικά πολυδιάστατο φαινόμενο, το οποίο τελεί σε άμεση συνάρτηση με τις επικρατούσες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες, καθώς και τη ραγδαία τεχνολογική εξέλιξη, που πλέον σημειώνεται κατά τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την ανάπτυξη του διαδικτύου, ενώ αξίζει να επισημανθεί και η επίδραση του παράγοντα της γεωγραφικής θέσης της χώρας μας, ως σταυροδρόμι τριών ηπείρων.

Η Ελληνική Αστυνομία, ως κύριος φορέας ασφάλειας της Χώρας μας, σε συνεργασία με άλλους συναρμόδιους φορείς, εθνικούς, ευρωπαϊκούς ή διεθνείς, έχει διαρκή στόχευση την αντιμετώπιση του φαινομένου και την δραστική μείωση των επιπτώσεων, που αυτό επιφέρει, υψώνοντας ένα αρραγές μέτωπο απέναντι σε μια καίρια απειλή, η οποία συνιστά ανασταλτικό παράγοντα ανάπτυξης και ευημερίας για τους πολίτες, αλλά και για το σύνολο της οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας, ενώ διαδραματίζει σημαίνοντα ρόλο στη θωράκιση του αγαθού της εσωτερικής ασφάλειας.

Αποστολή του Σώματος είναι μεταξύ άλλων η εμπέδωση του αισθήματος της ασφάλειας και προς την κατεύθυνση αυτή στο Στρατηγικό και Επιχειρησιακό Σχέδιο της Ελληνικής Αστυνομίας για τα έτη 2021-2025 έχει τεθεί ως Στρατηγική Προτεραιότητα η καταπολέμηση του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας και η αντιμετώπιση του Οργανωμένου εγκλήματος με δράσεις που αφορούν τόσο το εγχώριο όσο και το διασυνοριακό έγκλημα μέσα από τη συστηματική αξιοποίηση πληροφοριών και την πλήρη αξιοποίηση τεχνολογικών μέσων και εφαρμογών. Οι διαρκώς εξελισσόμενες μέθοδοι οργάνωσης και εκτέλεσης των εγκληματικών πράξεων τονίζουν την αναγκαιότητα προσαρμογής και εξέλιξης των ανάλογων αστυνομικών μεθόδων διερεύνησης του εγκλήματος σύμφωνα και με τις διεθνείς πρακτικές.

Η παρούσα Έκθεση παρουσιάζει στο σύνολό της μια στατιστική απεικόνιση, αλλά και θεσμική ανάλυση και σύνοψη των δράσεων της Ελληνικής Αστυνομίας στον τομέα της πάταξης του οργανωμένου εγκλήματος σε μια περίοδο, η οποία επηρεάστηκε από τις ιδιάζουσες συνθήκες που διαμορφώθηκαν από την πανδημία του κορωνοϊού, διαμορφώνοντας ένα ευμετάβλητο ως προς την εγκληματικότητα περιβάλλον. Παράλληλα, επιχειρείται να δοθεί μία συνολική εικόνα και μία μελλοντική εκτίμηση των νέων τάσεων στις διαφορετικές μορφές του οργανωμένου εγκλήματος και τις διαστάσεις που αυτές μπορούν να λάβουν.

Η Ελληνική Αστυνομία, επιδεικνύοντας υψηλό επαγγελματισμό και αυτάρκεια επιχειρησιακή, αποδεικνύει διαρκώς ότι είναι εγγυήτρια της εσωτερικής ασφάλειας στη χώρα μας και της κατ' επέκταση κοινωνικής ομαλότητας και ισορροπίας. Η

εγγύηση της διεθνούς εικόνας της Ελλάδας και η εμπιστοσύνη, που αυτή αποπνέει διεθνώς, είναι απορρέον γεγονός και δεδομένο επαρκές για τη διαρκή επαύξηση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών μας σε συνεργασία με διεθνείς και ευρωπαϊκές αρχές επιβολής του νόμου. Μέριμνά μας είναι η κατάκτηση της εμπιστοσύνης του πολίτη προς το έργο και τη δράση μας και η απόρριψη κάθε αισθήματος ανασφάλειας και φόβου. Μέριμνά μας συνιστά η θωράκιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών θεσμών και αξιών.

Αθήνα, Μάρτιος 2022

Ο Αρχηγός

Μιχαήλ ΚΑΡΑΜΑΛΑΚΗΣ

Αντιστράτηγος

Πίνακας περιεχομένων

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ 5

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ 8

1.1 Γενικά.....	8
1.2 Πεδίο Μελέτης.....	9
1.3 Μεθοδολογία.....	10
1.3.1. Εμπειρικό υλικό	10
1.3.2. Ανάλυση εμπειρικού υλικού.....	10

2 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΣΟΒΑΡΟ & ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ. 12

2.1 Γενικά.....	12
2.2 Γεωπολιτικοί.....	12
2.3 Οικονομικοί.....	14
2.4 Νομοθεσία και δράση των διωκτικών αρχών.....	15
2.5 Διαδίκτυο-Νέες Τεχνολογίες.....	17
2.6 Κοινωνικοί.....	19
2.7 Επιδημιολογική κατάσταση.....	20

3 ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ. 23

3.1 Παράνομη διακίνηση μεταναστών.....	23
3.1.1 Παρούσα κατάσταση.....	23
3.1.2. Εγκληματικές ομάδες.....	28
3.2 Διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.....	36
3.2.1. Παρούσα κατάσταση.....	36
3.2.1.1. Κάνναβη.....	38
3.2.1.2. Ηρωίνη.....	43
3.2.1.3. Κοκαΐνη.....	47
3.2.1.4. Συνθετικά Ναρκωτικά.....	51
3.2.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	53
3.3 Εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας.....	59
3.3.1. Παρούσα κατάσταση.....	59
3.3.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	61
3.4 Λαθρεμπόριο προϊόντων.....	70
3.4.1. Παρούσα Κατάσταση.....	70
3.4.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	73
3.5 Εμπορία Ανθρώπων.....	79
3.5.1. Παρούσα Κατάσταση.....	79
3.5.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	81
3.6 Εκβιάσεις.....	83
3.6.1. Παρούσα Κατάσταση.....	83
3.6.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	84
3.7 Οργανωμένες απάτες.....	86
3.7.1. Παρούσα κατάσταση.....	86
3.7.2. Εγκληματικές ομάδες.....	88

3.8 Πλαστογραφία.	93
3.8.1. Παρούσα κατάσταση.	93
3.8.2. Εγκληματικές Ομάδες.	94
3.9 Διακίνηση όπλων, πυρομαχικών & εκρηκτικών υλών.	96
3.9.1. Παρούσα Κατάσταση.	96
3.9.2. Εγκληματικές Ομάδες.	97
3.10 Παραχάραξη.	100
3.10.1. Παρούσα κατάσταση.	100
3.10.2. Εγκληματικές Ομάδες.	101
3.11 Παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών.	102
3.11.1. Παρούσα Κατάσταση.	102
3.11.2. Εγκληματικές Ομάδες.	103

Επιτελική Σύνοψη

Η Έκθεση για το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα στην Ελλάδα έτους 2020 παρουσιάζει τις κυριότερες σοβαρές και οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες, τις εγκληματικές ομάδες που είχαν εμπλοκή σε αυτές, καθώς και τους παράγοντες που επηρέασαν την ανάπτυξη του συγκεκριμένου φαινομένου. Από την ανάλυση των δεδομένων που πραγματοποιήθηκε, αποτυπώνονται, επίσης, ο βαθμός απειλής των επί μέρους εγκληματικών δραστηριοτήτων με βάση τα χαρακτηριστικά των εγκληματικών ομάδων και των συνεπειών της δράσης τους και η πιθανή μελλοντική εξέλιξη τους.

Τα σημαντικότερα ευρήματα, που αφορούν τις τάσεις του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος στην Ελλάδα, κατά το έτος 2020, συνοψίζονται ως εξής:

- Οι κύριες εγκληματικές δραστηριότητες του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος στη Χώρα μας, για το 2020, είναι η διακίνηση μεταναστών, η διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας, το λαθρεμπόριο προϊόντων, η διακίνηση απομιμητικών προϊόντων, η εμπορία ανθρώπων, οι εκβιάσεις, οι οργανωμένες απάτες, η πλαστογραφία, η διακίνηση όπλων & πυρομαχικών, η παραχάραξη και το παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών. Οι πλέον ανεπτυγμένες εξ αυτών, εξακολουθούν να είναι η παράνομη διακίνηση μεταναστών (μεγαλύτερη παράνομη αγορά) και ναρκωτικών ουσιών.
- Κατά το 2020, δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα μας συνολικά τριακόσιες σαράντα τέσσερις (**344**) εγκληματικές ομάδες, οι οποίες απαρτιζόνταν συνολικά από **2.501** μέλη. Η πλειοψηφία αυτών (σε ποσοστό **70%** επί του συνόλου) είναι εγχώριες¹ (αμιγείς ή/και μικτές). Αξιοσημείωτη (σε ποσοστό **30%** επί του συνόλου) είναι και η παρουσία αλλοδαπών εγκληματικών ομάδων (ομοιογενών ή μη).
- Από τις αλλοδαπές εγκληματικές ομάδες, κυρίαρχο ρόλο συνεχίζουν να διαδραματίζουν οι αλβανικές (σε ποσοστό **34%** επί συνόλου των αλλοδαπών ομάδων), ακολουθούμενες από τις βουλγάρικες και τις γεωργιανές (αμφότερες σε ποσοστό **12%**), τις Αλγερινές (σε ποσοστό **10%**), τις πακιστανικές (σε ποσοστό **8%**), τις ιρακινές (σε ποσοστό **7%**) και τις ρουμανικές (σε ποσοστό **5%**).
- Η πλειοψηφία των ομάδων (σε ποσοστό **56%** επί του συνόλου) ήταν ολιγομελείς (έως 6 μέλη). Σημειώνεται ότι, σε σημαντικό ποσοστό (**12%** επί του συνόλου), επρόκειτο για ολόκληρα εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών), η πλειοψηφία των οποίων (**28%** επί συνόλου αυτών) δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών και στις κλοπές-διαρρήξεις (**26%** επί συνόλου αυτών).
- Πολυδιάστατη εγκληματική δραστηριότητα εμφανίζεται σε ποσοστό **24%** επί του συνόλου των εγκληματικών ομάδων, με την πλειοψηφία αυτών (σε ποσοστό **51%**), να δραστηριοποιούνται στη διακίνηση ναρκωτικών (Polydrug ή/και Polycriminal OCGs).

¹ **Εγχώρια (Indigenous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη που η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της έχει ελληνική υπηκοότητα. **Αλλοδαπή (Non-Indigenous)** είναι εκείνη, που αντίθετα με την εγχώρια, τα μέλη της δεν έχουν ελληνική υπηκοότητα. **Εγχώρια και Αλλοδαπή μαζί (Indigenous & Non-Indigenous)** είναι εκείνη που τα μισά περίπου μέλη της έχουν ελληνική υπηκοότητα και τα άλλα μισά δεν έχουν.

- Το κέρδος το οποίο αποκόμισαν οι εγκληματικές ομάδες συνολικά από τις εν λόγω εγκληματικές δραστηριότητες, εκτιμάται στο ποσό των **242.648.300** Ευρώ περίπου². Το μεγαλύτερο εκτιμώμενο κέρδος, προέρχεται από την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, ακολουθούμενο από το λαθρεμπόριο, τις κλοπές-διαρρήξεις, τις απάτες, τις κλοπές τροχοφόρων, τις ληστείες, την παράνομη μετανάστευση, την πλαστογραφία και τις εκβιάσεις.
- Οι εγκληματικές ομάδες, συνεχίζουν να χρησιμοποιούν με εντεινόμενο βαθμό το διαδίκτυο και τις νέες τεχνολογίες, ως μέσο διευκόλυνσης των εγκληματικών τους δραστηριοτήτων και προσέλκυσης-αλίευσης πελατών ή υποψήφιων θυμάτων.
- Οι ομάδες που δραστηριοποιούνται στις κλοπές τροχοφόρων, στις παραβάσεις της νομοθεσίας περί ναρκωτικών και στο λαθρεμπόριο τσιγάρων, εμφανίζουν γενικά τον πιο υψηλό βαθμό εξειδίκευσης. Τα μέλη τους χρησιμοποιούν ειδική τεχνογνωσία (μη προσβάσιμη σε όλους) ως αναπόσπαστο στοιχείο της δράσης τους.
- Περαιτέρω, ένα αξιοσημείωτο ποσοστό αυτών (**26%** επί του συνόλου των ομάδων) εκμεταλλεύονται (ευκαιριακά³ ή/και συστηματικά⁴) τις νομότυπες δομές για τη διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους.
- Ένα ποσοστό αυτών (**9%**), διαπιστώθηκε να χρησιμοποιεί τη διαφθορά για τη διευκόλυνση-συγκάλυψη των δραστηριοτήτων τους.
- Σοβαρή κρίνεται η απειλή από εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στη διακίνηση μεταναστών, τη διακίνηση ναρκωτικών, τις απάτες και το λαθρεμπόριο προϊόντων.
- Σε ό,τι αφορά τη γεωγραφική διάσταση των εγκληματικών ομάδων, η πλειοψηφία αυτών (σε ποσοστό **67%** επί του συνόλου), δρούσε σε τοπικό ή/και περιφερειακό επίπεδο και **17%** επί του συνόλου σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι, ένα σημαντικό ποσοστό (**16%** επί του συνόλου) εξακριβώθηκε ότι είχε διεθνή-διασυνοριακή διάσταση. Η πλειοψηφία των ομάδων με διεθνή-διασυνοριακή διάσταση, δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, στη διακίνηση μη νόμιμων αλλοδαπών, στο λαθρεμπόριο προϊόντων και στην εμπορία ανθρώπων.
- Στους παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη των σοβαρών και οργανωμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων, δεν παρατηρήθηκαν ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις σε σχέση με όσα αναφέρθηκαν στην αντίστοιχη έκθεση για το 2019.
- Εκτός της γενικότερης οικονομικής και επιδημιολογικής κατάστασης, οι μορφές του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος συνεχίζουν να ενισχύονται από την ύπαρξη παράνομων αγορών και τη διαθεσιμότητα των κατάλληλων μέσων για την

²Μνημονεύεται ότι ο αριθμός αυτός είναι ενδεικτικός και κατά προσέγγιση, καθώς σε πολλές υποθέσεις, δεν ήταν εφικτός ο προσδιορισμός των κερδών των εγκληματικών ομάδων, λόγω έλλειψης πληροφοριών.

³ Αξιοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρουν επιχειρήσεις προς τις εγκληματικές οργανώσεις εν αγνοία τους (π.χ. ενοικίαση οχημάτων, πώληση καρτοκινητών τηλεφώνων κ.α.)

⁴ Η συστηματική εκμετάλλευση νομότυπων δομών πραγματοποιείται με τους ακόλουθους τρόπους:

- i. Άσκηση οποιασδήποτε μορφής ελέγχου και αξιοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών σε επιχειρήσεις που δεν ιδρύθηκαν ούτε ανήκουν στην οργάνωση. Στην περίπτωση αυτή, οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων γνωρίζουν την ύπαρξη της οργάνωσης (δεν ανήκουν σε αυτή) και διαφθείρονται.
- ii. Ίδρυση εξ' αρχής εικονικών επιχειρήσεων που φαινομενικά λειτουργούν και δεν παράγουν κανένα προϊόν ή υπηρεσία. Αποκλειστική τους αποστολή είναι η νομιμοφανής κάλυψη της παράνομης δράσης της οργάνωσης.
- iii. Οργανώσεις που έχουν τη δυνατότητα να νομιμοποιούν και να επανεπενδύουν τα κέρδη τους με την ίδρυση και τον απόλυτο έλεγχο συγκεκριμένων επιχειρήσεων, οι οποίες λειτουργούν και προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες στη νόμιμη αγορά.

διάπραξη εγκληματικών πράξεων (όπλα, μεταφορικά μέσα, τεχνολογικός εξοπλισμός κ.λπ.).

1 Εισαγωγή

1.1 Γενικά

Η παρούσα έκθεση συντάχθηκε από τη Διεύθυνση Δημόσιας Ασφάλειας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 11^{ου} του Ν. 3875/2010 «Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής και συναφείς διατάξεις», 6 του Π.Δ/τος 178/2014 «Οργάνωση Υπηρεσιών Ελληνικής Αστυνομίας» και 1 της Υ.Α. 4803/35/19-α'/2011 «Καθορισμός αρμόδιας Αστυνομικής Υπηρεσίας και άλλων λεπτομερειών για τη σύνταξη ετήσιας έκθεσης σχετικά με το οργανωμένο έγκλημα στην Ελλάδα». Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, η Ελληνική Αστυνομία, συντάσσει αναλυτική ετήσια έκθεση σχετικά με την κατάσταση και τις τάσεις του Οργανωμένου Εγκλήματος στην Ελλάδα, σε συνεργασία με δύο (2) ειδικούς επιστήμονες, που διέθεσε το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας (ΚΕ.ΜΕ.Α.) και με την υπεύθυνη για τη δίωξη του Οργανωμένου Εγκλήματος Εισαγγελέα.

Η έκθεση εστιάζει κυρίως στη σοβαρή και οργανωμένη εγκληματική δραστηριότητα. Τα δεδομένα που αναλύθηκαν για τη σύνταξη της έκθεσης του 2020, προήλθαν από τις αρμόδιες Αρχές Επιβολής του Νόμου⁵ και αφορούσαν τόσο γενικά στοιχεία για τις σοβαρές και οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες, όσο και συγκεκριμένες πληροφορίες για τη δράση εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιήθηκαν στην ελληνική Επικράτεια.

Σε κάθε περίπτωση, διευκρινίζεται ότι ο χαρακτήρας των συμπερασμάτων της παρούσας έκθεσης είναι εκτιμητικός, καθώς στηρίχθηκαν σε αξιολογικές κρίσεις, με βάση τα διαθέσιμα πληροφοριακά δεδομένα που προέκυψαν με τη χρήση συγκεκριμένης μεθοδολογίας.

⁵ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ, ΛΙΜΕΝΙΚΟ (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΗ), ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ.

1.2 Πεδίο Μελέτης

Πεδίο μελέτης της παρούσας έκθεσης είναι το Σοβαρό & Οργανωμένο Έγκλημα (Serious & Organized Crime), όπως αυτό ορίζεται στην εγχώρια και τη διεθνή νομοθεσία. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της έννοιας του Σοβαρού & Οργανωμένου Εγκλήματος, τα οποία έχουν καθοριστεί σε διεθνές και εθνικό επίπεδο⁶, είναι τα ακόλουθα:

- **Η συγκρότηση ή ένταξη σε δομημένη ομάδα**
- **Η συμμετοχή στην ομάδα δύο ή περισσότερων προσώπων**
- **Η ομάδα να έχει διάρκεια δράσης**
- **Επιδίωξη της ομάδας να αποτελεί η τέλεση περισσότερων του ενός αδικημάτων, για τα οποία προβλέπεται ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον τεσσάρων (4) ετών ή μεγαλύτερη**
- **Η ομάδα να επιδιώκει τον προσπορισμό κέρδους ή άλλου υλικού οφέλους (άμεσου ή έμμεσου) από την εγκληματική δραστηριότητα**

Με βάση τα παραπάνω, η παρούσα έκθεση καλύπτει τις κάτωθι εγκληματικές δραστηριότητες που έλαβαν χώρα το έτος 2020 στην Ελλάδα:

Διακίνηση Μεταναστών, Διακίνηση Ναρκωτικών Ουσιών, Εγκλήματα κατά της Ιδιοκτησίας, Λαθρεμπόριο, Διακίνηση απομιμητικών προϊόντων, Εμπόριο Ανθρώπων, Εκβιάσεις, Απάτες, Πλαστογραφία, Παράνομη Διακίνηση Όπλων & Πυρομαχικών, Παραχάραξη, Παράνομο Εμπόριο Πολιτιστικών Αγαθών.

⁶Σχετ. η με αριθμό 2008/841/ΔΕΥ της 24/10/2008 Απόφαση-Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (Άρθρο 1).

1.3 Μεθοδολογία

1.3.1. Εμπειρικό υλικό

Το εμπειρικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε, στο πλαίσιο σύνταξης της παρούσας έκθεσης, προέρχεται από τις εξής κύριες πηγές:

- Σηματικές αναφορές και αναφορές (υποβλητικές) των Αρχών Επιβολής του Νόμου (Ελληνική Αστυνομία, Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή) προς τον εισαγγελέα, οι οποίες αφορούν υποθέσεις Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος που εξιχνιάστηκαν το 2020.
- Στατιστικά στοιχεία εγκληματικότητας, ενημερωτικά δελτία και δελτία τύπου για υποθέσεις Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος που αφορούν το ίδιο έτος.
- Πληροφοριακά δελτία & ενημερωτικά σημειώματα Αστυνομικών Υπηρεσιών, Ελλήνων Αξιωματικών Συνδέσμων σε πρεσβείες της Χώρας μας και σε Διεθνείς Οργανισμούς στο εξωτερικό ή αλλοδαπών Αρχών στο πλαίσιο της ανταλλαγής πληροφοριών.
- Ενημερωτικά Σημειώματα Αστυνομικών Υπηρεσιών (Υπηρεσίες Ασφάλειας, Διευθύνσεις Αρχηγείου και λοιπές αυτοτελείς Υπηρεσίες) και λοιπών Διοικητικών Αρχών.
- Εκθέσεις Διεθνών & Ελληνικών Οργανισμών και Αρχών επιβολής του Νόμου άλλων κρατών, με αντικείμενο το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα.
- Εκθέσεις Ανάλυσης (Επιχειρησιακές & Στρατηγικές) Αστυνομικών Υπηρεσιών.
- Ανοικτές Πηγές Πληροφοριών (δημοσιεύματα ηλεκτρονικού και ημερήσιου τύπου, ακαδημαϊκά κείμενα-άρθρα & εκθέσεις, κ.ά.).

1.3.2. Ανάλυση εμπειρικού υλικού

Για τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης, αναγνωρίστηκαν και αναλύθηκαν τόσο οι **σοβαρές και οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες** στην Ελλάδα κατά το έτος 2020, όσο και οι **εγκληματικές ομάδες** που εμπλέκονταν σε αυτές.

Η συλλογή υποθέσεων Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος που έλαβαν χώρα στην Ελλάδα κατά το 2020, έγινε με βάση τα κριτήρια του Κεφαλαίου «Πεδίο Μελέτης» της παρούσας και αφορούσε υποθέσεις, στις οποίες επιλήφθηκαν ελληνικές αρχές επιβολής του νόμου, ακόμα και στο πλαίσιο διεθνών επιχειρήσεων.

Από αυτή τη διαδικασία, έγινε δυνατός ο προσδιορισμός των βασικών εγκληματικών δραστηριοτήτων που απασχόλησαν τις ελληνικές αρχές, ενώ, στη συνέχεια, και με βάση το ίδιο υλικό, εντοπίστηκαν οι εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα, λαμβάνοντας υπόψη τη δραστηριότητα και τον τρόπο δράσης τους.

Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκε ανάλυση τόσο των επιπτώσεων – συνεπειών, που προκαλούνται στην ελληνική κοινωνία από τη δράση των εγκληματικών ομάδων (σε φυσικό, ψυχολογικό, οικονομικό, πολιτικό, κοινωνικό, τεχνολογικό και περιβαλλοντικό επίπεδο), όσο και των παραγόντων που επηρεάζουν το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα (πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών, τεχνολογικών, περιβαλλοντικών και νομοθετικών), ώστε να διαμορφωθεί ο βαθμός απειλής τους.

Με βάση τα συμπεράσματα των παραπάνω αναλύσεων, αλλά και τη μελέτη ανοικτών πηγών πληροφόρησης και εκθέσεων, για το Οργανωμένο Έγκλημα στην Ελλάδα και διεθνώς, καθορίστηκαν τελικά τα γενικά χαρακτηριστικά του Σοβαρού & Οργανωμένου Εγκλήματος και των εγκληματικών ομάδων, που δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα μας, κατά το 2020.

2 Παράγοντες που επηρεάζουν το Σοβαρό & Οργανωμένο έγκλημα.

2.1 Γενικά.

Το οργανωμένο έγκλημα αποτελεί πολυσύνθετο φαινόμενο, το οποίο γεννάται, εξελίσσεται και διαμορφώνεται, ως αποτέλεσμα πολιτικοοικονομικών και κοινωνικών, κυρίως, συνιστώσων. Αυτές οι συνιστώσες δεν είναι αποκλειστικά εγκληματογόνες, αλλά έχουν γενικότερο χαρακτήρα και αφορούν νόμιμες δομές, οι οποίες εκ των πραγμάτων γεννούν ευκαιρίες για υψηλό κέρδος και χαμηλό ρίσκο από την οργανωμένη εγκληματική δράση.

Η ένταση και οι επιπτώσεις του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος, διαμορφώνονται από παράγοντες που είτε αφορούν τρωτότητες στην κοινωνία που διευκολύνουν και ευνοούν την δράση των εγκληματικών ομάδων, είτε παράγοντες που δρουν αντίθετα, αποτρέποντας τη διάπραξη εγκλημάτων και είναι κοινοί για τους περισσότερους τομείς της εγκληματικότητας και τις περισσότερες εγκληματικές ομάδες.

Σε αυτούς περιλαμβάνονται οι οικονομικοί παράγοντες, η γεωπολιτική κατάσταση, η τεχνολογική ανάπτυξη και ειδικότερα η διάδοση της χρήσης του διαδικτύου, η υπάρχουσα νομοθεσία, η δράση των διωκτικών αρχών και η στάση της κοινωνίας απέναντι στο έγκλημα. Ιδιαίτερα, για το έτος 2020, σημαντική επιρροή είχαν και οι επιδημιολογικές συνθήκες που διαμορφώθηκαν στη Χώρα μας από τον μήνα Μάρτιο και έπειτα. Οι ανωτέρω παράγοντες συνδυαστικά, επηρεάζουν σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό τη μορφή και τα ειδικότερα χαρακτηριστικά των εγκληματικών δραστηριοτήτων των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων, καθώς και τη συμπεριφορά τόσο των δραστών όσο και των θυμάτων εντός του κοινωνικού συνόλου.

2.2 Γεωπολιτικοί.

Η γεωγραφική θέση μιας χώρας (π.χ. η εγγύτητα της Ελλάδας με άλλες χώρες, όπως η Αλβανία, η Τουρκία, η Βουλγαρία, η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, κ.α., το γεγονός ότι αποτελεί μέλος της Ε.Ε.), οι μορφολογικές και κλιματολογικές της συνθήκες (π.χ. η ύπαρξη εκτεταμένων χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων, λιμένων, αερολιμένων και οδικών αρτηριών, η συγκοινωνιακή διασύνδεση με άλλες χώρες της Ε.Ε. και των Βαλκανίων), η πολιτική οργάνωσή της και κατάσταση, είναι παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη συγκεκριμένων δραστηριοτήτων του οργανωμένου εγκλήματος (π.χ. διακίνηση παράτυπων μεταναστών, ναρκωτικών ουσιών, λαθρεμπόριο προϊόντων, εγκλήματα κατά ιδιοκτησίας κ.λπ.).

Οι ένοπλες συρράξεις και η συνέχιση της πολιτικής αστάθειας σε τρίτες χώρες, έχουν ως επακόλουθο την οικονομική τους υποβάθμιση, με αποτέλεσμα να ωθούν μεγάλα τμήματα του πληθυσμού τους στη νόμιμη αλλά, κυρίως, στην παράνομη

διακίνηση αλλοδαπών. Σημειώνεται ότι, οι ένοπλες συρράξεις αποτελούν πολλές φορές δικαιολογία για την πολιτική και οικονομική αστάθεια μιας χώρας ή μιας ομάδας κρατών ώστε να επεξηγηθεί ικανοποιητικά το φαινόμενο της διαφθοράς. Ιστορικά έχει παρατηρηθεί ότι και ένα ισχυρό πολιτειακό καθεστώς συντηρεί τη διαφθορά και την εγκληματική κουλτούρα, το οποίο στο πλαίσιο των δυναμικών που αναπτύσσονται στο πεδίο διακρατικών σχέσεων παγκοσμίως, οδήγησε σε αποδοχή των διεφθαρμένων καθεστώτων και τη διαιώνιση μίας «κουλτούρας διαφθοράς».

Η πολιτική αστάθεια και η έντονη διαφθορά σε χώρες παραγωγής ναρκωτικών ουσιών (Αφγανιστάν, Κολομβία) ή σε γειτνιάζουσες με αυτές (Ιράν, Βενεζουέλα, Βραζιλία), σε συνδυασμό με την προβληματική δράση των κρατικών αρχών έρευνας και δίωξης στις χώρες αυτές, ευνοεί την απρόσκοπτη καλλιέργειά τους από τα εγκληματικά δίκτυα. Τα εν λόγω φαινόμενα διαφθοράς –πολλές φορές και σε επίπεδο κυβερνητικών αξιωματούχων – συντείνουν στη «θετική σχέση» μεταξύ κρατικών οικονομιών και της παραγωγής-εμπορίας ναρκωτικών.

Οι χώρες της Ε.Ε. συνεχίζουν να αποτελούν ελκυστικό προορισμό λόγω εγγύτητας, οικονομικής και πολιτικής σταθερότητας, της δυνατότητας παροχής νομικής προστασίας (πολιτικό άσυλο) και πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας, αλλά και της ύπαρξης σε αυτές διευρυμένων μεταναστευτικών κοινοτήτων (επιθυμία για οικογενειακή συνένωση).

Η ασκούμενη μεταναστευτική πολιτική από μια χώρα ή/και την Ε.Ε. εν γένει, είναι δυνατόν να αποτελέσει παράγοντα που επηρεάζει τις μεταναστευτικές ροές. Για παράδειγμα, ενδεχόμενη υιοθέτηση πολιτικής «ανοιχτών συνόρων» και κατανομής των προσφύγων εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εκτιμάται ότι, συνιστούν παράγοντες έλξης των προσφύγων και παράτυπων μεταναστών, προερχόμενων από Ασιατικές & Αφρικανικές χώρες. Από την άλλη, βέβαια, συνιστούν και παράγοντα αποδυνάμωσης του ρόλου που διαδραματίζουν σε αυτήν τα εγκληματικά δίκτυα παράνομης διακίνησης μεταναστών, καθόσον πλέον η μεταφορά των μεταναστών και προσφύγων γίνεται νόμιμα από τις κρατικές δομές.

Περαιτέρω, η κατασκευή συνοριακών φραχτών και άλλων τεχνητών εμποδίων σε χώρες όπως η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, η Κροατία, η Σλοβενία, η Ουγγαρία, η Βουλγαρία και η Χώρα μας, επηρεάζει τις ακολουθούμενες διαδρομές των μεταναστευτικών ροών.

Επιπλέον, η υιοθέτηση πολιτικής «ανοιχτών συνόρων» από την Τουρκία για πολίτες προερχόμενους από μουσουλμανικές χώρες της Ασίας και της Αφρικής, είναι ένας από τους λόγους που την έχει καταστήσει τον σημαντικότερο, ίσως, ενδιάμεσο σταθμό προ της άφιξης των μεταναστών και προσφύγων στην Ευρώπη (κυρίως μέσω του αεροδρομίου της Κωνσταντινούπολης). Επιπρόσθετα, στα τέλη Φεβρουαρίου του 2020 και στο μετέπειτα χρονικό διάστημα, στα ελληνο-τουρκικά χερσαία σύνορα δημιουργήθηκε μία ιδιαίτερα έκρυθμη συνθήκη που χαρακτηρίστηκε διεθνώς ως πρωτοφανής μεταναστευτική πίεση για τα εξωτερικά σύνορα της Ελλάδας, τα οποία αποτελούν και εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τέλος, η απουσία ελέγχων στα σύνορα μεταξύ χωρών της Ε.Ε (ελεύθερη διακίνηση εμπορευμάτων και αγαθών), σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η χώρα μας, λόγω της γεωγραφικής της θέσης αποτελεί συνδυαστικό κρίκο μεταξύ τρίτων χωρών και χωρών της Ε.Ε., όπως, επίσης, και η εγγύτητα της Ελλάδας με τις Βαλκανικές Χώρες, διευκολύνουν την είσοδο στην ελληνική επικράτεια εγκληματικών ομάδων, καθώς επίσης και τη μεταφορά – διάθεση λαθραίων προϊόντων και προϊόντων παραχάραξης.

2.3 Οικονομικοί.

Οι οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες είναι πρωτίστως επιχειρηματικές δραστηριότητες. Ισχυρό κίνητρο των εγκληματικών ομάδων είναι το κέρδος, συνεπώς, οι οικονομικοί παράγοντες που διέπουν την αγορά διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση του οργανωμένου εγκλήματος. Ως εκ τούτου, η οργανωμένη εγκληματική δραστηριότητα επηρεάζεται άμεσα από τις εξελίξεις στην οικονομία και την αγορά εργασίας.

Η έντονη οικονομική ύφεση των προηγούμενων ετών, σε συνδυασμό με την υψηλή κερδοφορία ορισμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων, όπως π.χ. η παράνομη διακίνηση μη νόμιμων αλλοδαπών, ναρκωτικών ουσιών, το λαθρεμπόριο προϊόντων, τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας, οι οργανωμένες απάτες, εκβιάσεις κ.α., αποτελούν παράγοντα που διευκολύνει αφενός την ανάπτυξη εγκληματικών συμπεριφορών, που στόχο έχουν την εν γένει την αποκόμιση οικονομικού οφέλους με οποιοδήποτε τρόπο και, αφετέρου, τη στρατολόγηση από τις εγκληματικές ομάδες, νέων μελών (ημεδαπών και αλλοδαπών). Το τελευταίο είναι αποτέλεσμα της παροχής δυνατότητας σε ανειδίκευτα άτομα, που ενδεχομένως στερούνται δυνατότητας πρόσβασης στη νόμιμη αγορά εργασίας, να αποκομίσουν ένα χαμηλότερο ή υψηλότερο, κατά περίπτωση, οικονομικό όφελος.

Η υψηλή φορολόγηση τα τελευταία χρόνια και η επιβολή επιπλέον τελών σε ορισμένα προϊόντα, όπως καύσιμα, αλκοολούχα ποτά, τσιγάρα, απόρροια των δύσκολων οικονομικών συγκυριών που επικρατούσαν στην χώρα μας, έχει διπλή επιρροή στη διαμόρφωση της οργανωμένης εγκληματικότητας: αφενός η προσπάθεια αποκόμισης οικονομικού οφέλους ή αποφυγής της καταβολής των αναλογούντων φόρων ωθεί τους δράστες στην πλαστογραφία των απαιτούμενων παραστατικών εγγράφων και δικαιολογητικών, για την εξαπάτηση του Ελληνικού Δημοσίου και τροφοδοτεί την παράνομη αγορά των πλαστών εγγράφων με πελάτες. Από την άλλη, η αυξανόμενη ζήτηση για φθηνά προϊόντα και υπηρεσίες, εν μέρει αποτέλεσμα επίσης της παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης, οδηγεί σε έξαρση της παραοικονομίας και ωθεί τους καταναλωτές στην αναζήτηση λαθραίων προϊόντων, σε χαμηλότερες τιμές συγκριτικά με τις προσφερόμενες στη νόμιμη αγορά, προς αποφυγή των υψηλών δασμών. Με τον τρόπο αυτό, η παραοικονομία επιτυγχάνει να παρεισφρήσει στις κοινωνικές δομές, καθώς τα άτομα καθίστανται ουσιαστικά καταναλωτές προϊόντων εγκληματικής δραστηριότητας.

Η αυξανόμενη χρήση πιστωτικών-χρεωστικών καρτών και ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (e-banking, προμήθεια μηχανών POS από πλειοψηφία των καταστημάτων) επηρεάζει ορισμένες εγκληματικές δραστηριότητες της οργανωμένης

εγκληματικότητας (π.χ. αφενός μείωση υποθέσεων παραχάραξης και κυκλοφορίας πλαστών χαρτονομισμάτων, λόγω περιορισμένης χρήσης μετρητών, αφετέρου μεγάλη αύξηση υποθέσεων απατών σε βάρος πολιτών ή/και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων διαμέσου Διαδικτύου ή/και Η/Υ, κ.λπ.).

2.4 Νομοθεσία και δράση των διωκτικών αρχών.

Οι εγκληματικές ομάδες εκμεταλλεύονται τα κενά και τις ελλείψεις στη νομοθεσία για να υποβοηθήσουν την παράνομη δραστηριότητά τους.

Ειδικότερα, οι σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις της ελληνικής πολιτείας για αποσυμφόρηση των σωφρονιστικών καταστημάτων, κατά τα τελευταία έτη⁷, η ψήφιση νέων κωδίκων, η μετάπτωση υψηλής κοινωνικής απαξίας κακουργημάτων σε πλημμελήματα (διακεκριμένες κλοπές κατ' επάγγελμα τελούμενες από συμμορίες⁸), η οποία οδήγησε σε αποφυλακίσεις μελών των ομάδων, αλλά και η μη προφυλάκιση αυτών, είτε λόγω πλημμελούς προανακριτικού έργου, είτε λόγω μη ορθής εκτίμησης από Εισαγγελικές & ανακριτικές αρχές, επιτρέπει στις εγκληματικές ομάδες να συνεχίζουν τη δράση τους, καθώς δεν επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό η δομή τους.

Επιπλέον, οι διεθνείς εγκληματικές ομάδες ή/και δίκτυα τείνουν να εκμεταλλεύονται κενά και διαφορές στις νομοθεσίες μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. προκειμένου, αφενός να διευκολύνουν τις εγκληματικές τους δραστηριότητες και αφετέρου να αποκρύπτουν τα εγκληματικά τους κέρδη (όπως π.χ. οι ομάδες που εμπλέκονται στην παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων και εκμεταλλεύονται τις διαφορές στις νομοθεσίες περί όπλων μεταξύ των χωρών της Ε.Ε., διευκολύνοντας τη νόμιμη εισαγωγή όπλων κρότου-αερίου, απενεργοποιημένων όπλων, τα οποία στη συνέχεια με κατάλληλη επεξεργασία μετατρέπουν σε λειτουργικά).

Επιπροσθέτως, η δράση των εγκληματικών οργανώσεων δύναται να υποβοηθηθεί από την ελλιπή δράση των διωκτικών αρχών. Ειδικότερα, η υποστελέχωση ορισμένων διωκτικών Υπηρεσιών που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων τους (π.χ. πραγματοποιείται μικρότερος αριθμός ελέγχων κ.λπ.), η αδυναμία-ατολμία-έλλειψη διάθεσης σε βάθος έρευνας υποθέσεων και μεταξύ τους διασύνδεσης (κάθε υπόθεση αντιμετωπίζεται κατά βάση ως αυτοτελής και η έρευνα σταματά με τη σύλληψη μερικών μελών της ομάδας, χωρίς να αναζητούνται επιπλέον μέλη της εγκληματικής οργάνωσης, τα οποία πιθανόν βρίσκονται σε άλλες χώρες), η γραφειοκρατία και η μη έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των διωκτικών αρχών των όμορων κρατών, σε συνδυασμό με την έλλειψη ενιαίου περιβάλλοντος αναζήτησης πληροφοριών (υφίστανται πολλές διάσπαρτες εφαρμογές με αποτέλεσμα να καθίσταται δυσχερής και χρονοβόρα για τον τελικό χρήστη-αστυνομικό, ο οποίος διενεργεί σχετικούς ελέγχους στο δρόμο) και η αδυναμία άσκησης αυστηρών συνοριακών ελέγχων ή η κατάργηση αυτών, ευνοούν την ανάπτυξη του εγκλήματος και δίνουν στις εγκληματικές ομάδες

⁷ Ενδεικτικά αναφέρονται οι Νόμοι 4411/2016, 4322/2015, 4198/2013, 4043/2012 σχετικά με υφ' όρον απόλυση κρατουμένων, παραγραφή αξιοποιήσιμων συγκεκριμένων αδικημάτων, κ.λπ.

⁸ Ν.4619/2019 (ΦΕΚ Α'95 από 11/06/2019) «Κύρωση Ποινικού Κώδικα» και Ν.4620/2019 (ΦΕΚ Α'96 από 11/06/2019) «Κύρωση του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας».

ευκαιρίες για δραστηριοποίηση. Σε αυτό συμβάλλει και η δυσκολία άμεσου εντοπισμού των δραστών, καθώς στις περισσότερες περιπτώσεις μεσολαβεί αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα μέχρι την ανακάλυψή τους, ιδιαίτερα αν πρόκειται για εγκληματική ομάδα.

Περαιτέρω, σε αυτή την κατηγορία υπάγονται οι παράγοντες που αφορούν γενικά στη λειτουργία του κράτους και των κρατικών δομών. Η διαφθορά ορισμένων κρατικών υπαλλήλων κυβερνητικών υπηρεσιών (Υπουργεία, Ο.Τ.Α., ΕΛ.ΑΣ., Λ.Σ., Τελωνεία, Εφορίες κ.λπ.), διευκολύνει την παράνομη δραστηριότητα σε ποικίλους τομείς. Στον τομέα της αρχαιοκαπηλίας ειδικότερα, η ελλιπής φύλαξη των αρχαιολογικών χώρων και μουσείων, η μη καταγραφή των πολιτιστικών προϊόντων που προέρχονται από παράνομες ανασκαφές (αδυναμία πιστοποίησης και επαναπατρισμού τους, στην περίπτωση που αυτά εμφανιστούν στη διεθνή αγορά) και η χαμηλή και όχι γρήγορη κρατική αποζημίωση σε περίπτωση ανεύρεσης πολιτιστικών προϊόντων, δημιουργεί ευκαιρίες για τη δράση εγκληματικών ομάδων, καθώς μπορούν να αποκτήσουν ή να αφαιρέσουν πολιτιστικά προϊόντα, χωρίς την ανάληψη υψηλού ρίσκου και να τα διαθέσουν στην παράνομη αγορά, όπου τα περιθώρια κέρδους είναι υψηλά.

Τέλος, η μείωση της γραφειοκρατίας κατά τις οικονομικές συναλλαγές και η ελαχιστοποίηση των απαιτούμενων δικαιολογητικών για τη σύναψη συμβάσεων ή την πραγματοποίηση συναλλαγών με ένα νομικό πρόσωπο (π.χ. τράπεζα), προκαλεί ενδεχόμενη τρωτότητα στη συναλλακτική ασφάλεια αυτών των προσώπων και τη διευκόλυνση διάπραξης απατών σε βάρος τους.

Από την άλλη πλευρά η ορθή νομοθέτηση, η στοχευμένη και έγκαιρη δράση των διωκτικών και δικαστικών αρχών και η υιοθέτηση από την πολιτεία συγκεκριμένων δράσεων, περιορίζουν τη δράση οργανωμένων εγκληματικών ομάδων.

Συγκεκριμένα, στον τομέα της παράτυπης μετανάστευσης, οι ληφθείσες πρωτοβουλίες, εκ μέρους της Πολιτείας, αναφορικά με την αναχαίτιση, κατά το δυνατόν, της παράτυπης μετανάστευσης (με τη δημιουργία των επιχειρήσεων ΑΣΠΙΔΑ, ΣΑΡΙΣΑ, ανάπτυξη ενισχυτικών δυνάμεων Frontex και Europol), την αντιμετώπιση των επιπτώσεων αυτής, τη διευκόλυνση επαναπατρισμού τους και τη σύλληψη μελών και εξιχνίαση εγκληματικών ομάδων διακίνησης μεταναστών (διεξαγωγή κοινών επιχειρήσεων με άλλες διωκτικές αρχές Ευρωπαϊκών κρατών υπό την αιγίδα της Europol και του Frontex), επηρέασαν την εξέλιξη του φαινομένου και το 2020.

Επιπρόσθετα, οι ρυθμίσεις που αφορούν κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων, στις περιπτώσεις, όπου, βάσει της στάθμισης των πιθανοτήτων και με την επιφύλαξη άδειας που εκδίδει δικαστική αρχή, είναι δυνατόν να οριστεί ότι τα εν λόγω αγαθά προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες ή έχουν χρησιμοποιηθεί για εγκληματικές δραστηριότητες, λειτουργούν αποτρεπτικά περιορίζοντας την εγκληματική δραστηριότητα.

Θετικό ρόλο στην εξάρθρωση των εγκληματικών ομάδων διαδραματίζει και η εκπαίδευση του αστυνομικού προσωπικού, σχετικά με τη διερεύνηση υποθέσεων εμπορίας ανθρώπων, για άμεση και στοχευμένη εκδήλωση δράσεων όσον αφορά

μεμονωμένες περιπτώσεις δραστών και σε βάθος συστηματική έρευνα για αποδόμηση εγκληματικών οργανώσεων (με χρήση ειδικών ανακριτικών τεχνικών).

2.5 Διαδίκτυο-Νέες Τεχνολογίες.

Η συνεχιζόμενη παγκόσμια ανάπτυξη του διαδικτύου και η ευρεία χρήση του για νόμιμες δραστηριότητες, έχει γίνει ένας σημαντικός παράγοντας στην εξάπλωση του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος. Η χρήση του διαδικτύου διευκολύνει την αναζήτηση και την πρόσβαση σε πληροφορίες, την αλίευση των θυμάτων, την απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων και τη νομιμοποίηση εγκληματικών εσόδων. Επιπλέον, προσφέρει ανωνυμία ή ψευδοανωνυμία και παρέχει τη δυνατότητα μαζικής διάπραξης εγκλημάτων από απόσταση, καθιστώντας πιο δύσκολο τον εντοπισμό και τη σύλληψη των δραστών. Για τους λόγους αυτούς, παρατηρείται διαρκώς αυξανόμενη χρήση του.

Συγκεκριμένα, τα μέλη των εγκληματικών ομάδων κατορθώνουν να πλησιάζουν μεγάλο αριθμό δυνητικών θυμάτων μέσω της δόλιας χρήσης του διαδικτύου, εκμεταλλευόμενοι ιδίως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα μη επιθυμητά ηλεκτρονικά μηνύματα (spamming), τα λογισμικά κακόβουλης λειτουργίας για ηλεκτρονικό "ψάρεμα" ("phishing websites") και τους πλειστηριασμούς που διεξάγονται στο διαδίκτυο. Η άγνοια και η έλλειψη ευαισθητοποίησης των πολιτών σε θέματα κυβερνο-ασφάλειας, θέτει τα προσωπικά τους δεδομένα ολοένα και περισσότερο σε κίνδυνο εκμετάλλευσης από εγκληματίες του κυβερνοχώρου. Τα προσωπικά δεδομένα, που μπορεί κανείς να αποκτήσει μέσω διαδικτύου, εν αγνοία του ατόμου, μπορεί να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή πλαστών ή παραποιημένων εγγράφων.

Επιπροσθέτως, οι εγκληματικές ομάδες βρίσκουν νέες διεξόδους και τρόπους για τη διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους (σε δραστηριότητες όπως η εμπορία ανθρώπων, η παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων, η διακίνηση ναρκωτικών, λαθρεμπόριο προϊόντων, απάτες, κ.λπ.), εκμεταλλευόμενες τις τεχνικές ανωνυμοποίησης και ανώνυμους μηχανισμούς πληρωμών για εγκληματικές συναλλαγές.

Επιπλέον, η διάδοση της χρήσης του διαδικτύου, δίνει τη δυνατότητα, αφενός στους καταναλωτές να παραγγείλουν ευκολότερα ναρκωτικές ουσίες (κυρίως συνθετικά ναρκωτικά και κάνναβη από άλλες χώρες) και αφετέρου στους παραγωγούς, να έχουν πρόσβαση στα ερευνητικά και φαρμακευτικά δεδομένα. Περαιτέρω, διευκολύνει την επικοινωνία (μέσω εξειδικευμένων λογισμικών-εφαρμογών) τόσο μεταξύ των μελών των εγκληματικών ομάδων ή/και δικτύων όσο και μεταξύ πελατών και προμηθευτών, προσφέροντάς τους «ιδιωτικότητα» (π.χ. «Darknet» το οποίο προσφέρει ανωνυμία στους χρήστες αποκρύπτοντας την IP των χρηστών και διαδικτυακές εφαρμογές μηνυμάτων με κρυπτογράφηση end to end).

Η γενικότερη εξέλιξη της τεχνολογίας [όπως π.χ. τα συστήματα μη επανδρωμένων αεροσκαφών (drones)] και η πρόσβαση σε ηλεκτρονικές συσκευές διευκολύνουν, σε ορισμένες περιπτώσεις, τις εγκληματικές δραστηριότητες (κατόπτευση υποψήφιων στόχων, διακίνηση ναρκωτικών και όπλων κ.α. με χρήση ΣμηΕΑ, δημιουργία

υψηλής πιστότητας πλαστών εγγράφων ή χαρτονομισμάτων με τη χρήση εξελιγμένων ηλεκτρονικών υπολογιστών, φωτοτυπικών μηχανημάτων, σαρωτών κ.λπ. – χρήση ειδικού ηλεκτρονικού εξοπλισμού ή ακόμη και λογισμικού για κλοπή οχημάτων, με παράκαμψη/αχρήστευση ηλεκτρονικών συστημάτων ασφαλείας οχημάτων «IMMOBILIZER», ή με παρεμβολή στη λειτουργία με τηλεχειρισμό «KEYLESS SYSTEM» των καινούριας τεχνολογίας οχημάτων.

Η τεχνολογία 5G είναι η επόμενη γενιά μεταφοράς δεδομένων, που εφαρμόζεται ήδη στα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας. Η 5G αναμένεται να ανταποκριθεί στις αυξανόμενες απαιτήσεις των επικοινωνιακών μας αναγκών, ιδίως, λαμβάνοντας υπόψη την ανάπτυξη της τεχνολογίας του Διαδικτύου, παρέχοντας ταχύτερες και πιο αξιόπιστες συνδέσεις για όλες τις συσκευές. Ως αναδυόμενη τεχνολογία, η 5G έχει λάβει και λαμβάνει μεγάλη προσοχή όσον αφορά την ιδιωτικότητα και την ασφάλεια. Σύμφωνα με μελέτη του ENISA⁹ σχετικά με τις πιθανές επιφυλάξεις ασφαλείας που δημοσιεύτηκε την 5^η Μαρτίου 2018, το 5G δημιουργεί ορισμένες ιδιαίτερες προκλήσεις για την επιβολή του νόμου. Η δυνατότητα της τεχνολογίας 5G για λήψη δεδομένων από πολλαπλές πηγές (όπως Wi-Fi, πύργοι δικτύου και δορυφόροι) ταυτόχρονα, θα κάνει τη διερεύνηση των επικοινωνιών όλο και πιο πολύπλοκη. Επιπλέον, με την τρέχουσα τεχνολογία 4G, η επιβολή του νόμου μπορεί να χρησιμοποιήσει το μοναδικό αναγνωριστικό που έχει εκχωρηθεί σε μια συσκευή για να αποδώσει τη συσκευή σε ένα άτομο, αλλά το 5G αντικαθιστά αυτό με ένα προσωρινό αναγνωριστικό, προκαλώντας την αμφισβήτηση της ανάθεσης. Δοθέντος ότι, η 5G αναμένεται να φέρει εκθετικές αυξήσεις δεδομένων, υψηλότερες ταχύτητες και ισχυρότερη αποκρυπτογράφηση, η προσπάθεια τόσο των παρόχων επικοινωνιών όσο και των υπηρεσιών επιβολής του νόμου για την επίτευξη νόμιμης παρακολούθησης αναμένεται να καταστεί δυσχερέστερη¹⁰.

Στον αντίποδα, οι νέες τεχνολογίες, εφόσον αξιοποιηθούν κατάλληλα από τις διωκτικές αρχές, μπορούν να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση εγκληματικών δραστηριοτήτων του οργανωμένου εγκλήματος, τόσο εγχώρια, όσο και σε διεθνές επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, η χρήση των νέων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης μέσω δορυφόρου και της χρήσης ΣμηΕΑ από τις διωκτικές αρχές, μπορούν να συμβάλλουν και επιτυγχάνουν τον εντοπισμό π.χ. της πορείας των πλοίων που πραγματοποιούν παρανόμως απαγορευμένες μεταφορές, εκφορτώσεις και μεταφορτώσεις εμπορευμάτων, στην καλύτερη επιτήρηση συνόρων και στην αποτύπωση του γεωγραφικού ανάγλυφου περιοχών στο πλαίσιο αναζήτησης καλλιέργειών ναρκωτικών. Περαιτέρω, οι μεγάλες δυνατότητες μεταφοράς εικόνας των ΣμηΕΑ σε πραγματικό χρόνο στα κέντρα επιχειρήσεων και λήψεων αποφάσεων, τα καθιστούν αποτελεσματικά μέσα πρόληψης και καταστολής, ως συμπληρωματικό μέσο για την αντιμετώπιση της δράσης του οργανωμένου εγκλήματος.

Στην ίδια κατεύθυνση, η προώθηση της χρήσης ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής, με σκοπό να διασφαλιστεί ότι οι συναλλαγές, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι

⁹ European Union Agency for Network and Information Security

¹⁰ Βλέπε Internet Organised Crime Threat Assessment (IOCTA) 2018 της Europol.

χρηματοπιστωτικές, είναι ανιχνεύσιμες και μπορούν να συνδεθούν με τραπεζικούς λογαριασμούς τους οποίους κατέχουν φυσικά πρόσωπα ή εταιρείες, τηρουμένης της αρχής της εμπιστευτικότητας, αυξάνει τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στις διωκτικές αρχές για την παρακολούθηση της χρηματοδότησης του οργανωμένου εγκλήματος.

2.6 Κοινωνικοί.

Κοινωνικοί παράγοντες όπως η ανεργία¹¹, η έντονη αστικοποίηση της κοινωνίας, η ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού, η ομοιογένειά του ή μη, η κοινωνική διαστρωμάτωση (καθώς εμπλέκονται άτομα από όλα τα κοινωνικά στρώματα), η ύπαρξη τυχόν «στεγανοποιημένων» τμημάτων αυτού (γκέτο), η παράτυπη μετανάστευση, η συσσώρευση μεγάλου αριθμού παράτυπων μεταναστών και προσφύγων σε κέντρα δομών υποδοχής και φιλοξενίας, επηρεάζουν και διαμορφώνουν το οργανωμένο έγκλημα σε κάθε χώρα.

Επιπλέον, η στάση και η συμπεριφορά της κοινωνίας έχει σημαντική επιρροή στο σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα. Η ανοχή απέναντι σε κάποιες μορφές εγκλήματος ή/και η έλλειψη ευαισθητοποίησης, δημιουργεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον για ορισμένα εγκλήματα, μειώνοντας τους κινδύνους για τις εγκληματικές ομάδες, ενώ αυξάνει τη ζήτηση των προϊόντων των παράνομων δραστηριοτήτων. Παραδείγματος χάρη, η κατανάλωση των νέων ψυχοδραστικών ουσιών και η αγορά των παραποιημένων προϊόντων πολυτελείας, με μοναδικό κριτήριο τη συγκριτικά φθηνότερη τιμή τους έναντι των γνήσιων, ενόψει μάλιστα και της οικονομικής κρίσης που πλήττει τη Χώρα μας, απολαμβάνουν τα υψηλότερα επίπεδα της κοινωνικής ανεκτικότητας. Παρά τις εκστρατείες των μέσων ενημέρωσης, τέτοιες δραστηριότητες σπάνια θεωρούνται προβληματικές ή επικίνδυνες από το ευρύ κοινό.

Επίσης αυξημένη είναι η κοινωνική ανοχή απέναντι σε εγκλήματα που δεν εμπεριέχουν το στοιχείο της βίας ή το θύμα δεν είναι φυσικό πρόσωπο. Το γεγονός ότι η απάτη ως έγκλημα, σπάνια εμπεριέχει το στοιχείο της βίας, ενώ τα θύματα είναι πολλές φορές νομικά πρόσωπα, δημιουργεί μια ιδιότυπη κοινωνική ανοχή σε τέτοιες συμπεριφορές, οι οποίες, σε συνδυασμό με την άγνοια του κοινού για τις κοινωνικές και οικονομικές προεκτάσεις τέτοιων εγκλημάτων, δημιουργούν προϋποθέσεις διάπραξης αυτών. Επίσης, στην περίπτωση των υποθέσεων αρχαιοκαπηλίας, οι επιπτώσεις σε βάρος των πολιτών είναι μηδαμινές, καθόσον πρόκειται για μία εγκληματική δραστηριότητα που στρέφεται εναντίον πραγμάτων και δεν τους θίγει άμεσα, εκτός από την περίπτωση κλοπής αντικειμένων από ιδιωτικές συλλογές (υποθέσεις οι οποίες δεν απαντώνται συχνά στην Χώρα μας).

Περαιτέρω, στην εμπορία ανθρώπων για σεξουαλική ή εργασιακή εκμετάλλευση, η αλλαγή του τρόπου δράσης των δραστών και ο περιορισμός σε ορισμένες περιπτώσεις της χρήσης βίας, ως μέσο εξαναγκασμού των θυμάτων, έχει ως

¹¹ Σύμφωνα με σχετική Έκθεση του UNODC «Monitoring impact of economic crisis on crime», προκύπτει ότι η υψηλή ανεργία συσχετίζεται με την αύξηση ορισμένων κατηγοριών εγκλημάτων (π.χ. η υψηλή ανεργία σε νέες ηλικίες συσχετίζεται με την αύξηση των εγκλημάτων των τροχοφόρων).

αποτέλεσμα να μην αισθάνονται τα θύματα την ανάγκη να καταγγείλουν την εκμετάλλευσή τους στις διωκτικές αρχές. Επιπλέον, η ζήτηση παροχής των υπηρεσιών αυτών από πελάτες επηρεάζει και ευνοεί την ανάπτυξη της συγκεκριμένης «παράνομης» αγοράς.

Στον τομέα των οργανωμένων απατών, η ιδιαιτερότητα των θυμάτων, η οποία έγκειται σε διαφορετικούς, κατά περίπτωση, παράγοντες, όπως το προχωρημένο της ηλικίας τους, η εμπιστοσύνη στο πλαίσιο των εμπορικών συναλλαγών, η ανάγκη διεξόδου από την οικονομική κρίση κ.ά. ευνοεί τη θυματοποίησή τους.

Σημαντικό στοιχείο είναι ο κλονισμός της εμπιστοσύνης των πολιτών προς το χρηματοπιστωτικό σύστημα, ο οποίος οδήγησε στη μαζική ανάληψη κεφαλαίων από τις τράπεζες και στη φύλαξή τους εντός των οικιών. Το φαινόμενο αυτό φαίνεται να έχει ήδη αντιστραφεί, ως προκύπτει από την αύξηση των διαθέσιμων κεφαλαίων των νοικοκυριών στις ελληνικές τράπεζες το ερευνώμενο έτος, πλην όμως παραμένει ένα στοιχείο που εντείνει τη δυσπιστία των πολιτών.

2.7 Επιδημιολογική κατάσταση.

Κατά το έτος 2020, σύμφωνα με τα έως τώρα διαθέσιμα πληροφοριακά στοιχεία, εντοπίστηκε στην πόλη Wuhan, επαρχία Hubei, στην Κίνα ένα νέο στέλεχος κορωνοϊού (2019-nCoV), το οποίο και ξεκίνησε να εξαπλώνεται με γρήγορους ρυθμούς σε όλη την υφήλιο. Στη Χώρα μας, εντοπίστηκε το πρώτο κρούσμα covid-19 στα τέλη Φεβρουαρίου και η ελληνική πολιτεία, άμεσα, έλαβε μέτρα που αποσκοπούσαν στον περιορισμό διασποράς του στην κοινότητα.

Τα μέτρα αυτά εκκίνησαν, κατά την πρώτη φάση εξάπλωσης του κορωνοϊού COVID-19, που προσδιορίζεται στον μήνα Μάρτιο του έτους 2020 και έληξαν προοδευτικά από το μήνα Μάιο και έπειτα.

Κατά τη δεύτερη φάση εκδήλωσης της επιδημίας, που ανάγεται χρονικά στο μήνα Οκτώβριο του έτους 2020, ελήφθησαν από την Ελληνική Πολιτεία μέτρα προστασίας των πολιτών για τον περιορισμό διασποράς του κορωνοϊού, τα οποία ωστόσο ήταν προοδευτικής κλιμάκωσης και δεν ήταν ίδιας αυστηρότητας με αυτά του προηγούμενου κύματος της επιδημίας. Αποτέλεσμα αυτών, ήταν μια μικρή διαφοροποίηση της εγκληματικότητας σε σχέση με το προηγούμενο διάστημα, πλην όμως εμφάνισε μεγάλη μείωση σε σχέση με το ίδιο διάστημα παρελθόντος έτους. Εξαίρεση αποτελεί η διάπραξη απατών, οι οποίες όλο το ερευνώμενο χρονικό διάστημα αυξάνονταν.

Η μείωση των κυριότερων δεικτών εγκληματικότητας (κλοπές-διαρρήξεις, ληστείες, κλοπές τροχοφόρων, σε σχέση με το ίδιο διάστημα παρελθόντος έτους, εκτιμάται ότι συνδέεται αφενός με τον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών αλλά και των υποψήφίων δραστών και αφετέρου με τα αυξημένα μέτρα επιτήρησης και αστυνόμευσης που ελήφθησαν από την ΕΛ.ΑΣ..

Παράλληλα, με την υφιστάμενη υποχρέωση της Ελληνικής Αστυνομίας να επιτηρεί για το ίδιο χρονικό διάστημα την υλοποίηση των μέτρων, και κυρίως αυτών του προσωρινού περιορισμού και του ελέγχου της κυκλοφορίας των πολιτών, για το ίδιο

χρονικό διάστημα, καταγράφηκε ελαφριά αύξηση στις εξικνιάσεις των τελούμενων ή ήδη τελεσθέντων αδικημάτων.

Ωστόσο, το μέτρο του προσωρινού περιορισμού και του ελέγχου της κυκλοφορίας των πολιτών, οδήγησε σε αυξημένη χρήση του διαδικτύου από τους πολίτες¹², οι οποίοι προέβαιναν εκείνο το χρονικό διάστημα σε αγορές και παραγγελίες προϊόντων μέσω διαδικτύου, γεγονός το οποίο οδήγησε σε εκρηκτική αύξηση των απατών και δη των τελούμενων μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες, με συνεχή Δελτία Τύπου, επιχείρησαν να ανακόψουν την άνοδο των απατών, ενημερώνοντας τους πολίτες αναφορικά με τις νέες ή υπενθυμίζοντας υφιστάμενες μορφές απατών που ακολουθούν οι επιτήδριοι.

Παράλληλα, από την έναρξη εξάπλωσης του covid-19, η ελληνική πολιτεία προέτρεψε τους πολίτες να χρησιμοποιούν κατά τις συναλλαγές τους πλαστικό χρήμα (χρεωτικές-πιστωτικές κάρτες, ηλεκτρονική τραπεζική κλπ) και να αποφεύγουν τη χρήση μετρητών. Οι πολίτες, εκ του αποτελέσματος ιδωμένο, ακολούθησαν την προτροπή του ελληνικού κράτους, γεγονός το οποίο φαίνεται στην αύξηση των συναλλαγών που πραγματοποίησαν οι Έλληνες¹³. Το γεγονός αυτό, οδηγεί αφενός σε μείωση του «μαύρου» χρήματος που κυκλοφορεί στην οικονομία και αφετέρου σε αύξηση των εσόδων του ελληνικού δημοσίου από τους φόρους (έμμεσου και άμεσου)¹⁴. Παράλληλα, ο περιορισμός των μετρητών οδηγεί και σε μείωση των εγκλημάτων παραχάραξης νομισμάτων, από τη στιγμή που δεν υφίσταται ζήτηση για αυτά.

Αναφορικά με την παράνομη διακίνηση μεταναστών, κάθε πτυχή της διαχείρισης της μεταναστευτικής πίεσης στα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδας, από τον μήνα Μάρτιο και έπειτα, επηρεάστηκε άμεσα από τις επιπτώσεις της επιδημιολογικής κρίσης. Ένας σημαντικός δείκτης είναι η άμεση και μεγάλη πτώση των επιβατικών ροών στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, τα οποία μειώθηκαν περισσότερο από τα δύο τρίτα σε σύγκριση με το 2019, έναντι της συνεχώς αυξητικής τάσης των προηγούμενων χρόνων. Ωστόσο, οι ανιχνεύσεις για παράνομη διέλευση των συνόρων, μειώθηκαν κατά πολύ μικρότερο ποσοστό, υποδεικνύοντας ότι, η μεταναστευτική πίεση εξακολουθεί να υφίσταται αυξημένη και ότι, η αυξημένη αναγκαιότητα συνέχισης ή επαύξησης της ετοιμότητας για την διαχείριση νέων κυμάτων μεταναστευτικών ροών κατά τα επόμενα έτη είναι επιβεβλημένη.

¹² Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, το 2020, το 59% των Ελλήνων χρηστών του διαδικτύου, προέβησαν σε αγορά ή σε παραγγελία αγαθών από το διαδίκτυο. Το αντίστοιχο ποσοστό παρουσιάζει άνοδο από το 2015 που κινούνταν στο 48%, αλλά υπολείπεται ακόμα αρκετά του ευρωπαϊκού μέσου όρου που βρίσκεται στο 73%. Πηγή: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/f/f7/Internet_users_who_bought_or_ordered_goods_or_services_for_private_use_in_the_previous_12_months%2C_2015_and_2020_%28%25_of_individuals_who_used_internet_in_the_previous_12_months%29.png

¹³ Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΚΤ, οι συναλλαγές μέσω χρεωστικών και πιστωτικών καρτών στη χώρα μας το 2020 ανήλθαν στα 36,8 δις ευρώ, καταγράφοντας αύξηση-ρεκόρ της τάξης του 40,5% περίπου σε σχέση με όλες τις χώρες της Ευρωζώνης, από τα 26,2 δις που βρίσκονταν το 2019. Πηγή: <https://www.kathimerini.gr/economy/561470881/sta-36-8-dis-eyro-anilthan-oi-synallages-me-kartes-to-2020/>

¹⁴ Σε μελέτη του ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ με τίτλο «Ηλεκτρονικές πληρωμές στην Ελλάδα: Πολιτικές και επιδράσεις στη χρήση καρτών, 2015-2020», διαπιστώνεται ότι η μεγάλη αύξηση της χρήσης καρτών στις καθημερινές συναλλαγές συνέβαλε τουλάχιστον στο 17% της ετήσιας αύξησης των εσόδων από ΦΠΑ που καταγράφηκε το 2019. Πηγή: http://iobe.gr/docs/research/RES_05_F_22032021_PRE_GR.pdf

Τέλος, όσον αφορά τη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, η εφαρμογή των μέτρων που ελήφθησαν από την Ελληνική Πολιτεία για την αντιμετώπιση της πανδημίας, είχαν έμμεσο αντίκτυπο και στην εν λόγω εγκληματική δραστηριότητα, επηρεάζοντας τον αριθμό των συλλήψεων, τη διαθεσιμότητα και τις τιμές ναρκωτικών ουσιών, καθώς και τον τρόπο δράσης των εμπλεκόμενων εγκληματικών οργανώσεων / διακινητών.

3 Εγκληματικές δραστηριότητες.

3.1 Παράνομη διακίνηση μεταναστών.

3.1.1 Παρούσα κατάσταση.

Η παράνομη διακίνηση μεταναστών αποτέλεσε και το 2020, όπως και τα προηγούμενα έτη, τη μεγαλύτερη παράνομη αγορά στην Ελλάδα, λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των εμπλεκομένων (διακινητές, μετανάστες κ.λπ.) και τη συχνότητα διάθεσης των παράνομων υπηρεσιών. Η Χώρα μας, ένεκα της γεωγραφικής της θέσης, συνεχίζει να αποτελεί σημαντική «πύλη» εισόδου μη νόμιμων αλλοδαπών στην Ευρώπη, οι οποίοι έχουν ως απώτερο στόχο-προορισμό χώρες της Κεντρικής & Βόρειας Ευρώπης. Σε αντίθεση με την αυξητική τάση που είχε αρχίσει να διαφαίνεται στη Χώρα μας κατά τα έτη 2018 και 2019, οι ροές των μεταναστών και προσφύγων **το έτος 2020, παρουσιάζουν πτώση**. Η μείωση που καταγράφεται στους απόλυτους αριθμούς συλληφθέντων διακινητών και διακινούμενων, δύναται να αιτιολογηθεί εξαιτίας των μέτρων που ελήφθησαν για τον περιορισμό της διασποράς της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, που συνεπακόλουθα οδήγησαν αφενός στον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών και των διασυνοριακών μετακινήσεων και αφετέρου σε αυξημένα μέτρα επιτήρησης και αστυνόμευσης.

Σε **ευρωπαϊκό επίπεδο**, οι μεταναστευτικές πιέσεις **στον άξονα της Αν. Μεσογείου**, τμήμα του οποίου αποτελεί και η Χώρα μας, εμφανίζουν μείωση κατά **75,66%** συγκριτικά με το προηγούμενο έτος. Σημειώνεται ότι, τα έτη 2019 και 2018 είχε καταγραφεί αύξηση κατά **47,33%** και **25,17%**, αντίστοιχα. Σημαντική αύξηση, κατά **154,75%**, παρατηρείται **στον άξονα της Κεντρικής Μεσογείου**, σε αντίθεση με την τάση που είχε παρατηρηθεί και κατά τα έτη 2017-2019. Ομοίως, **στον άξονα της Δυτικής Μεσογείου**, στον οποίο οι μεταναστευτικές ροές παρουσιάζουν πτώση κατά **28,12%**, ωστόσο καταγράφηκε επαναχρησιμοποίηση από τα εγκληματικά δίκτυα του άξονα της **Δυτικής Αφρικής**, στον οποίο καταγράφεται αύξηση των αφίξεων κατά 747% περίπου (το 2020 καταγράφηκαν 23.029 αφίξεις από 2.718 κατά το 2019). Εν κατακλείδι, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, το 2020 καταγράφεται συνολική μείωση κατά 12% στον αριθμό των συλληφθέντων διακινούμενων συγκριτικά με το 2019, συνιστώντας τον χαμηλότερο καταγεγραμμένο αριθμό ανιχνεύσεων από το 2013. Η προαναφερόμενη μείωση προήλθε κυρίως, από τη δραστική μείωση των αφίξεων λόγω των επιπτώσεων που σχετίζονται με τον COVID-19 και τους περιορισμούς στις μετακινήσεις που επιβλήθηκαν από τον Μάρτιο και έπειτα.

Όπως προαναφέρθηκε, κατά το έτος 2020, όλες οι πτυχές του ζητήματος της παράνομης διακίνησης μεταναστών επηρεάζονται άμεσα από τις επιπτώσεις της επιδημιολογικής κρίσης. Στην **Ελλάδα**, οι συλλήψεις¹⁵ αλλοδαπών για παράνομη είσοδο και παραμονή παρουσίασαν, σε αντίθεση με την αυξητική τάση των δύο

¹⁵ Από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές.

προηγούμενων ετών¹⁶, μείωση της τάξεως του **61,77%** (σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος). Συγκεκριμένα, το έτος 2020, πραγματοποιήθηκαν **47.293** συλλήψεις αλλοδαπών για παράνομη είσοδο και παραμονή στην επικράτεια (από Αστυνομικές και Λιμενικές Αρχές), έναντι **123.710** συλλήψεων το έτος 2019.

Παρακάτω παρατίθεται γράφημα συνολικού αριθμού αλλοδαπών που συνελήφθησαν για παράνομη είσοδο και παραμονή, από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές στην Επικράτεια (αριθμός και ποσοστιαία μεταβολή), κατά τα έτη 2011 έως 2020. Όπως εύκολα συνάγεται, ο αριθμός των αλλοδαπών που εντοπίστηκαν και συνελήφθησαν κατά το 2020 είναι ο χαμηλότερος από το 2013 και έπειτα. Αξίζει να σημειωθεί ότι, όπως διαπιστώνεται από τη μελέτη των διαθέσιμων στοιχείων, κατά τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο ο αριθμός των συλλήψεων ήταν σχετικά αυξημένος, ενώ από τον μήνα Μάρτιο παρατηρείται σημαντική μείωση έως το τέλος του έτους, με τον χαμηλότερο αριθμό συλλήψεων να καταγράφεται τον μήνα Απρίλιο, κατά τον οποίο τα μέτρα για την αντιμετώπιση της διασποράς της πανδημίας τέθηκαν αρχικά σε πλήρη εφαρμογή και σχετική σταδιακή αύξηση κατά τους θερινούς μήνες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

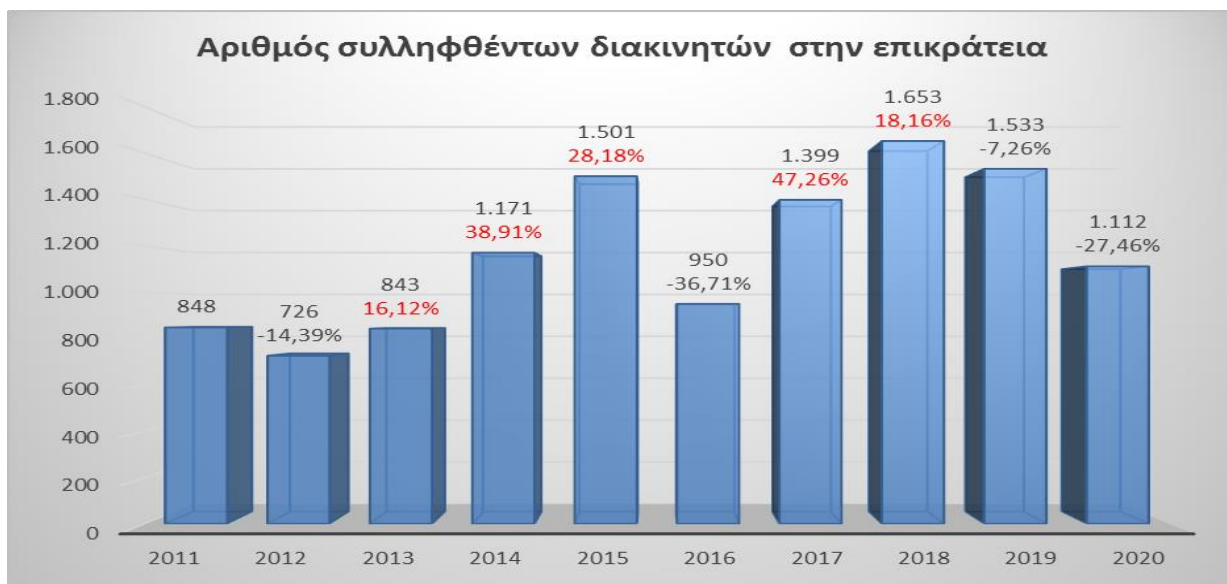

Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης των συλληφθέντων παράτυπων μεταναστών, κατά το 2020 οι υπήκοοι **Αλβανίας** καταλαμβάνουν την πρώτη θέση, ακολουθούμενοι από τους υπηκόους **Πακιστάν, Συρίας, Αφγανιστάν και Τουρκίας**. Αξιοσημείωτη είναι η μείωση που καταγράφεται, τόσο ποσοστιαία, όσο και σε απόλυτους αριθμούς, συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη, επηρεάζοντας σε μεγάλο βαθμό τον συνολικό αριθμό συλλήψεων.

¹⁶ Το 2019 καταγράφηκε αύξηση της τάξεως του 32,50% (σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος) σε συνέχεια της αύξησης που είχε καταγραφεί το 2018 (κατά 37,08%). Αντιθέτως, σημαντικές μειώσεις είχαν καταγραφεί τα έτη 2017 και 2016 (κατά 66,75% και 77,53%, αντίστοιχα)

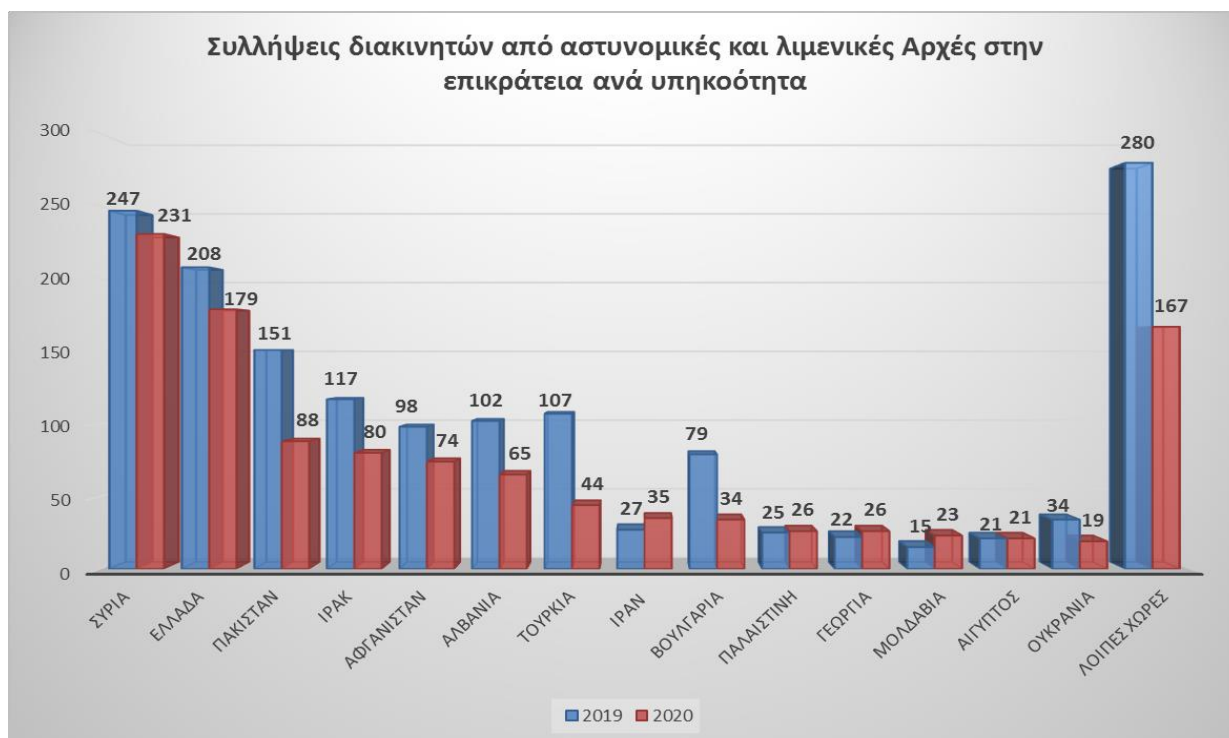
ΓΡΑΦΗΜΑ 2

Παράλληλα, μείωση καταγράφεται στις συλλήψεις διακινητών (κατά **27,46%**), ο αριθμός των οποίων έφτασε τους 1.112. Παρακάτω παρατίθεται γράφημα συνολικού αριθμού διακινητών που συνελήφθησαν από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές στην επικράτεια (αριθμός και ποσοστιαία μεταβολή), κατά τα έτη 2011 έως 2020.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Όσον αφορά στην υπηκοότητα των διακινητών, κατά το 2020 δεν διαπιστώνονται σημαντικές διαφοροποιήσεις συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη. Στην πρώτη θέση εξακολουθούν να βρίσκονται οι προερχόμενοι από τη **Συρία (231)** και ακολουθούν οι **ημεδαποί**, οι υπήκοοι **Πακιστάν**, οι υπήκοοι **Ιράκ**, **Αφγανιστάν**, **Αλβανίας** και **Τουρκίας**. [αναλυτικότερα βλ. ΓΡΑΦΗΜΑ 4].

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Υπό το πρίσμα των επιπτώσεων της επιδημιολογικής κρίσης, όπως προαναφέρεται, η **ελληνο - τουρκική μεθόριος** εξακολουθεί να αποτελεί και το 2020 το κύριο σημείο εισόδου στη Χώρα¹⁷. Ωστόσο, παρατηρείται μείωση της πίεσης στα **ελληνοτουρκικά χερσαία** σύνορα, καθώς το 2019 καταγράφηκαν 8.642 και το 2020 4.828 συλλήψεις αλλοδαπών, παρουσιάζοντας μείωση κατά **44,13%**. Όσον αφορά στην **ευρύτερη περιοχή του Αιγαίου**, καταγράφεται μείωση της τάξης του 83,06% στις συλλήψεις αλλοδαπών της Δ.Α. Λέσβου, 85,64% στις συλλήψεις της Δ.Α. Χίου, 87,32% στη Δ.Α. Σάμου, 79,96% στην Α Δ.Α. Δωδεκανήσου, 82,80% στη Β' Δ.Α. Δωδεκανήσου, 94,84% στην περιοχή αρμοδιότητας του Κ.Α. Αλεξανδρούπολης – Σαμοθράκης και 17,84% στη Δ.Α. Κυκλάδων και 8,37% στη Δ.Α. Κρήτης.

Όσον αφορά τα λοιπά μεθοριακά σημεία, κατά το 2020 σε σχέση με το 2019, στα σύνορα Ελλάδας – Αλβανίας παρατηρείται **μείωση** κατά **20,55%** (2.949 από 3.712 συλλήψεις), στα σύνορα Ελλάδας – Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας **μείωση** κατά **14,19%** (514 από 599 συλλήψεις) και στα σύνορα Ελλάδας – Βουλγαρίας **μείωση** κατά **31,27%** (1.521 από 2.213 συλλήψεις) στον αριθμό συλλήψεων.

¹⁷Το **37,74%** του συνολικού αριθμού συλληφθέντων μη νόμιμων αλλοδαπών εντοπίστηκε στην Ε/Τ μεθόριο.

Από τα ανωτέρω συμπεραίνεται ότι, τα εγκληματικά δίκτυα διακίνησης παράτυπων μεταναστών συνεχίζουν να χρησιμοποιούν, κατά κύριο λόγο, τη **θαλάσσια οδό** για την προώθηση των αλλοδαπών στη χώρα μας από την Τουρκία.

Οι προαναφερόμενες τάσεις οφείλονται σε παράγοντες όπως:

- Η πορεία της εφαρμογής της Συμφωνίας της Ε.Ε. με την Τουρκία για το μεταναστευτικό-προσφυγικό, σε συνάρτηση με τα μέτρα για την καταπολέμηση της παράτυπης μετανάστευσης που λαμβάνονται από τις τουρκικές αρχές.
- Η εγγύτητα των ακτών της Τουρκίας με τα νησιά του Αιγαίου, σε συνδυασμό με τη μεγάλη ακτογραμμή θαλασσίων συνόρων της Χώρας μας, η οποία είναι αδύνατο να φυλαχθεί επαρκώς επί 24ώρου βάσεως από τους διαθέσιμους πόρους των λιμενικών αρχών, αλλά και των ενισχυτικών δυνάμεων του FRONTEX.
- Η επικρατούσα κατάσταση στη Συρία, η αστάθεια στο Αφγανιστάν και η οικονομική κατάσταση στη Μέση Ανατολή και τη Νότια Ασία.
- Οι διακυμάνσεις στην ευκολία πρόσβασης των διακινούμενων εργαζομένων στην αγορά εργασίας της Σαουδικής Αραβίας ή οι αλλαγές στις αντιλήψεις των μεταναστών σχετικά με την προσβασιμότητα των χωρών της Ε.Ε..
- Η εφαρμογή του σχεδίου «ΣΑΡΙΣΑ», σε συνδυασμό με την εκκένωση του καταυλισμού της Ειδομένης το 2016 και των παράπλευρων άτυπων καταυλισμών, δράσεις οι οποίες συμβάλλουν στην αποτροπή εισόδου στο έδαφος της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας.
- Το κλείσιμο των συνόρων και η περαιτέρω ενίσχυση των συνοριακών ελέγχων, σε συνδυασμό με την τοποθέτηση αποτρεπτικών εμποδίων στις μεθορίες από τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων (Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Μαυροβούνιο, Σερβία, Κροατία, Ουγγαρία) σε συνεργασία με το Δ.Ο. FRONTEX, καθιστά τη Βαλκανική οδό κλειστή καθ' όλο το μήκος της μέχρι Αυστρία και Γερμανία.
- Η συνέχιση της επιχείρησης «ΑΣΠΙΔΑ» στην περιοχή του Έβρου, η οποία έχει οδηγήσει στην εξεύρεση άλλων οδών διέλευσης στην Ε.Ε. (θαλάσσια Ε/Τ σύνορα).
- Η κατασκευή τεχνητού εμποδίου (φράχτη) από τη Βουλγαρία, κατά μήκος των συνόρων της με την Τουρκία.
- Η επιδημιολογική κρίση από την εξάπλωση του κορωνοϊού Covid-19 και τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της διασποράς του και είχαν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των διασυνοριακών μετακινήσεων και την εντατικοποίηση των πραγματοποιούμενων ελέγχων.

3.1.2. Εγκληματικές ομάδες.

Αρ. ΕΟ (2020)	Εγκλήματα συνδεόμενα με κύρια εγκληματική δραστηριότητα	Άλλο- δαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπ ές	Εγχώρι ες	Εμπλεκόμενες. Χώρες που διαπιστώθηκαν στο πλαίσιο των ερευνών
13	- Πλαστογραφίες - Αρπαγή - Παράνομη κατακράτηση - Εκβίαση - Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα - Παραβάσεις νομοθεσίας περί όπλων - Κλοπή - Κατασκοπεία - Παραβίαση κρατικού απορρήτου	10	3	0	Προέλευσης: Αφγανιστάν, Συρία, Πακιστάν, Αλβανία, Ιράκ, Τουρκία, Μπαγκλαντές, Σομαλία Ερυθραία Ενδιάμεσες (transit): Ελλάδα, Τουρκία, Προορισμού: Ελλάδα, χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (γενικά), Ιταλία, Αλβανία

Κατά το προηγούμενο έτος (2020), από τις υποθέσεις που απασχόλησαν τις ελληνικές διωκτικές αρχές και αφορούσαν τη διευκόλυνση εισόδου και μεταφορά παράτυπων μεταναστών εντός της χώρας, τη διευκόλυνση εξόδου αυτών προς χώρες της Ε.Ε. και την πλαστογραφία εγγράφων για τη νόμιμη παραμονή τους στη χώρα ή τη μετάβασή τους σε χώρες της Ε.Ε, αναλύθηκαν ενδελεχώς **δέκα τρεις (13)** περιπτώσεις πολυμελών εγκληματικών ομάδων και δικτύων που εξαρθρώθηκαν.

Οι ομάδες αυτές απαρτίζονταν συνολικά από **122** μέλη, με το μέγεθός τους να ποικίλλει κατά περίπτωση (3-35 μέλη, με μέσο όρο 9 μέλη ανά ομάδα).

Επρόκειτο, στην πλειοψηφία τους για πολυμελείς ομάδες (7 περιπτώσεις εγκληματικών ομάδων, με σύσταση από 6 έως 12 μέλη) και ολιγομελείς ομάδες (4 περιπτώσεις εγκληματικών ομάδων, οι οποίες αποτελούνταν από 3 έως 5 μέλη). Ωστόσο, διαπιστώθηκε η δράση δύο (2) εγκληματικών δικτύου (με σύσταση 13 και 35 μέλη αντίστοιχα).

Η πλειοψηφία των εγκληματικών ομάδων που εξαρθρώθηκαν ήταν **ανομοιογενείς**¹⁸ (σε ποσοστό **61,5%** επί του συνόλου) και είχαν υπηκοότητα μελών, στις περισσότερες περιπτώσεις, **αλλοδαπή**¹⁹ (αμιγώς αλλοδαπή προέλευση μελών στις 5 από τις 8 υποθέσεις και συνδυασμός μελών ελληνικής και αλλοδαπής προέλευσης στις 3 από τις 8 υποθέσεις). Οι **ομοιογενείς** ομάδες διαπιστώθηκε ότι είχαν, στο σύνολό τους, **αλλοδαπή** υπηκοότητα μελών.

Όσον αφορά στις **χώρες προέλευσης** των **μελών** των εγκληματικών ομάδων, ακολουθεί γράφημα στο οποίο παρουσιάζονται οι κυριότερες εξ αυτών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Όπως εμφανίζεται και από το προηγούμενο γράφημα, οι χώρες προέλευσης των μελών των εγκληματικών ομάδων κατά το 2020 ήταν κυρίως, η Γερμανία και ακολούθως, το Ιράκ, η Ελλάδα και το Αφγανιστάν.

Από τη σύγκριση των στοιχείων (μεταξύ των διακινητών και των μελών των εγκληματικών ομάδων) διαπιστώνονται ορισμένες διαφοροποιήσεις:

- Οι υπήκοοι Συρίας, Πακιστάν, Ιράκ, Αλβανίας, Αφγανιστάν, Βουλγαρίας και Ουκρανίας εμφανίζονται ψηλά, τόσο στις συλλήψεις μελών εγκληματικών ομάδων, όσο και στις συλλήψεις διακινητών (ατόμων που δραστηριοποιούνται στην παράνομη διακίνηση αλλοδαπών συμπεριλαμβανομένων μελών ε.ο. και ατόμων για τα οποία εξακριβώθηκε η

¹⁸ **Ομοιογενής (Homogeneous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη που η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της έχει την ίδια υπηκοότητα. **Ανομοιογενής ή ετερογενής (Heterogeneous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη, που αντίθετα με την ομοιογενή, τα μέλη της έχουν διαφορετικές υπηκοότητες.

¹⁹ **Εγχώρια (Indigenous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη που η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της έχει ελληνική υπηκοότητα. **Αλλοδαπή (Non-Indigenous)** είναι εκείνη, που αντίθετα με την εγχώρια, τα μέλη της δεν έχουν ελληνική υπηκοότητα. **Εγχώρια και Αλλοδαπή μαζί (Indigenous & Non-Indigenous)** είναι εκείνη που τα μισά περίπου μέλη της έχουν ελληνική υπηκοότητα και τα άλλα μισά δεν έχουν.

συμμετοχή τους σε εγκληματική ομάδα). Το γεγονός ότι, οι προαναφερθείσες υπηκοότητες εμφανίζονται σε υψηλές θέσεις και στις υπηκοότητες συλληφθέντων διακινούμενων αλλοδαπών, επιβεβαιώνει τη διαπίστωση που καταγράφεται επίσης και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σύμφωνα με την οποία το μεγαλύτερο ποσοστό των διακινητών προέρχεται από τις χώρες προέλευσης των διακινούμενων.

- Ομοίως, οι ημεδαποί καταλαμβάνουν υψηλή θέση τόσο στις συλλήψεις μελών εγκληματικών ομάδων (3^η θέση), όσο και στις συλλήψεις διακινητών (2^η θέση).
- Οι υπήκοοι Τουρκίας, εμφανίζονται σχετικά ψηλά στις συλλήψεις διακινητών (5^η θέση), όχι όμως και στις συλλήψεις μελών ε.ο. που εμπλέκονται στο υπόψη εγκληματικό πεδίο. Η διαφοροποίηση εκτιμάται ότι οφείλεται αφενός στο γεγονός ότι η πλειοψηφία αυτών που συλλαμβάνονται στη Χώρα μας, έχουν εκτελεστικό-περιφερειακό ρόλο (πρόκειται κυρίως για μεταφορείς-διακινητές οι οποίοι μετέφεραν, από Τουρκία προς Ελλάδα, μη νόμιμους αλλοδαπούς) και αφετέρου, ότι ενδεχομένως, ανήκουν σε εγκληματικά δίκτυα που δραστηριοποιούνται στη χώρα προέλευσής τους.

Αναφορικά με τη δομή των ομάδων, διαπιστώθηκε σαφής **ιεραρχική δομή** σε ποσοστό **53,85%%**. Το υπόλοιπο ποσοστό (46,15%) αφορά σε εγκληματικές ομάδες στις οποίες δεν ανιχνεύθηκαν σαφείς σχέσεις ιεραρχίας (επίπεδη δομή). Αυτό ενδεχομένως, οφείλεται στο γεγονός ότι, σε σημαντικό αριθμό περιπτώσεων συλλήψεων μελών ε.ο. που δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση μη νόμιμων αλλοδαπών, αυτοί ανήκαν σε εγκληματικά δίκτυα της χώρας διέλευσης ή της χώρας προέλευσής τους, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυσχερής η πλήρης αποδόμηση των εγκληματικών ομάδων από τις διωκτικές αρχές.

Στις περιπτώσεις των πολυμελών δικτύων, η δομή τους ήταν χαλαρή, με την ύπαρξη υποομάδων, οι οποίες αναλαμβάνουν συγκεκριμένο ρόλο και των οποίων τα ηγετικά μέλη-συντονιστές, συνεργάζονται μεταξύ τους. Πρόκειται για ευέλικτα και ρευστά-χαλαρά εγκληματικά δίκτυα (loose-liquid criminal networks), τα οποία χαρακτηρίζονται ως πραγματοπαγή και όχι ως προσωποπαγή, ήτοι στο πλαίσιο της εδραίωσης του δικτύου και της απόκτησης ευελιξίας, τα εν λόγω εγκληματικά δίκτυα, που λειτουργούν με όρους και τακτικές επιχειρηματικότητας, αναπτύσσουν δραστηριότητες με κύριο στόχο την κανονική και αδιάκοπη λειτουργία του δικτύου, χρησιμοποιώντας συχνά κύκλο προσώπων που δύναται να εμπλακεί περιστασιακά και κατά τόπους σε δευτερεύουσες - βοηθητικές αρμοδιότητες, παραλλάσσοντας τον τρόπο συνεργασίας και αντικαθιστώντας συχνά πρόσωπα που εμπλέκονται στα διάφορα στάδια - φάσεις της διαδικασίας, ανάλογα με τις διαμορφωθείσες συνθήκες, με τρόπο ώστε να εξυπηρετούν τη λειτουργία του (loose networks).

Στις εγκληματικές ομάδες που εμφάνισαν ιεραρχική δομή, ηγετικό ρόλο είχαν κυρίως υπήκοοι Γερμανίας, Τουρκίας, Αφγανιστάν και Ελλάδας, ενώ κύρια μέλη αποτελούσαν, κυρίως, άτομα με, πρωτίστως, γερμανική, ιρακινή, ελληνική, συριακή και αλβανική υπηκοότητα. Περιφερειακό ή/ και υποστηρικτικό ρόλο

έχουν συνήθως μέλη μολδαβικής και πακιστανικής υπηκοότητας (κυρίως μεταφορείς-διακινητές, εισπράκτορες-εγγυητές, πλαστογράφοι για κατάρτιση και νόθευση ταξιδιωτικών εγγράφων για διευκόλυνση διακίνησης μη νόμιμων αλλοδαπών, μεταφορά μη νόμιμων αλλοδαπών κ.λπ.).

Όπως παρατηρήθηκε και τα προηγούμενα έτη, οι εν λόγω ομάδες, στη συντριπτική τους πλειοψηφία (σε ποσοστό **84,62%** το 2020) είχαν διεθνή ή έστω διασυννοριακή διάσταση και συνεργάζονταν με μέλη άλλων εγκληματικών ομάδων, δραστηριοποιούμενα κατά κύριο ρόλο σε όμορες χώρες (Τουρκία, Βουλγαρία, Αλβανία) ή/και χώρες καταγωγής αλλοδαπών, καθώς και σε λοιπές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες αποτελούσαν τον τελικό προορισμό των παρανόμως διακινούμενων αλλοδαπών, είτε ακτοπλοϊκώς μέσω Ιταλίας, είτε δια της αεροπορικής οδού, μέσω διεθνών αερολιμένων της ηπειρωτικής ή νησιωτικής Επικράτειας. Το γεγονός οφείλεται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εν λόγω εγκληματικού πεδίου, τα οποία, εκ των πραγμάτων, προσδίδουν διεθνή και διασυννοριακό χαρακτήρα στις εγκληματικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτό.

Τα εγκληματικά δίκτυα, προσφέρουν πλήρη πακέτα παροχής «υπηρεσιών», σχεδόν παρόμοια με ταξιδιωτικά πρακτορεία. Έχοντας διεθνή δράση, φροντίζουν για την εύρεση «πελατών» στις χώρες προέλευσης των μεταναστών, από άτομα ίδιας συνήθως υπηκοότητας και στη συνέχεια μεριμνούν για τον τρόπο καταβολής του οικονομικού ανταλλάγματος, τη διακίνηση, διαμονή, έκδοση εισιτηρίων και τελική μεταφορά με διαφόρων τύπων σκάφη. Ένα ικανό ποσοστό αυτών, εμφάνισαν πολυδιάστατη εγκληματική δράση και συγκεκριμένα εμπλέκονταν σε:

- Κατάρτιση και διακίνηση πλαστών ταξιδιωτικών και λοιπών νομιμοποιητικών εγγράφων, με τα οποία εφοδιάζονται οι παράνομοι μετανάστες και πρόσφυγες,
- Αρπαγή, παράνομη κατακράτηση και εκβίαση των παρανόμως μετακινούμενων, σε εγκαταλειμμένα κτίρια, αποθήκες ή διαμερίσματα, μετά την άφιξή τους στην ελληνική επικράτεια, με σκοπό την καταβολή από αυτούς ή συγγενικά τους πρόσωπα, επιπρόσθετου οικονομικού ανταλλάγματος από το αρχικά συμφωνηθέν, προκειμένου να αφεθούν ελεύθεροι,
- Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου οι εγκληματικές ομάδες, κάνοντας χρήση κυρίως βασικών μεθόδων ξεπλύματος, επιχειρούσαν να νομιμοποιήσουν τα παρανόμως κτηθέντα έσοδα.

Οι εν λόγω ομάδες, εκμεταλλεύονται ευρέως τις νομότυπες δομές (σε ποσοστό 61,53%) για την αλίευση πελατών (εφαρμογές κοινωνικών δικτύων στο Διαδίκτυο όπως facebook, twitter, διάφορες ιστοσελίδες κ.λπ., καταστήματα-καφέ που συχνάζουν αλλοδαποί), διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους (όπως π.χ. δημόσιες συγκοινωνίες για τη μεταφορά μεταναστών, εταιρίες ταχυμεταφορών για τη διακίνηση πλαστών εγγράφων, εταιρίες μεταφοράς χρημάτων για τη διακίνηση εγκληματικών προσόδων, ίδρυση και λειτουργία καταστημάτων, χρήση αποθηκευτικών εγκαταστάσεων ή δωματίων

ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων για απόκρυψη αλλοδαπών μετά την είσοδό τους στην ελληνική επικράτεια για όσο διαρκεί η περαιτέρω διαχείρισή τους, έως την οριστική διευκόλυνση εξόδου προς άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης), έκδοση αεροπορικών ή ακτοπλοϊκών εισιτηρίων για διευκόλυνση της παράνομης εισόδου ή/και εξόδου, προς και από την Ελλάδα και σε μία (1) περίπτωση, δράση, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω με την προκάλυψη συμμετοχής σε τέσσερις μη κυβερνητικές οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.), που δραστηριοποιούνται σε θέματα μετανάστευσης.

Επιπλέον, λάμβαναν ισχυρά αντίμετρα σύλληψης, όπως λήψη αυστηρών μέτρων αντι-παρακολούθησης και χρήση συσκευών GPS, χρήση οχημάτων με κρύπτες, χρήση προπομπών κατά τη μεταφορά των μεταναστών, χρήση κλεμμένων αυτοκινήτων ή/και τοποθέτηση κλεμμένων ή/και πλαστών πινακίδων σε οχήματα μεταφοράς, συχνή αλλαγή χρησιμοποιούμενων αυτοκινήτων, χρήση πολλαπλών τηλεφωνικών συνδέσεων ή / και «ghost numbers²⁰», χρήση πλαστών εγγράφων (ταξιδιωτικά έγγραφα, Δ.Α.Τ.), χρήση συνθηματικών λέξεων στις τηλεφωνικές τους συνομιλίες, αποφυγή συμβατικών μορφών επικοινωνίας και χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για τις επικοινωνίες τους, χρήση τρίτων προσώπων (αχυρανθρώπων) ως αποστολείς και παραλήπτες για διακίνηση χρημάτων μέσω εταιριών μεταφοράς χρημάτων. Στις περισσότερες περιπτώσεις έχει διαπιστωθεί η οργάνωση της διακίνησης (μέρος και ώρα αναχώρησης λέμβου, οδηγίες για το δρομολόγιο, ανταλλαγή φωτογραφιών και χαρτών) και η επικοινωνία μεταξύ διακινητών και διακινούμενων, να πραγματοποιείται μέσω κλειστών ομάδων σε διαδικτυακές εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης και ηλεκτρονικές εφαρμογές. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται στις συγκεκριμένες εφαρμογές, οι οποίες έχουν διαδοθεί τα δύο προηγούμενα έτη. Μέσω των εφαρμογών αυτών εξυπηρετείται η επικοινωνία μεταναστών διακινητών αλλά και ο δειγματισμός ταξιδιωτικών εγγράφων προκειμένου αυτά αγορασθούν και χρησιμοποιηθούν για παράνομη έξοδο από τη χώρα. Επιπλέον, στο διαδίκτυο διατίθενται βίντεο, στα οποία παρέχονται πληροφορίες – συμβουλές ως προς τα ακολουθητέα δρομολόγια εντός της χώρας μας, από μετανάστες, οι οποίοι έχουν ήδη εισέλθει/εξέλθει παράνομα επιτυχώς. Επιπρόσθετα, οι εγκληματικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται παράλληλα στη διευκόλυνση της παράνομης απόκρυψης / διαμονής, και εν συνεχεία εξόδου από τη Χώρα προς λοιπές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λαμβάνουν αυξημένα αντίμετρα, προκειμένου να αποφύγουν τον εντοπισμό των διακινούμενων και εν τέλει να διαφύγουν της σύλληψης, που σε ορισμένες περιπτώσεις αποτελούν ένα «πλήρες πακέτο υπηρεσιών» προς τους διακινούμενους.

Επιπλέον, εμφανίζουν εξειδίκευση, συνεργαζόμενες με πλαστογράφους, τεχνίτες-μηχανικούς (αυτοκινήτων, σκαφών για τη μεταποίηση αυτών, κ.λπ.), για τη διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους.

Ως προς τις μεθόδους δράσης (modi operandi) των ανωτέρω εγκληματικών ομάδων επισημαίνονται τα εξής:

²⁰Πρόκειται για κάρτες κινητής τηλεφωνίας που ταυτοποιούνται μαζικά σε αλλοδαπούς (συνήθως) ή ημεδαπούς («αχυράνθρωποι») που ουδεμία σχέση έχουν με τον αληθή χρήστη αυτών.

Η **μεταφορά-διακίνηση παράτυπων μεταναστών από τα χερσαία Ε/Τ σύνορα** (παρέβρια περιοχή) στη χώρα μας, πραγματοποιείται κυρίως με ΙΧΕ-ΙΧΦ αυτοκίνητα, ΔΧΕ αυτοκίνητα ή/και λεωφορεία του ΚΤΕΛ διαμέσου της Εγνατίας οδού ή/και του επαρχιακού δικτύου. Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, τα οικονομικά «πακέτα» μεταξύ διακινούμενων και διακινητών/ μελών εγκληματικών δικτύων, κλείνονται συνήθως στην Τουρκία. Από εκεί, με Ι.Χ.Ε. ή Ι.Χ.Φ οχήματα, μετανάστες και πρόσφυγες, μεταφέρονται στον ποταμό Έβρο, προκειμένου να μεταβούν στο ελληνικό έδαφος με πλαστικές βάρκες. Η διακίνηση συνεχίζεται από τους συνεργάτες-μέλη των κυκλωμάτων, με τα προαναφερόμενα οχήματα, που μπορούν να διαθέτουν ειδικές κρύπτες, με προορισμό -κατά βάση- τη Θεσσαλονίκη ή την Αθήνα και από εκεί τα σύνορα Ελλάδας – Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας, Ελλάδας-Αλβανίας ή τους λιμένες Πάτρας και Ηγουμενίτσας, προκειμένου μεταβούν στην Ιταλία.

Η **μεταφορά-διακίνηση παράτυπων μεταναστών από τα θαλάσσια Ε/Τ σύνορα** στα νησιά Βορείου & Νοτίου Αιγαίου (ως επί το πλείστον) στη χώρα μας, πραγματοποιείται, κατά κύριο λόγο, με λέμβους (φουσκωτές, πλαστικές και ξύλινες βάρκες, ταχύπλοα), ιστιοφόρα σκάφη (τύπου yacht) και μικρά πλοία. Σε αρκετές περιπτώσεις, διαπιστώνεται ότι τις λέμβους τις χειρίζονται οι ίδιοι οι μετανάστες (τους εκπαιδεύουν οι διακινητές με αντάλλαγμα τη δωρεάν μεταφορά τους). Υπολογίζεται ότι η αμοιβή για τη μεταφορά από Τουρκία-Ελλάδα στοιχίζει από 600-1.800 Ευρώ ανά άτομο (αναλόγως αν πρόκειται για ταχύπλοο ή απλή βάρκα, με χρήση σωσιβίου ή χωρίς). Στη συνέχεια, οι αλλοδαποί, κάνοντας χρήση των πλοίων της γραμμής, ταξιδεύουν προς Αθήνα και Θεσσαλονίκη, όπου στη συνέχεια αναζητούν τρόπους προώθησής τους σε άλλες χώρες της Ε.Ε.

Η **διευκόλυνση της εξόδου των παράτυπων μεταναστών** σε χώρες της Ε.Ε. πραγματοποιείται με ποικίλους τρόπους (οδικώς, δια θαλάσσης και αεροπορικώς).

Αναφορικά με την **αεροπορική διακίνηση παράτυπων μεταναστών**, η τάση των τελευταίων χρόνων για συνεχή αύξηση των περιπτώσεων κατά την οποία οι εγκληματικές οργανώσεις χρησιμοποιούσαν τις διαρκώς αυξανόμενες διεθνείς αεροπορικές συνδέσεις για τη διακίνηση παράτυπων μεταναστών, παρουσιάζει σημαντική κάμψη κατά το έτος 2020, γεγονός που συνδέεται άμεσα με τις επιπτώσεις της επιδημιολογικής κρίσης του COVID-19, δεδομένου ότι η επιβατική κίνηση βρισκόταν σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα και ο αριθμός διαθέσιμων πτήσεων ήταν εξίσου μειωμένος. Ωστόσο, στις περιπτώσεις που επιλέχθηκε ως τρόπος εξόδου από τη Χώρα, η διακίνηση έγινε είτε απ' ευθείας από τα περιφερειακά αεροδρόμια χώρας (κυρίως Θεσσαλονίκης, νησιών Κυκλάδων, Νοτίου Αιγαίου & Κρήτης) ή/και από το διεθνή αερολιμένα Αθηνών, με πτήσεις εταιριών χαμηλού κόστους. Οι μετανάστες εφοδιάζονται συνήθως με γνήσια (κλεμμένα και μη) ή/και πλαστά ταξιδιωτικά έγγραφα τρίτων (προτιμώνται διαβατήρια ή ταυτότητες χωρών Ε.Ε.) για την έκδοση καρτών επιβίβασης. Για το σκοπό αυτό συνεργάζονται με ομάδες πλαστογράφων και ταξιδιωτικά γραφεία.

Διαπιστώνεται η ύπαρξη εθνικών ή γλωσσικών και άλλων δεσμών μεταξύ των διακινητών και των διακινούμενων αλλοδαπών, δεσμοί οι οποίοι ενισχύουν το αίσθημα ασφάλειας των διακινούμενων, έτσι ώστε να εμπιστευθούν τους διακινητές

τους, στην προσπάθειά τους να αναχωρήσουν από την χώρα μας με παράνομο τρόπο, με τη χρήση πλαστών εγγράφων.

Επιπλέον, ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι αλλοδαποί, οι οποίοι είχαν διακινηθεί επιτυχώς στο παρελθόν, με παράνομο τρόπο, και αφότου έγιναν κάτοχοι ταξιδιωτικών εγγράφων από άλλο κράτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (π.χ. ταξιδιωτικό έγγραφο για αλλοδαπούς της Σύμβασης της Γενεύης του 1951), εισήλθαν μεταγενέστερα και οι ίδιοι στα προαναφερόμενα δίκτυα διακίνησης μεταναστών, δρώντας πλέον ως διακινητές, με σκοπό το παράνομο οικονομικό όφελος.

Σε αρκετές περιπτώσεις, έχει διαπιστωθεί διακινητές και διακινούμενοι, να προσποιούνται ότι έχουν συγγενική σχέση (π.χ. ζευγάρι ή στην περίπτωση ανηλίκων ότι είναι τέκνα), χρησιμοποιώντας, συνήθως, γνήσια έγγραφα των πραγματικών συγγενών τους, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις η παρουσία τους είναι διακριτική και η διασύνδεσή τους με τον διακινούμενο πραγματοποιείται από τα στοιχεία με τα οποία έγινε η αγορά των εισιτηρίων. Επίσης, έχουν διαπιστωθεί περιπτώσεις όπου, τα εγκληματικά δίκτυα περιορίζονται μόνο στην προμήθεια των πλαστών ή άλλου προσώπου ταξιδιωτικών εγγράφων και στην παροχή οδηγιών για τον τρόπο με τον οποίο θα δράσουν οι διακινούμενοι, προκειμένου να επιτύχουν τον σκοπό τους.

Τέλος, παρατηρείται αυξημένη μεταφορά μεταναστών προς άλλες χώρες της Ευρώπης και με πτήσεις τσάρτερ (μισθωμένες πτήσεις), ιδιαίτερα κατά το χρονικό διάστημα από τέλη μήνα Μαρτίου έως τέλη μήνα Οκτωβρίου, όπου η ταξιδιωτική κίνηση στη χώρα μας παρουσιάζεται ιδιαίτερα αυξημένη.

Αναφορικά με τη **θαλάσσια οδό**, τα μέλη της εγκληματικής οργάνωσης, ομοίως, αφού συγκεντρώσουν τον επιθυμητό αριθμό διακινούμενων, τους μεταφέρουν από τους χώρους όπου διαμένουν – αποκρύπτονται, κυρίως στην Αθήνα, με αυτοκίνητα ή φορτηγά οχήματα στα νότια παράλια της Πελοποννήσου ή της Δυτικής Ελλάδας (συμπεριλαμβανομένης και της Λευκάδας). Στη μέθοδο αυτή, πέραν από το όχημα μεταφοράς των διακινούμενων, συμμετέχει και τουλάχιστον ένα όχημα ως προπομπός που «ελέγχει» τη διαδρομή για αστυνομική παρουσία.

Αφού μεταβούν στο καθορισμένο παραλιακό σημείο, οι διακινούμενοι, παραμένουν αθέατοι για όσο χρονικό διάστημα απαιτηθεί (συνήθως κυμαίνεται από 1 έως 3 ημέρες) και αναλόγως των καιρικών συνθηκών που επικρατούν στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή. Εν συνεχεία, επιβιβάζονται σε πλωτά σκάφη που φέρουν σημαία Αμερικής, Μάλτας ή Τουρκίας, ενώ οι καπετάνιοι και το πλήρωμα, κατά βάση, αποτελούνται από άτομα Ουκρανικής υπηκοότητας ή άλλων χωρών της ανατολικής Ευρώπης. Τελικός προορισμός στις περισσότερες εκ των περιπτώσεων αυτών, είναι τα παράλια της Ιταλίας.

Επιπλέον, πολύ συχνά, μετανάστες επιχειρούν να εξέλθουν παράνομα από τη χώρα μας προς Ιταλία, κρυμμένοι σε ΙΧΦ οχήματα που επιβιβάζονται σε πλοία στους λιμένες Πάτρας και Ηγουμενίτσας.

Η **χερσαία μεταφορά** παράτυπων μεταναστών γίνεται, αφού τα μέλη της εγκληματικής οργάνωσης συγκεντρώσουν τον επιθυμητό αριθμό διακινούμενων,

τους μεταφέρουν από τους χώρους όπου διαμένουν – αποκρύπτονται, με αυτοκίνητα, φορτηγά οχήματα ή με λεωφορεία των ΚΤΕΛ στη περιοχή της Θεσσαλονίκης ή σε όμορους νομούς και από εκεί, με παρόμοιο τρόπο, στα βόρεια σύνορα της χώρας μας με τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας και την Αλβανία. Εκεί, υπό τη καθοδήγηση μελών της ε.ο., διέρχονται πεζοί τα σύνορα από μη θεσμοθετημένα σημεία διέλευσης και εισέρχονται στο έδαφος της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας και της Αλβανίας.

Εν συνεχεία, διαδοχικά (και πάντα υπό τη καθοδήγηση μελών της ε.ο.), μεταβαίνουν, παράνομα, στο έδαφος των ανωτέρω χωρών και στη συνέχεια, αναλόγως με τον προορισμό που έχει συμφωνήσει ο κάθε διακινούμενος με την ε.ο., μεταφέρονται σε χώρες της Κεντρικής ή Βόρειας Ευρώπης.

Κατά τα τελευταία έτη, έχει παρατηρηθεί, όπως προαναφέρθηκε, η αυξημένη **χρήση πλαστών ταξιδιωτικών εγγράφων**, προκειμένου οι μετανάστες επιτύχουν την έξοδό τους, κυρίως προς τις χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης. Το παραπάνω οφείλεται κυρίως, στη λήψη αυξημένων μέτρων από τα κράτη κατά μήκος της Βαλκανικής οδού, η οποία, από το 2016 και έπειτα, είναι κλειστή για τις μεταναστευτικές ροές, αλλά και στον γεωγραφικό περιορισμό που υφίσταται για τους μετανάστες που εισέρχονται στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου.

Οι αλλοδαποί υπήκοοι, οι οποίοι επιχειρούν να εξέλθουν από την ελληνική Επικράτεια, με πλαστά – παραποιημένα ταξιδιωτικά έγγραφα, προμηθεύονται αυτά, κυρίως στην ευρύτερη περιοχή του κέντρου της Αθήνας (Ομόνοια – Αχαρνών – Πατησίων), από άτομα που δραστηριοποιούνται στην ανωτέρω περιοχή, με σκοπό να τους προμηθεύουν είτε με πλαστά - παραποιημένα ταξιδιωτικά έγγραφα, είτε με κλεμμένα – απολεσθέντα έγγραφα τα οποία παραποιούνται στη συνέχεια. Οι τιμές των πλαστών – παραποιημένων εγγράφων, διαφέρουν, ανάλογα με την κατηγορία που ανήκουν, καθώς και τη χώρα έκδοσης. Ειδικότερα, τα δελτία ταυτότητας κυμαίνονται περίπου από 200 έως 500 ευρώ, ενώ το αντίτιμο για τα διαβατήρια κυμαίνεται μεταξύ των 500 και 1500 ευρώ. Όσον αφορά, τα εργαστήρια παρασκευής των πλαστών – παραποιημένων ταξιδιωτικών εγγράφων, αυτά εντοπίζονται κατά κύριο λόγο στην περιοχή της Αττικής, όπου έχουν εξαρθρωθεί και τα περισσότερα.

Τέλος, το **χρηματικό ποσό** που καταβάλλει κάθε μεταφερόμενος αλλοδαπός δεν είναι σταθερό και μεταβάλλεται αναλόγως με την εγκληματική οργάνωση που αναλαμβάνει τη μεταφορά, τον τελικό προορισμό και άλλους αστάθμητους παράγοντες. Τα χρήματα αυτά παραδίδουν συνήθως συγγενείς τους, στις χώρες καταγωγής τους και μεταβιβάζονται στα μέλη της εμπλεκόμενης εγκληματικής ομάδας μέσω άτυπου διατραπεζικού συστήματος μεταφοράς χρημάτων ή/ και μέσω διεθνών εταιριών αποστολής χρημάτων, καθώς και δια ζώσης («χέρι-χέρι»), κυρίως σε Μίνι-Μάρκετ, καταστήματα εμπορίας τηλεφωνίας ή/και άλλων ηλεκτρονικών συσκευών, ταξιδιωτικά γραφεία ιδιοκτησίας μελών των ομάδων.

3.2 Διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.

3.2.1. Παρούσα κατάσταση.

Η Ελλάδα αποτελεί μια από τις «πύλες εισόδου» των ναρκωτικών ουσιών στην Ε.Ε. (χώρα διέλευσης) και χώρα προορισμού ναρκωτικών ουσιών για εγχώρια κατανάλωση. Η γεωγραφική θέση της Ελλάδας, η οποία βρίσκεται στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων, καθώς τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της, με την εκτεταμένη ακτογραμμή, τα πολυάριθμα νησιά και λιμάνια, δημιουργούν πρόσφορες συνθήκες δράσης για τις εγκληματικές οργανώσεις που εμπλέκονται στη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.

Η Ελλάδα δε συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών που παράγουν ναρκωτικές ουσίες, με εξαίρεση κάποιες περιορισμένες συγκριτικά ποσότητες κάνναβης. Παράλληλα, γειτνιάζει με χώρες όπως η Αλβανία και η Τουρκία, όπου η δράση εγκληματικών ομάδων είναι ιδιαίτερα έντονη, στην παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και οι οποίες, τα τελευταία χρόνια, έχουν αναδειχθεί σε κομβικό σημείο προέλευσης και διέλευσης κάνναβης και ηρωίνης, αντίστοιχα. Ειδικότερα, η Χώρα μας, βρίσκεται πάνω σε έναν από τους βασικότερους δρόμους διακίνησης ναρκωτικών, τον «Νότιο Βαλκανικό Άξονα», ο οποίος ενώνει τη Χώρα με τη μεγαλύτερη παραγωγή οπιούχων στον κόσμο (το Αφγανιστάν και τις γειτνιάζουσες με αυτό Ιράν και Πακιστάν) με τις αντίστοιχες της βορειοδυτικής Ευρώπης, που καταναλώνουν, κατά κύριο λόγο, τις παραγόμενες ναρκωτικές ουσίες. Τέλος, η ύπαρξη πολλών διεθνών λιμένων και αερολιμένων στην επικράτειά της, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι τα εκτεταμένα ελληνικά σύνορα αποτελούν ταυτόχρονα και σύνορα της Ε.Ε., την καθιστούν χώρα εισόδου φορτίων κοκαΐνης, που προέρχονται κυρίως από χώρες της Λατινικής Αμερικής. Παράλληλα, τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται ότι η θαλάσσια περιοχή νότια της Κρήτης αποτελεί σημείο διέλευσης φορτίων κατεργασμένης κάνναβης μεγάλης κλίμακας, με προέλευση, κυρίως, τη Συρία και τελικό προορισμό τη Λιβύη.

Οι σημαντικότερες ναρκωτικές ουσίες, που διακινήθηκαν στη χώρα μας, με βάση τις υποθέσεις που απασχόλησαν τις Διοικητικές Αρχές κατά το έτος 2020, είναι η **κάνναβη**, η **ηρωίνη**, η **κοκαΐνη** και σε μικρότερο βαθμό τα **συνθετικά ναρκωτικά**.

Ειδικότερα, κατά το έτος 2020, εξαρθρώθηκαν εγκληματικά δίκτυα με διεθνείς διασυνδέσεις και τζίρο εκατομμυρίων ευρώ. Οι ποσότητες που κατασχέθηκαν στη Χώρα μας, καθώς και αυτές που εκτιμάται ότι διακινήθηκαν από τις **εγκληματικές οργανώσεις**, κατά το χρονικό διάστημα δραστηριοποίησής τους έως την εξάρθρωσή τους από Διοικητικές Αρχές, θα μπορούσαν να τους αποφέρουν συνολικά έσοδα της τάξεως των **175 εκατομμυρίων ευρώ** και πλέον, ενώ η συνολική εκτιμώμενη «εμπορική» αξία των κατασχεμένων ποσοτήτων ναρκωτικών ουσιών (ανεξαρτήτως στοιχειοθέτησης ύπαρξης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της έννοιας του Σοβαρού & Οργανωμένου Εγκλήματος) ξεπέρασε το ποσό των **400 εκατομμυρίων ευρώ**.

Επισημαίνεται ότι, η εφαρμογή των μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας των πολιτών στην Ελλάδα για την αντιμετώπιση του κινδύνου διασποράς του COVID-19, επέδρασε στον αριθμό των συλλήψεων, επηρέασε τη διαθεσιμότητα ορισμένων ναρκωτικών, οδηγώντας σε ελλείψεις και υψηλότερες τιμές και δημιούργησε αλλαγές στον τρόπο της περαιτέρω διακίνησης ναρκωτικών εντός της Ελλάδας.

Στα ακόλουθα υποκεφάλαια περιλαμβάνονται ανάλυση της εγκληματικής δράσης ανά ναρκωτική ουσία, στατιστικά στοιχεία, και επιπρόσθετα στοιχεία σχετικά με τις εγκληματικές ομάδες που εξαρθρώθηκαν από τις Διοικητικές Αρχές της Χώρας μας κατά το έτος 2020 και δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.

3.2.1.1.Κάνναβη.

Η συνολική ποσότητα κάνναβης (κατεργασμένης και ακατέργαστης) που κατασχέθηκε στη χώρα μας από τις Αρχές επιβολής του νόμου το έτος 2020 ήταν **9.908,106** κιλά, εμφανίζοντας μείωση κατά **48,13%** σε σχέση με το έτος 2019 (**19.102,441** κιλά).

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

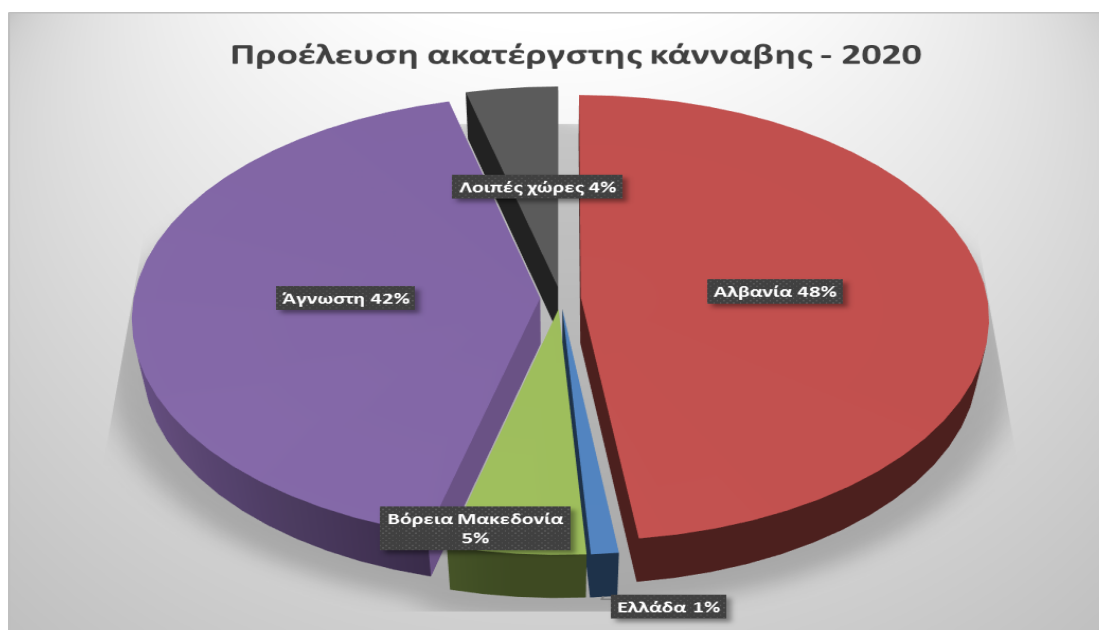

Η Ελλάδα αποτελεί χώρα παραγωγής περιορισμένων ποσοτήτων κάνναβης, για κάλυψη κυρίως εγχώριας ζήτησης. Επιπλέον, λόγω της γεωγραφικής της θέσης αποτελεί χώρα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για εγκληματικά δίκτυα που εμπλέκονται στην εν λόγω εγκληματική δραστηριότητα, χρησιμοποιώντας την ως τόπο διαμετακόμισης και προορισμού της ουσίας (ποσοτήτων από το εξωτερικό). Στο γεγονός αυτό συμβάλει σημαντικά η γειτνίαση με την Αλβανία, η οποία εξακολουθεί να αποτελεί την κυριότερη παραγωγό χώρα κάνναβης στην Ευρώπη, προμηθεύοντας όλες τις χώρες της ηπείρου, είτε απευθείας, από τα βόρεια σύνορά της, είτε μέσω του άξονα Ελλάδας – Ιταλίας.

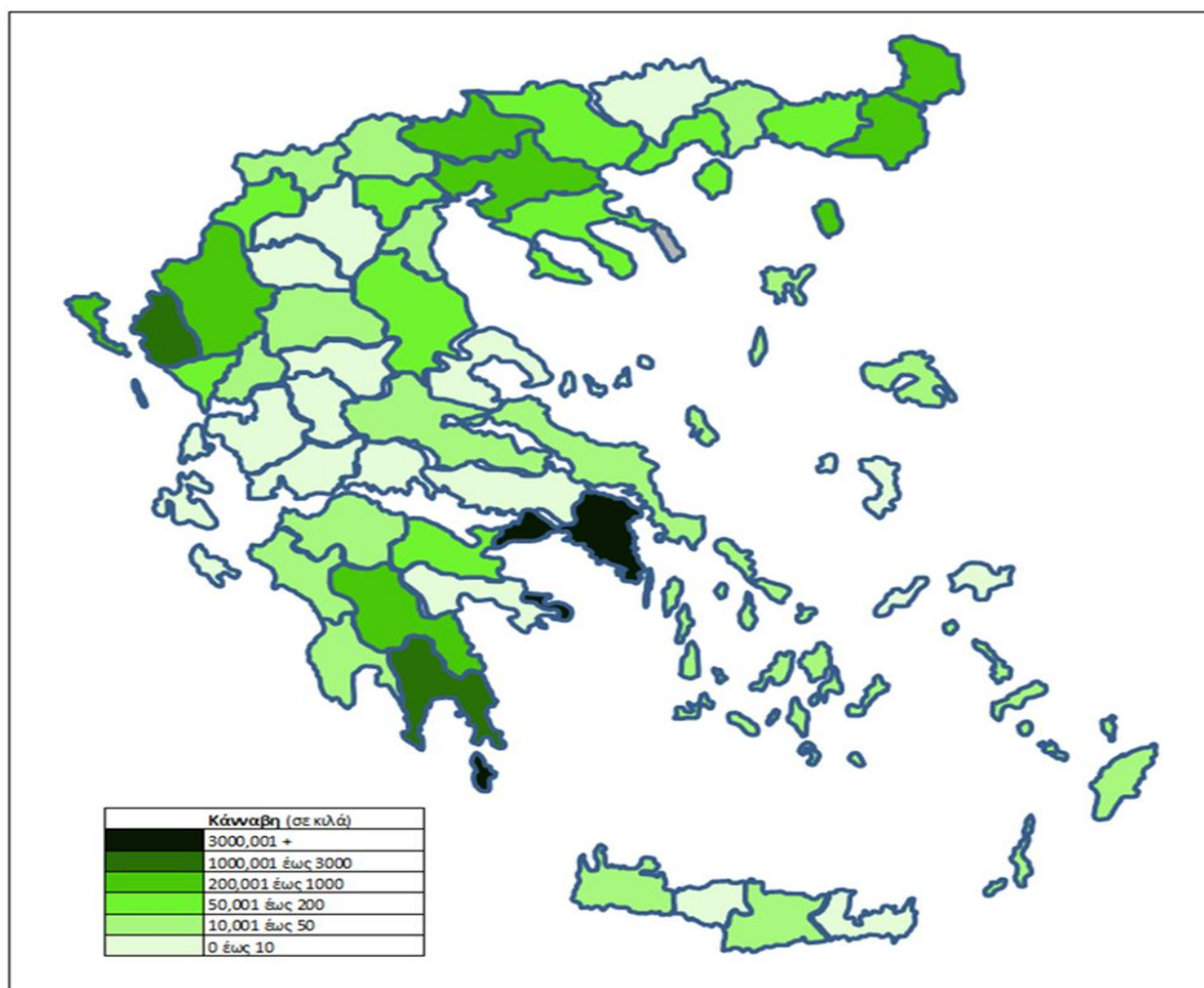
Τα ανωτέρω επιβεβαιώνονται και από το ποσοστό της κατασχεμένης κάνναβης προερχόμενης από Αλβανία, το οποίο το 2020, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, παραμένει υψηλό (**48%** επί του συνόλου των ποσοτήτων που κατασχέθηκαν, έναντι **52,40%** το 2019 και **62%** το 2018).

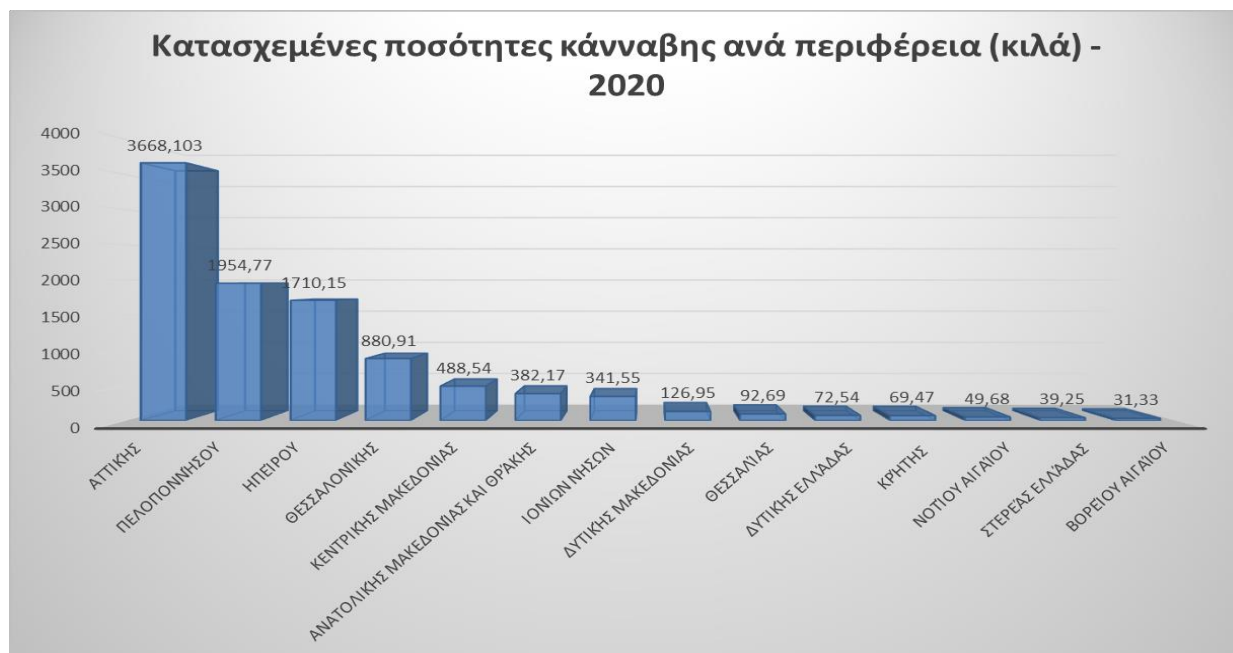
Παρακάτω παρατίθεται γράφημα χωρών προέλευσης των κατασχεμένων ποσοτήτων ακατέργαστης κάνναβης και χάρτης κατασχέσεων κατά περιφερειακή ενότητα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

Παρακάτω αποτυπώνονται (σε χάρτη και γράφημα) οι κατασχέσεις κάνναβης από τις Διοικητικές Αρχές, ανά Περιφερειακή Ενότητα και ανά Περιφέρεια:

Χάρτης 2

Γραφήμα 8

Από τα παραπάνω, εμφανίζεται ότι, οι κατασχέσεις κάνναβης που πραγματοποιήθηκαν στην περιοχή της Αττικής ήταν οι μεγαλύτερες σε ποσότητα. Επιπρόσθετα, σημαντικός αριθμός κατασχέσεων πραγματοποιήθηκε στην περιοχή της περιφερειακής ενότητας Πελοποννήσου και τις Υπηρεσίες της Θεσσαλονίκης.

Επιπλέον, οι κατασχέσεις που πραγματοποιήθηκαν σε περιοχές της Βορειοδυτικής Ελλάδας, αποτέλεσμα, σαφώς, της εγγύτητας των περιοχών αυτών με την Αλβανία, οι οποίες παραμένουν για ένα ακόμα έτος υψηλές σε αριθμό, επιβεβαιώνουν, αφενός, τον διαμετακομιστικό ρόλο της χώρας μας στην εισαγωγή ποσοτήτων κάνναβης από την εν λόγω χώρα και την ακόλουθη εξαγωγή τους, μέσω των δυτικών λιμένων μας (κυρίως Ηγουμενίτσας) στην Ιταλία και αφετέρου τον ρόλο της γείτονος χώρας στην παραγωγή κάνναβης.

Καλλιέργεια Κάνναβης: Ο συνολικός αριθμός καλλιεργηθέντων δενδρυλλίων κάνναβης που κατασχέθηκε στη Χώρα μας, από τις αρχές επιβολής του νόμου, το έτος 2020, ήταν **51.149** τεμάχια, εμφανίζοντας **μείωση** σε σχέση με το έτος 2019 (κατά 10,21%). Επιπρόσθετα, **μείωση** διαπιστώθηκε στις κατασχέσεις των αυτοφυών δενδρυλλίων (κατά 35,8%). **Αυξημένος** εμφανίζεται ο αριθμός των σχετικών υποθέσεων κατασχέσεων (καλλιεργηθέντα), σε σχέση με το έτος 2019 (κατά **21,03%**). **Αυξημένος**, επίσης, εμφανίζεται ο αριθμός των κατηγορηθέντων ατόμων, σε σχέση με το έτος 2019 (κατά **15,42%**). Η πλειοψηφία των συλληφθέντων ήταν Έλληνες (571 από τους 741), γεγονός που καταδεικνύει την έντονη δραστηριοποίηση ημεδαπών και εγχώριων εγκληματικών ομάδων.

Παρότι από τα ανωτέρω στατιστικά στοιχεία προκύπτει ότι, οι κατασχέσεις καλλιεργηθέντων δενδρυλλίων κάνναβης παρουσίασαν σχετική μείωση, εντούτοις, εντοπίστηκαν μεγάλες φυτείες δενδρυλλίων σε δυσπρόσιτες δασικές περιοχές, με πυκνή βλάστηση. Χρησιμοποιήθηκαν, επίσης, ειδικά διαμορφωμένες και περιφραγμένες εγκαταστάσεις οι οποίες περιλάμβαναν συχνά χώρο διαμονής και

παρατηρητήριο, καθώς και μέτρα προφύλαξης, όπως φυσικά εμπόδια στα μονοπάτια που οδηγούσαν στο χώρο.

Παρακάτω, παρατίθενται γραφήματα με τον αριθμό των κατασχέσεων φυτών κάνναβης και με τις υπηκοότητες των κατηγορηθέντων καλλιεργητών, καθώς, επίσης, γράφημα και χάρτης, στον οποίο απεικονίζονται οι κατασχέσεις δενδρυλλίων κατά περιφερειακή ενότητα (μη αυτοφυή).

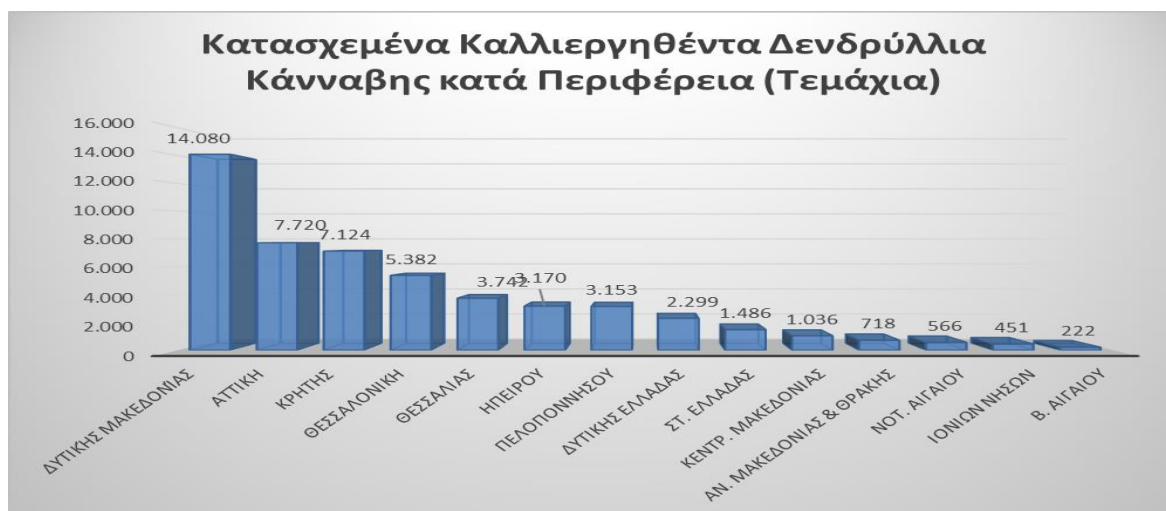
ΓΡΑΦΗΜΑ 9

ΓΡΑΦΗΜΑ 10

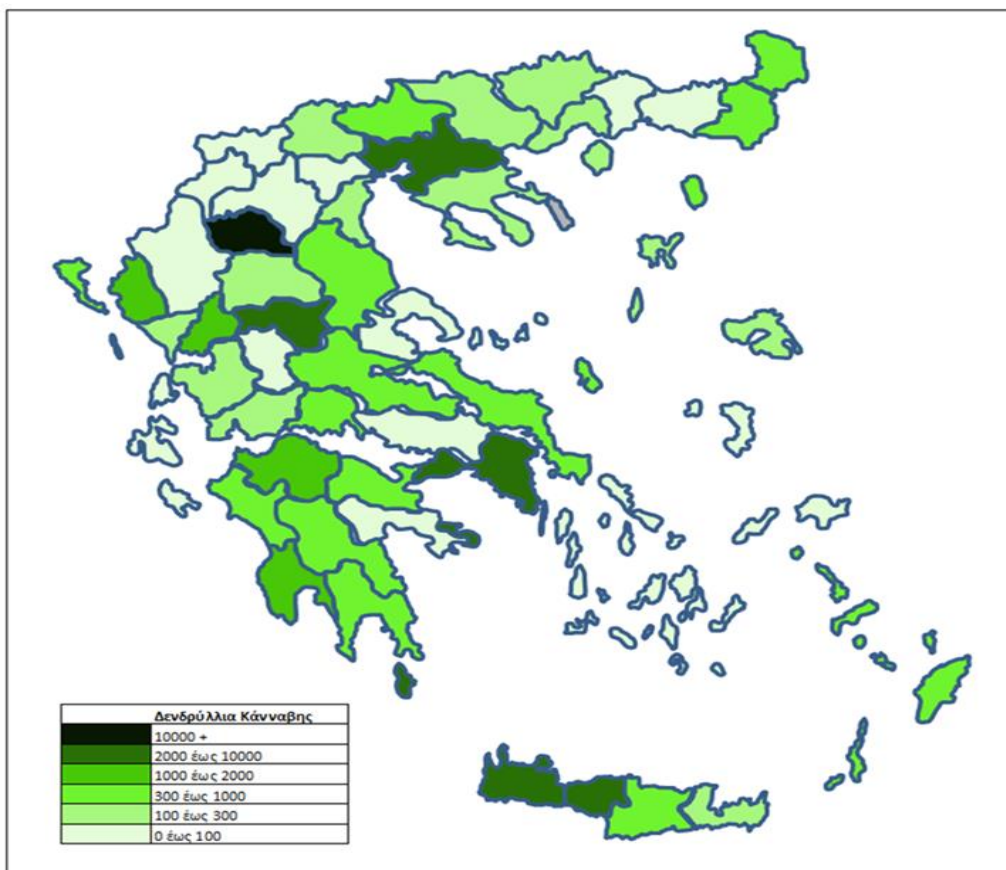
ΓΡΑΦΗΜΑ 11

Από τα παραπάνω στατιστικά στοιχεία και τον παρακάτω παρατιθέμενο χάρτη προκύπτει ότι, το 2020, έντονο πρόβλημα παρατηρείται στις περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας και ακολούθως των μεγάλων αστικών κέντρων της Αττικής και της Θεσσαλονίκης. Κατά τα λοιπά, οι μεγαλύτερες κατασχέσεις πραγματοποιήθηκαν από Υπηρεσίες των Χανίων, της Καρδίτσας, του Ρεθύμνου, της Άρτας, της Αχαΐας, της Μεσσηνίας και της Θεσπρωτίας.

Χάρτης 3

Κατασχεμένος αριθμός καλλιεργηθέντων δενδρυλλίων κάνναβης ανά Περιφερειακή Ενότητα κατά το έτος 2020

Διακίνηση κάνναβης: Κατά το προηγούμενο έτος, η διακίνηση κάνναβης με τελικό ή ενδιάμεσο προορισμό την χώρα μας πραγματοποιήθηκε ως ακολούθως:

- μέσω αφύλακτων διαβάσεων της ελληνοαλβανικής μεθορίου: μέλη ομάδων που έχουν τον ρόλο του μεταφορέα έκρυβαν επιμελώς την κάνναβη, συνήθως εντός ταξιδιωτικών σάκων, σε δασώδεις, δύσβατες και ερημικές περιοχές των ελληνοαλβανικών συνόρων και κατά δεύτερο λόγο πλησίον των συνόρων με τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας. Τις ποσότητες μεταφέρουν πεζοί ή με οχήματα. Στη συνέχεια, μέλη των εγκληματικών ομάδων αναλάμβαναν την περαιτέρω προώθηση προς τη Χώρα μας.

- με ΙΧΕ και ΙΧΦ οχήματα: στον χώρο αποσκευών ή σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες οχημάτων προερχόμενων κυρίως από τα ελληνοαλβανικά σύνορα ή από περιοχές κοντά σε αυτά, μέσω του οδικού δικτύου της Βορειοδυτικής & Δυτικής Ελλάδας. Σε κάποιες περιπτώσεις τα μέσα μεταφοράς ήταν ενοικιασμένα, κλεμμένα, με πινακίδες παραποιημένες ή άλλου οχήματος και σε κάποιες άλλες προπορευόταν άλλο όχημα, ως προπομπός
- με ΔΧΦ οχήματα (τράκτορας/επικαθήμενο): στον χώρο του φορτίου με προορισμό την Ελλάδα και προέλευση είτε την Αλβανία, είτε την Ισπανία (υδροπονικής καλλιέργειας),
- με ταχύπλοο σκάφος: ακατέργαστη και κατεργασμένη κάνναβη από την Αλβανία με προορισμό την Τουρκία, μέσω των ελληνικών χωρικών υδάτων. Το σκάφος διέθετε μεγάλου κυβισμού μηχανές προκειμένου να αναπτύσσει πολύ υψηλές ταχύτητες, ενώ παράλληλα είχε μεγάλες ποσότητες καυσίμων, ώστε να μπορεί να διανύσει μεγάλες αποστάσεις,
- με εμπορευματοκιβώτιο: κατεργασμένη κάνναβη κρυμμένη επιμελώς μέσα σε πολτό από χουρμάδες. Το εμπορευματοκιβώτιο εντοπίστηκε στο λιμάνι του Πειραιά, προερχόμενο από τη Βηρυτό, με τελικό προορισμό τη Λιβύη,
- με βάρκες μέσω του ποταμού Έβρου: ποσότητες ακατέργαστης κάνναβης επιχειρήθηκε να μεταφερθούν από την Ελλάδα προς την Τουρκία. Επίσης, εισήχθησαν από την Τουρκία στην Ελλάδα ποσότητες κατεργασμένης κάνναβης, από ομάδες παράνομα εισερχομένων αλλοδαπών,
- με ταχυδρομικά δέματα: μέσω ταχυδρομείου και εταιρειών ταχυμεταφορών σε δέματα με προορισμό ή προέλευση τη χώρα.
- Με αυτοκινούμενο τροχόσπιτο (camber): σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες,

3.2.1.2. Ηρωίνη.

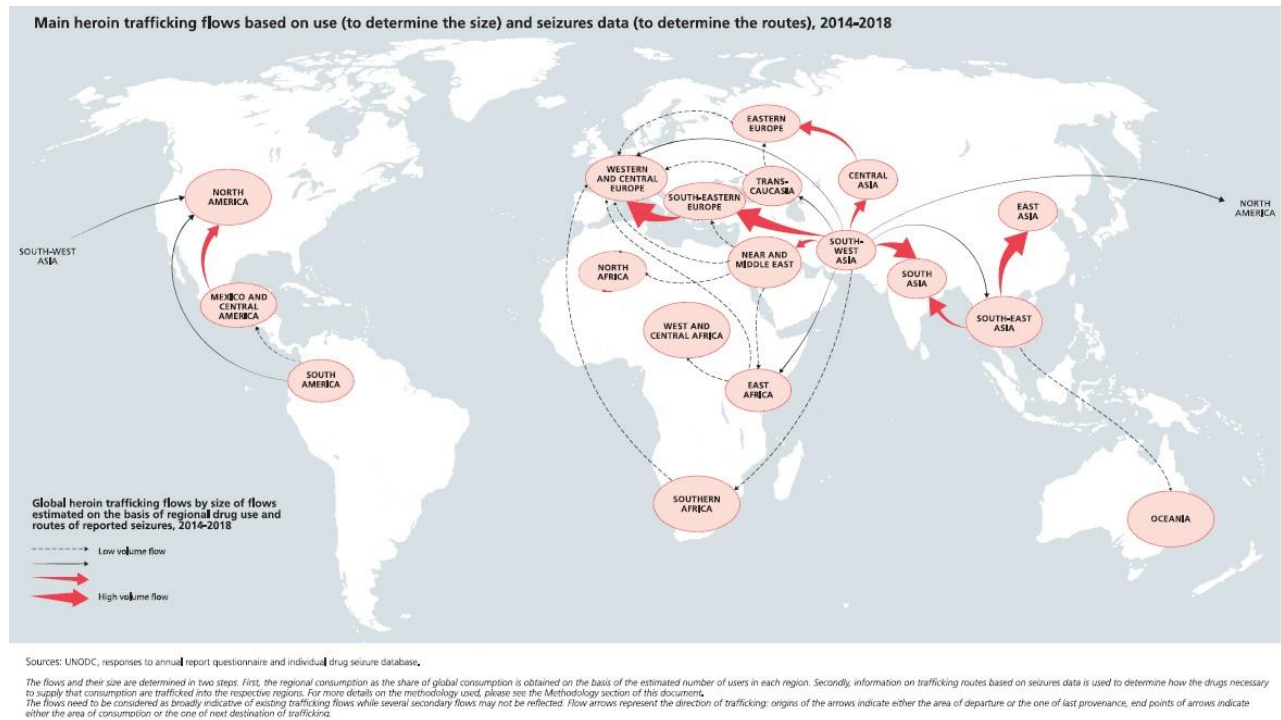
Η μεγαλύτερη ποσότητα ηρωίνης που καταναλώνεται στην Ευρώπη παρασκευάζεται από όπιο που καλλιεργείται στη νοτιοδυτική Ασία και κυρίως στο Αφγανιστάν (ακολουθούν χώρες όπως το Πακιστάν, Μιανμάρ κ.α).

Παρά τις παρατηρούμενες διαφοροποιήσεις στις διαδρομές διακίνησης ηρωίνης, η λεγόμενη βαλκανική οδός, στην οποία η Τουρκία και οι τουρκικές εγκληματικές οργανώσεις διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο, έχει διατηρήσει τη σημασία της ως η κύρια διαδρομή για την εισαγωγή μεγάλων ποσοτήτων ηρωίνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σε μικρότερο βαθμό, έχει παρατηρηθεί μεταφορά ηρωίνης από ασιατικές χώρες (Πακιστάν, Αφγανιστάν κ.α.) προς την Ευρώπη, μέσω της αεροπορικής οδού. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι ποσότητες συσκευάζονται επιμελώς και μεταφέρονται είτε στις αποσκευές επιβατών/ δραστών σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες, είτε ενδοσωματικά. Επιπλέον, έχει διαπιστωθεί η παράνομη διακίνηση μέσω ταχυδρομικών δεμάτων.

Στον παρακάτω χάρτη εμφανίζονται οι κύριες ροές διακίνησης ηρωίνης, με βάση της κατασχεμένες ποσότητες και τη χρήση της σε παγκόσμιο επίπεδο, κατά το χρονικό διάστημα των ετών 2014 – 2018²¹.

Χάρτης 4

Η Ελλάδα αποτελεί, κατά κύριο λόγο, χώρα διέλευσης (transit) και, σε δευτερεύοντα βαθμό, χώρα προορισμού της ηρωίνης. Οι κατασχέσεις ηρωίνης παρουσίασαν **μείωση** κατά το έτος 2020 (κατά **25,54%**). Ειδικότερα οι ποσότητες που κατασχέθηκαν στη Χώρα μας, εισήχθησαν κατά το προηγούμενο έτος από την Αλβανία, την Τουρκία, χώρες της Αφρικής, τη Βουλγαρία και τη Γαλλία, ενώ για σημαντικό ποσοστό αυτών δεν προέκυψε η χώρα προέλευσής τους.

Παρακάτω παρατίθενται οι συνολικές κατασχέσεις ηρωίνης, οι χώρες προέλευσής της και οι κατασχέσεις κατά Περιφερειακή Ενότητα.

²¹ Πηγή: United Nations Office on Drugs and Crime; World Drug Report 2019.

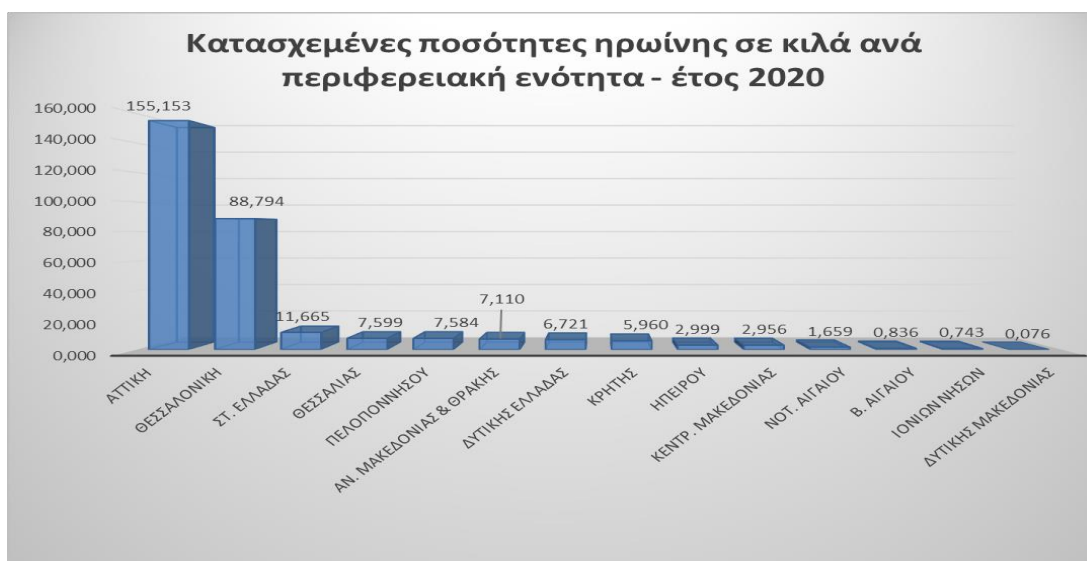
ΓΡΑΦΗΜΑ 12

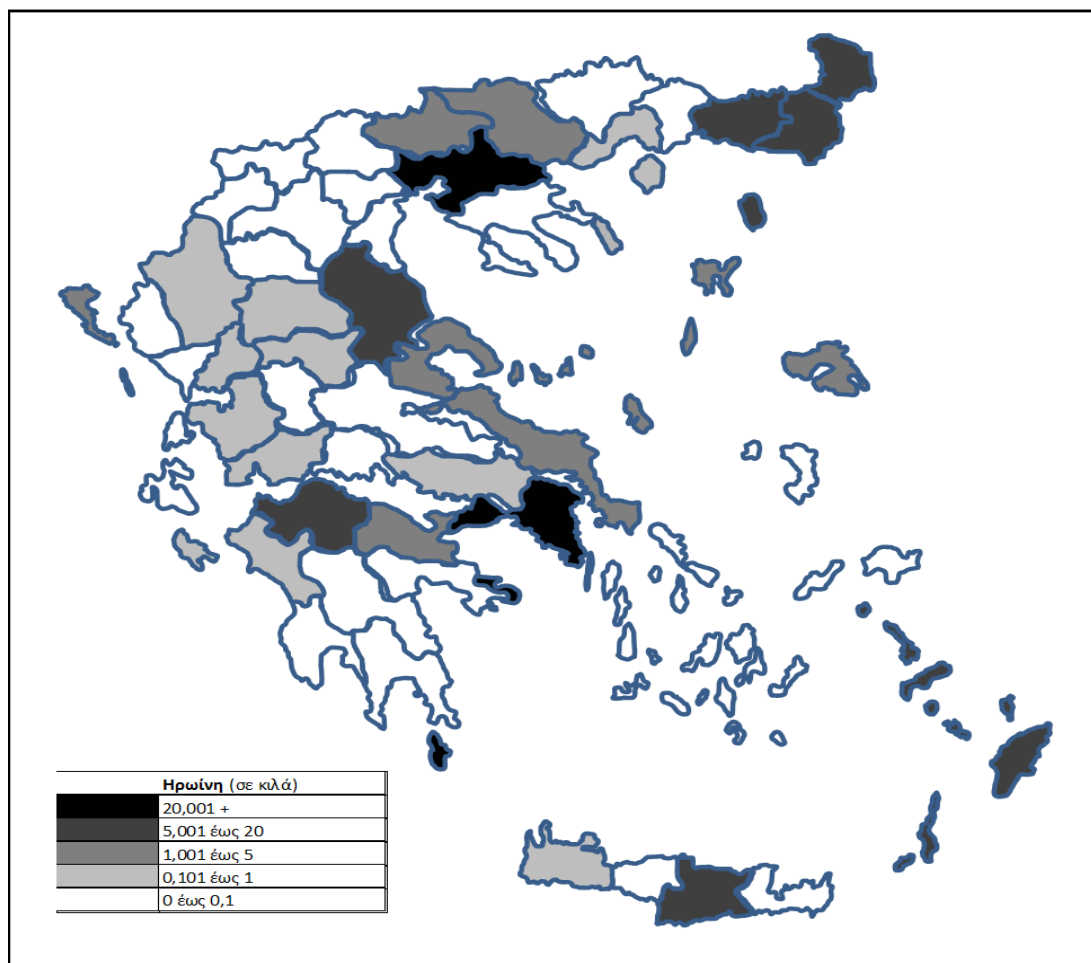

ΓΡΑΦΗΜΑ 13

ΓΡΑΦΗΜΑ 14

ΧΑΡΤΗΣ 5**Κατασχεμένες ποσότητες ηρωίνης ανά Περιφερειακή Ενότητα – Έτος 2020**

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι:

- εντός της Ελληνικής επικράτειας για το έτος 2020, οι μεγαλύτερες κατασχέσεις ηρωίνης πραγματοποιήθηκαν, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, στα μεγαλύτερα αστικά κέντρα της Χώρας, ήτοι στην Περιφέρεια Αττικής (155,153 κιλά) και ακολούθως στην Περιφέρεια Θεσσαλονίκης (88,794 κιλά).
- Σημαντικές, επίσης, ποσότητες κατασχέθηκαν, κατά σειρά, από τις Υπηρεσίες στις Εύβοιας, της Αχαΐας, της Κορινθίας, του Ηρακλείου και του Έβρου (σημείο εισόδου από Τουρκία).

Οι **τρόποι και τα μέσα** που παρατηρήθηκαν στη **διακίνηση-εισαγωγή** ηρωίνης στη Χώρα μας κατά το έτος 2020, ήταν τα ακόλουθα:

- με ΙΧΕ οχήματα: οι συσκευασίες ήταν τοποθετημένες στον χώρο των αποσκευών ή σε διάφορα σημεία εσωτερικά των οχημάτων (σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες).

- με ταχυδρομικά δέματα: μέσω ταχυδρομείου και εταιρειών ταχυμεταφορών σε δέματα με προορισμό την Ελλάδα, προερχόμενα από Ουγκάντα, Ζιμπάμπουε, Μοζαμβίκη, Κονγκό, Ν. Αφρική, Ρουάντα και Κένυα.
- με πεζούς δρόμους: προερχόμενοι από Τουρκία, είτε μέσω θεσμοθετημένου σημείου εισόδου, είτε μέσω του ποταμού Έβρου.
- με λέμβο: μέσω του ποταμού Έβρου από την Τουρκία.

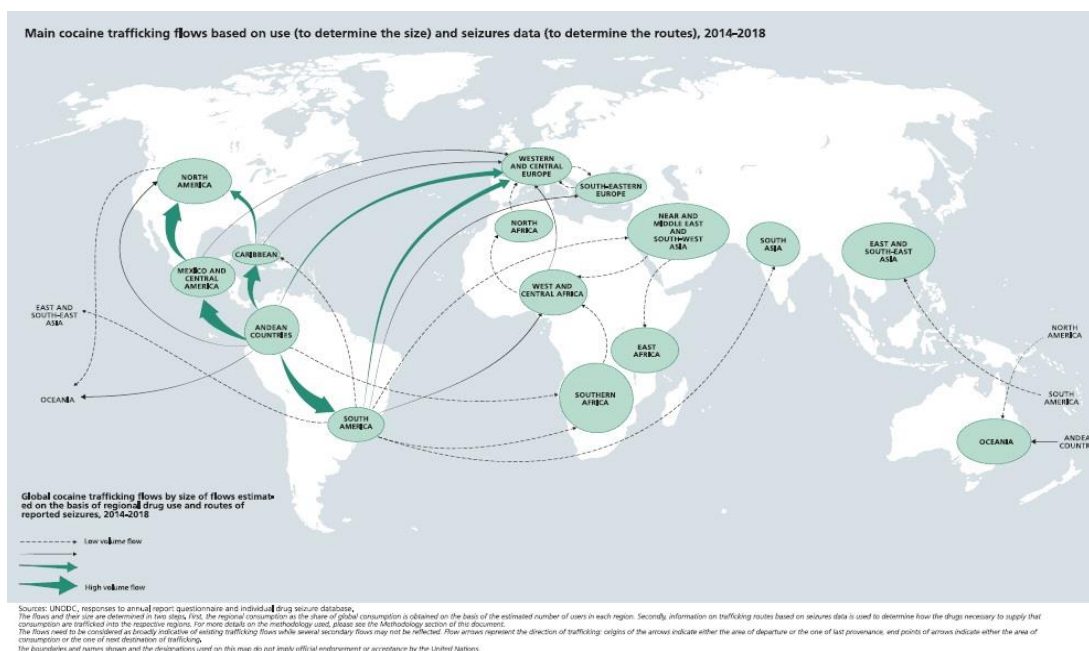
Εν συνεχεία, οι ποσότητες που προορίζονταν για εγχώρια κατανάλωση διακινήθηκαν ή προωθήθηκαν από τις εγκληματικές ομάδες στην επικράτεια με τους συνήθεις τρόπους / μέσα (ΙΧΕ οχήματα, μέσα μαζικής μεταφοράς, ΚΤΕΛ, επιβατηγά πλοία κ.λπ.).

3.2.1.3. Κοκαΐνη.

Η κοκαΐνη (βενζοϋλομεθυλεκγονίνη) είναι ένα κρυσταλλικό τροπανιοειδές αλκαλοειδές που λαμβάνεται από τα φύλλα του φυτού κόκα. Οι σημαντικότερες χώρες παραγωγής της κοκαΐνης παγκοσμίως βρίσκονται στην Κεντρική και Νότια Αμερική (Κολομβία, Περού, Βολιβία κ.ά.). Η διακίνηση με προορισμό την Ευρώπη πραγματοποιείται σε μεγάλες ποσότητες, κυρίως δια θαλάσσης από παραθαλάσσιες περιοχές/λιμένες χωρών της Νότιας Αμερικής (Κολομβία, Βραζιλία, Παναμά, Εκουαδόρ, Χιλή, Βενεζουέλα κ.ά.) και των Νησιών της Καραϊβικής. Τα κύρια σημεία εισόδου της κοκαΐνης που διακινείται δια θαλάσσης από την Λατινική Αμερική προς τη Νότια Ευρώπη, είτε απευθείας, είτε μέσω της Δυτικής Αφρικής, μέσω της Μεσογείου, είναι η Ισπανία, καθώς και η Γαλλία, η Ιταλία, η Πορτογαλία και η Ελλάδα. Αντίστοιχα, τα σημεία εισόδου κοκαΐνης δια θαλάσσης στη Βόρεια Ευρώπη είναι, κυρίως, η Ολλανδία, το Βέλγιο και η Γερμανία και στη συνέχεια, οι ποσότητες προωθούνται στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες.

Για μικρότερες ποσότητες κοκαΐνης, η διακίνηση προς την Ευρώπη πραγματοποιείται, μέσω της αεροπορικής οδού, από τη Βραζιλία και από άλλες χώρες της Νότιας Αμερικής. Οι ποσότητες κοκαΐνης συσκευάζονται επιμελώς και τοποθετούνται στις αποσκευές επιβατών/δραστών σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες, ενώ σε άλλες περιπτώσεις τα ναρκωτικά μεταφέρονται ενδοσωματικά. Επίσης, χρησιμοποιείται και η μέθοδος των απευθείας αποστολών στην Ευρώπη με ταχυδρομικά δέματα.

Χάρτης 6

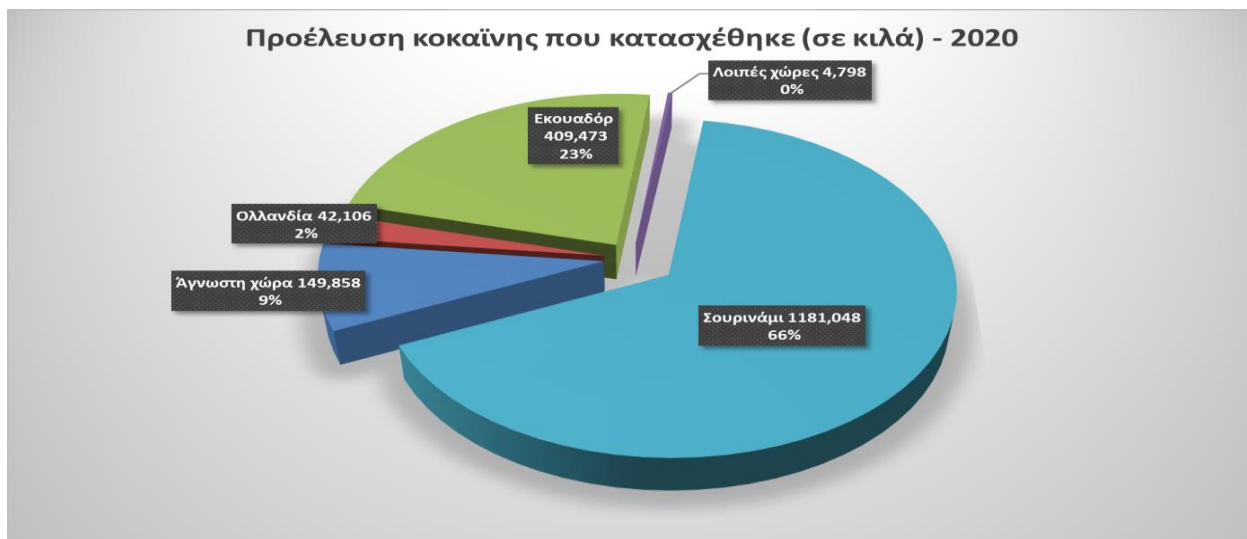
Κύριες οδοί διακίνησης κοκαΐνης²²

Στον ανωτέρω χάρτη εμφανίζονται οι κύριες ροές διακίνησης κοκαΐνης, με βάση της κατασχεμένες ποσότητες και τη χρήση της σε παγκόσμιο επίπεδο κατά το χρονικό διάστημα των ετών 2014 – 2018.

Η Ελλάδα, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, συνεχίζει να αποτελεί ιδανική χώρα για τη θαλάσσια μεταφορά κοκαΐνης, είτε απευθείας από τις χώρες παραγωγής της, είτε μέσω των ενδιάμεσων λιμένων της Ισπανίας και της Ιταλίας. Έτσι, φορτία κοκαΐνης διακινούνται με πλοία εντός εμπορευματοκιβωτίων (Containers) με την κάλυψη νόμιμου φορτίου. Η Ελλάδα λειτουργεί κυρίως ως πύλη εισόδου της ουσίας στην Ε.Ε., με προορισμό τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης.

Στο παρακάτω γράφημα, το οποίο αναφέρει την προέλευση των ποσοτήτων κοκαΐνης που κατασχέθηκαν, επιβεβαιώνεται το συμπέρασμα ότι μεγάλες ποσότητες κοκαΐνης μεταφέρονται και διακινούνται απευθείας από χώρες της Νοτίου - Κεντρικής Αμερικής. Το ποσοστό της κατασχεμένης κοκαΐνης προερχόμενης απευθείας από χώρες της Λατινικής Αμερικής ήταν συνολικά **89,06%**.

²² Πηγή: United Nations Office on Drugs and Crime; World Drug Report 2020.

ΓΡΑΦΗΜΑ 15

Από το παραπάνω γράφημα προκύπτει ότι κατά το 2020, το μεγαλύτερο ποσοστό των ποσοτήτων κοκαΐνης που κατασχέθηκαν από τις ελληνικές Διοικητικές Αρχές προέρχονταν από το Σουρινάμι και ακολούθως το Εκουαδόρ.

Η συνολική ποσότητα κοκαΐνης που κατασχέθηκε στη Χώρα μας το έτος **2020** ήταν **1.787,283** κιλά, εμφανίζοντας **αύξηση** σε σχέση με το 2019 (κατά 87,45%), ακολουθώντας την αυξητική τάση που παρατηρήθηκε και κατά το έτος 2019 συγκριτικά με το 2018.

Στα παρακάτω Γραφήματα και Χάρτη παρατίθενται οι κατασχέσεις κοκαΐνης συνολικά και ανά Περιφερειακή Ενότητα.

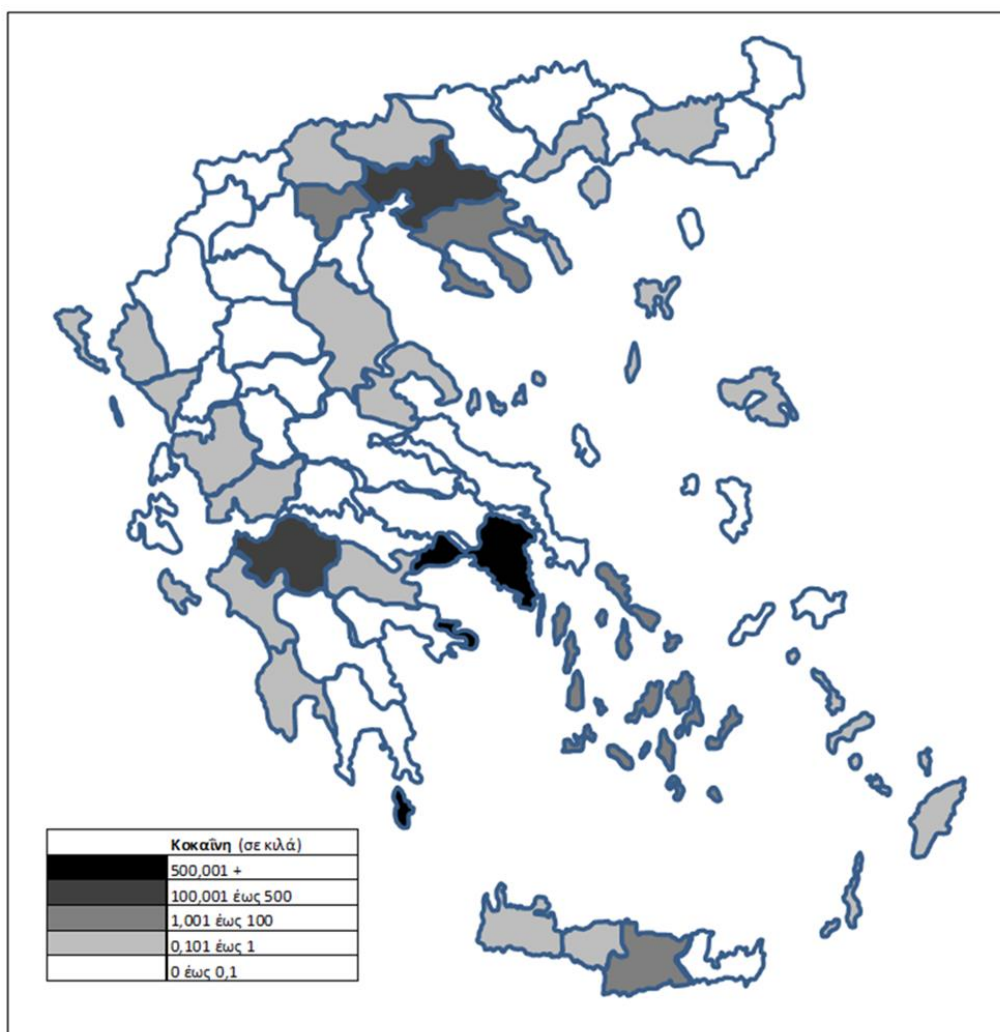
ΓΡΑΦΗΜΑ 16

ΓΡΑΦΗΜΑ 17

ΧΑΡΤΗΣ 7

Κατασχεμένες ποσότητες κοκαΐνης ανά Περιφερειακή Ενότητα - Έτος 2020

Όπως φαίνεται στον παραπάνω χάρτη, οι μεγαλύτερες ποσότητες κοκαΐνης για το έτος **2020** κατασχέθηκαν κυρίως από τις Υπηρεσίες των αρμόδιων Διοικητικών Αρχών της Αττικής, της Θεσσαλονίκης και της Αχαΐας.

Οι τρόποι (και τα μέσα) που παρατηρήθηκαν στη διακίνηση - εισαγωγή κοκαΐνης στη χώρα μας κατά το έτος 2020 ήταν οι ακόλουθοι:

- με εμπορευματοκιβώτια: στον εξωτερικό μηχανισμό ψύξης και σε σάκους εντός του φορτίου, σε εμπορευματοκιβώτια έμφορτα με μπανάνες, προερχόμενα από το Εκουαδόρ, με το οποίο υπάρχει απευθείας θαλάσσια εμπορική σύνδεση. Η συγκεκριμένη μεθοδολογία διακίνησης κοκαΐνης απασχολεί τα τελευταία έτη πλήθος ευρωπαϊκών χωρών, ενώ είχε καταγραφεί στη Χώρα μας, τόσο κατά το έτος 2019, όσο και το 2018.
- με Ι/Φ σκάφος: προερχόμενο από τον Άγιο Δομίνικο, εντός σάκων.
- Αεροπορικώς: μέσω του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος» και άλλων Διεθνών Αερολιμένων της Χώρας μας. Οι ναρκωτικές ουσίες είχαν αποκρυφθεί σε αποσκευές επιβατών ή ενδοσωματικά.
- με ταχυδρομικά δέματα: μέσω εταιρειών ταχυμεταφορών σε δέματα με προορισμό την Ελλάδα, προερχόμενα από Τρινιντάντ & Τομπάγκο, Γερμανία και Αργεντινή.
- Οχήματα Ι.Χ.Ε.: στον χώρο των αποσκευών ή σε διάφορα σημεία εσωτερικά των οχημάτων, τόσο στα μηχανικά μέρη αυτών, όσο και σε ειδικές κρύπτες, που κατασκευάστηκαν για τον σκοπό αυτό.

3.2.1.4. Συνθετικά Ναρκωτικά.

Τα συνθετικά ναρκωτικά αποτελούν κατηγορία ουσιών τα οποία παρασκευάζονται σε παράνομα εργαστήρια και ως εκ τούτου η παρασκευή τους δεν περιορίζεται γεωγραφικά (όπως ισχύει για την ηρωίνη ή την κοκαΐνη), καθώς η διαδικασία δεν περιλαμβάνει την εκχύλιση των δραστικών συστατικών από τα φυτά, που πρέπει να καλλιεργηθούν σε ορισμένες συνθήκες για να αναπτυχθούν. Τα πιο δημοφιλή συνθετικά ναρκωτικά είναι οι αμφεταμίνες, μεθαμφεταμίνες, MDMA, LSD, συνθετικές εκδοχές της κάνναβης και οπιοειδών κ.ά.

Ειδική κατηγορία αποτελούν οι Νέες Ψυχοδραστικές Ουσίες. Την κατηγορία αυτή αποτελούν όλες οι ψυχοτρόπες ουσίες, οι οποίες δεν ελέγχονται από την ενιαία Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα ναρκωτικά του 1961 ή τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών του 1971 αλλά ενδέχεται να απειλούν τη δημόσια υγεία εξίσου σοβαρά με τις ουσίες οι οποίες περιλαμβάνονται στις εν λόγω Συμβάσεις. Πολλές Νέες Ψυχοδραστικές Ουσίες, οι οποίες στην παράνομη αγορά κυκλοφορούν ως «νόμιμα διεγερτικά» (“legal highs”), δύναται να ελέγχονται σε κάποια κράτη, όταν αυτό προβλεφθεί από τη νομοθεσία τους. Στις περισσότερες περιπτώσεις, παράγονται μαζικά εκτός της ΕΕ (από χημικές και φαρμακευτικές εταιρίες της Κίνας και σε μικρότερο βαθμό, της Ινδίας) και εισάγονται στα κράτη-μέλη, όπου στη συνέχεια μεταποιούνται, συσκευάζονται και πωλούνται.

Πρόδρομες χημικές ουσίες:

Για την παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών χρησιμοποιούνται πρόδρομες χημικές ουσίες. Το γεγονός αυτό προσφέρει ευελιξία, λόγω του πλήθους των χημικών ουσιών που υπάρχει η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν. Οι πρόδρομες ουσίες συχνά έχουν νόμιμη χρήση (σε φαρμακευτικούς και βιομηχανικούς κλάδους), γεγονός που προσφέρει στις Διοικητικές Αρχές τη δυνατότητα αυτοματοποιημένου ελέγχου της διακίνησής τους, χρησιμοποιούνται, ωστόσο και μη ελεγχόμενες χημικές ουσίες για την παραγωγή πρόδρομων ουσιών (προ-πρόδρομες). Χώρες παραγωγής είναι, κατά κύριο λόγο, η Κίνα και η Ινδία και δευτερευόντως, οι χώρες της ανατολικής Ευρώπης. Κύρια σημεία εισόδου στην Ευρώπη είναι οι εμπορικοί λιμένες της Ολλανδίας και του Βελγίου.

Η κατάσταση στην Ευρώπη:

Η Ευρώπη έχει κομβικό ρόλο στην παραγωγή και διακίνηση συνθετικών ναρκωτικών σε όλο τον κόσμο. Την τελευταία δεκαετία παρατηρήθηκε μια εκθετική αύξηση της παραγωγής, της διακίνησης και της κατανάλωσης συνθετικών ναρκωτικών στην Ε.Ε.. Ειδικότερα, η Ολλανδία και το Βέλγιο κυριαρχούν στην παρασκευή και διανομή MDMA και αμφεταμίνης, ωστόσο, έχουν εντοπιστεί παράνομα εργαστήρια σε πλήθος άλλες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και στη Σκανδιναβία. Η παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών πραγματοποιείται σε παράνομα εργαστήρια που εγκαθίστανται κυρίως σε ιδιωτικές κατοικίες, δωμάτια ξενοδοχείων, διαμερίσματα, αποθήκες, γκαράζ, βιομηχανικούς χώρους, εμπορευματοκιβώτια κ.ά. Επιλέγονται συνήθως αραιοκατοικημένες περιοχές και λαμβάνονται αυξημένα μέτρα αποτροπής ελέγχου, κυρίως με κάμερες παρακολούθησης. Ο εξειδικευμένος εξοπλισμός που συναντάται σε χώρους παράνομης παραγωγής συνθετικών ναρκωτικών, παράγεται συνήθως από ειδικούς μηχανικούς, οι οποίοι συχνά συνεργάζονται με τις εγκληματικές οργανώσεις. Η αμφεταμίνη που παράγεται στα κράτη μέλη διακινείται, κυρίως, στο εσωτερικό της Ευρώπης, ενώ το MDMA και η μεθαμφεταμίνη, των οποίων η Ε.Ε. εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική παγκόσμια πηγή, διακινούνται στην παγκόσμια αγορά, όπως στη Νότια Αμερική, στη Νοτιοανατολική Ασία, στην Αυστραλία, στη Νέα Ζηλανδία και στην Ιαπωνία.

Η κατάσταση στην Ελλάδα:

Στην Ελλάδα, η εξάπλωση των συνθετικών ναρκωτικών δεν βρίσκεται στα επίπεδα άλλων κρατών. Η Χώρας μας λειτουργεί κυρίως ως τόπος διέλευσης ποσοτήτων συνθετικών ναρκωτικών και δευτερευόντως, ως χώρα προορισμού για εγχώρια κατανάλωση. Ειδικότερα, κατά τα προγενέστερα έτη από την Ελλάδα διήλθαν, μέσω της θαλάσσιας οδού και των εμπορικών λιμένων, μεγάλες ποσότητες συνθετικών ναρκωτικών Cartagon, τοποθετημένες σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες (σε εμπορευματοκιβώτια, ΙΧΕ οχήματα και ρυμουλκό σκάφος, προερχόμενο από Συρία και τελικό προορισμό τη Λιβύη). Κατά το έτος 2020, η σημαντικότερη κατάσχεση πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη, όπου κατασχέθηκε μεγάλος αριθμός δισκίων ΧΤC, τα οποία μεταφέρθηκαν από την εγκληματική οργάνωση με

ΙΧΦ και ΙΧΕ οχήματα. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε η εισαγωγή δισκίων Captagon μέσω του ποταμού Έβρου, από παράνομα εισερχόμενους στην Ελλάδα αλλοδαπούς. Η εκτιμώμενη συνολική «εμπορική» αξία των κατασχεμένων ποσοτήτων συνθετικών ναρκωτικών κατά το έτος 2020 ξεπέρασε το ποσό των 3 εκατομμυρίων ευρώ.

3.2.2. Εγκληματικές Ομάδες

Αρ. ΕΟ (2020)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώ- ριες	Αλλοδα- πές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Εμπλεκόμενες Χώρες που διαπιστώθηκαν στο πλαίσιο των ερευνών
89	• Κλοπή • Νομοθεσία Περί όπλων • Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα • Εμπρησμός • Νομοθεσία περί Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα • Νομοθεσία περί αλλοδαπών	31	28	30	Προέλευσης: • Αλβανία • Ελλάδα • Σουρινάμ • Τουρκία Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, • Εκουαδόρ • Χώρες λατινικής Αμερικής Ενδιάμεσες (transit): • Ελλάδα, Προορισμού: • Ελλάδα • Χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης • Τουρκία, • Χώρες της Βορειοδυτικής Αφρικής

Τα εγκληματικά δίκτυα των ναρκωτικών, σε παγκόσμιο επίπεδο, παρουσιάζουν υψηλή προσαρμοστικότητα στην αντιμετώπιση των ενεργειών που καταβάλουν οι αρχές επιβολής του νόμου για την εξάρθρωσή τους. Το έργο των διωκτικών αρχών καθίσταται διαρκώς πολυσχιδέστερο, όσον αφορά τον εντοπισμό και την εξιχνίαση των νέων μεθόδων δράσης που επιστρατεύονται από τις εγκληματικές οργανώσεις για την τέλεση των παράνομων δραστηριοτήτων τους. Τα οικονομικά κέρδη και η υψηλή τεχνογνωσία, τους επιτρέπουν να επενδύουν σε μέσα διακίνησης (αεροσκάφη, οχήματα, πλοία, ταχύπλοα, υποβρύχια κ.α.), σε τεχνολογίες (τηλεπικοινωνίες, διαδικτυακές υπηρεσίες κ.α.) και σε «συνεργασίες» με στελέχη των κρατικών μηχανισμών, αναζητώντας το στρατηγικό πλεονέκτημα. Επιπρόσθετα, δεν διστάζουν να προβαίνουν σε επιθετικές ενέργειες τόσο κατά των αρχών επιβολής του νόμου, όσο και κατά αντιπάλων εγκληματικών οργανώσεων, προκειμένου να «προστατέψουν» τις παράνομες δραστηριότητές τους.

Όσον αφορά στην Ελλάδα, κατά το 2020, τα μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας των πολιτών για την αντιμετώπιση του κινδύνου διασποράς του COVID-19

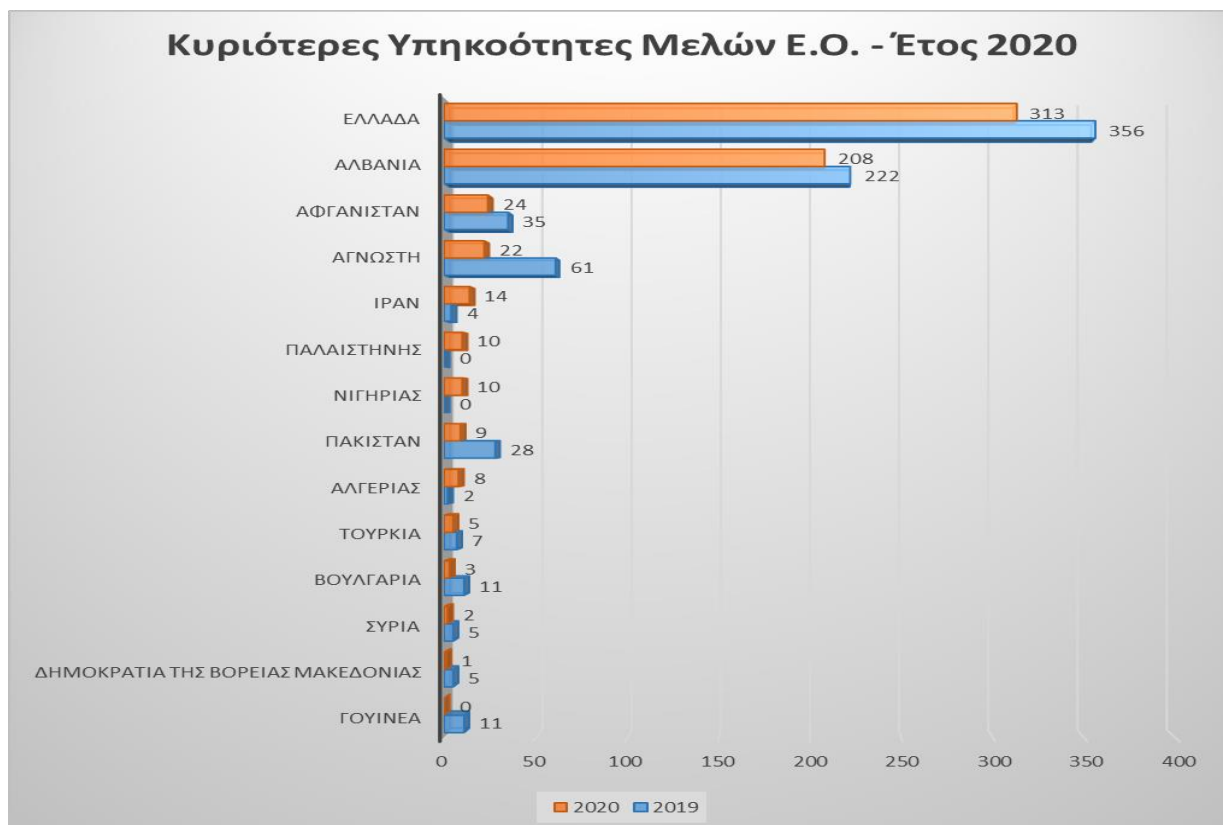
επηρέασαν τη διαθεσιμότητα ορισμένων ναρκωτικών ουσιών και συνεπακόλουθα καταγράφηκε αύξηση στις τιμές διάθεσής τους. Παράλληλα, ο περιορισμός εισόδου οχημάτων στα ελληνο-αλβανικά σύνορα, οδήγησε σε περιορισμό των ποσοτήτων κάνναβης που εισήχθησαν από τη γειτονική χώρα και αύξηση, είτε ποσοτήτων που εισήχθησαν από άλλες χώρες προέλευσης, είτε ποσοτήτων που παράχθηκαν με τη μέθοδο της υδροπονικής καλλιέργειας.

Ειδικότερα, το **2020**, στη Χώρα μας εξαρθρώθηκαν συνολικά **ογδόντα εννέα (89)** εγκληματικές ομάδες, οι οποίες αποτελούνταν συνολικά από **(660)** μέλη.

Όσον αφορά στον χαρακτηρισμό των εγκληματικών οργανώσεων με βάση την χώρα προέλευσης της πλειοψηφίας των μελών, καταγράφεται μία σχετική ισορροπία μεταξύ εγχώριων, αλλοδαπών και εγχώριων & αλλοδαπών εγκληματικών ομάδων. Συγκεκριμένα, από το σύνολο των (89) εγκληματικών ομάδων, σε **(31)** υποθέσεις η πλειοψηφία των μελών είχε αμιγώς ελληνική υπηκοότητα (**εγχώριες** ε.ο.: ποσοστό **34,83%** επί του συνόλου), σε (30) υποθέσεις καταγράφηκε η μικτή προέλευση της πλειοψηφίας των μελών των εγκληματικών οργανώσεων (**εγχώριες και αλλοδαπές** ε.ο.: ποσοστό **33,70%** επί του συνόλου), με συχνότερη σύνθεση μελών ελληνικής και αλβανικής υπηκοότητας και τέλος, σε **(28)** υποθέσεις οι εγκληματικές οργανώσεις είχαν αλλοδαπή, κατά κύριο λόγο, προέλευση μελών (αλλοδαπές ε.ο.: ποσοστό **31,46%** επί του συνόλου).

Παρακάτω, παρατίθεται γράφημα με τις κυριότερες υπηκοότητες μελών εγκληματικών οργανώσεων που δραστηριοποιήθηκαν στο εγκληματικό πεδίο της διακίνησης ναρκωτικών ουσιών κατά το έτος 2020 (συγκριτικά με το προηγούμενο έτος) στη Χώρα μας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 18

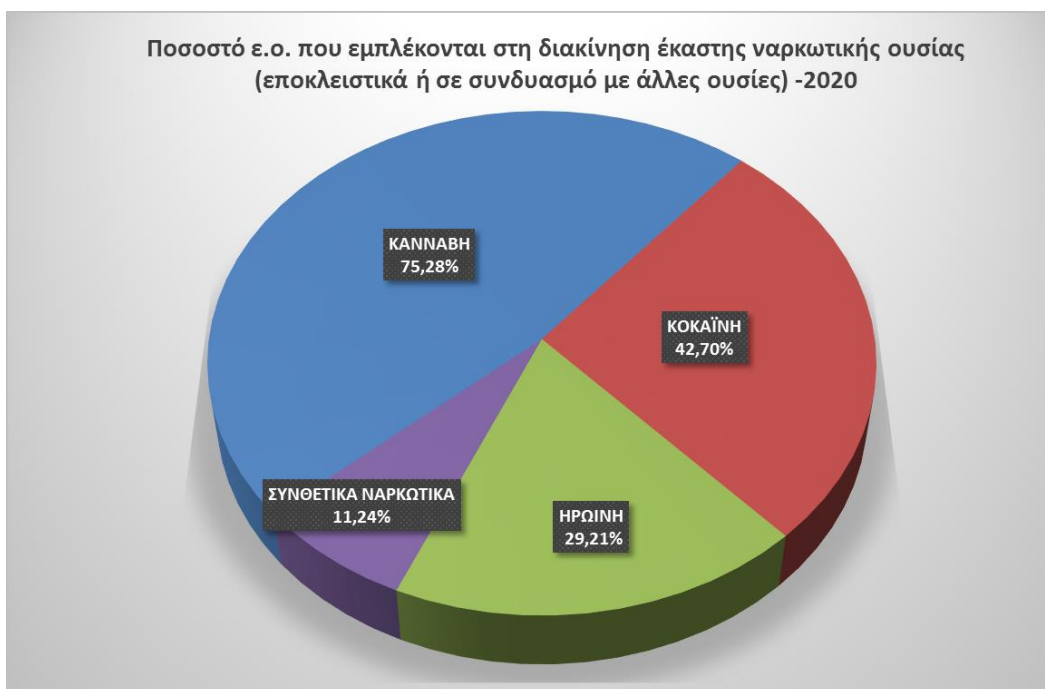

Επίσης, παρουσιάζουν **ιεραρχική δομή** (**67** υποθέσεις, σε ποσοστό **75,28%** επί του συνόλου), με την ύπαρξη ενός ηγετικού μέλους ή πυρήνα ατόμων, που οργανώνει τις διακινήσεις και συντονίζει τις ενέργειες των λοιπών κύριων ή περιφερειακών μελών, οι ρόλοι των οποίων είναι σαφώς διαχωρισμένοι. Έχει παρατηρηθεί ότι, συνήθως, τα ηγετικά μέλη αποφεύγουν την άμεση συμμετοχή τους στη διακίνηση για την αποφυγή της σύλληψής τους.

Επίσης, η πλειοψηφία αυτών (**67** υποθέσεις, σε ποσοστό **75,28%** επί του συνόλου) δραστηριοποιούνταν στη **διακίνηση κάνναβης**. Άξιο μνείας είναι το γεγονός ότι, οι περισσότερες εξ αυτών (**46** υποθέσεις, σε ποσοστό **51,68%** επί του συνόλου) δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση περισσότερων της μίας ουσίας (**Polydrug groups**), με το συνδυασμό κάνναβης και κοκαΐνης να υπερισχύει (13 υποθέσεις).

- Αναλυτικότερα βλ. παρακάτω [ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ 19 & 20].

ΓΡΑΦΗΜΑ 19

ΓΡΑΦΗΜΑ 20

Η δράση των συγκεκριμένων ομάδων σε πολλές περιπτώσεις συνδυάζεται και με άλλες εγκληματικές δραστηριότητες (poly-criminal groups), όπως κλοπές, νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, παραβάσεις της νομοθεσίας περί όπλων, περί Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα, περί αλλοδαπών και εμπρησμούς.

Προκειμένου οι εν λόγω ομάδες να παραπλανήσουν τις διωκτικές αρχές και να αποφύγουν τη σύλληψη, χρησιμοποιούν πληθώρα **αντίμετρων**, όπως χρήση νοικιασμένων οχημάτων και μέτρων αντιπαρακολούθησης (προπομποί-τσιλιαδόροι-ασύρματοι επικοινωνίας), εγκατάσταση συστημάτων καταγραφής εικόνας και ήχου σε οικίες που χρησιμοποιούσαν ως χώρους αποθήκευσης ή εργαστήρια, συχνή εναλλαγή τ/φ συνδέσεων, χρήση τ/φ συνδέσεων που ανήκουν σε ανύπαρκτα άτομα (ghost numbers), χρήση προσωνυμίων και συνθηματικών εκφράσεων. Συνηθισμένη είναι επίσης η χρήση για τις μεταξύ τους επικοινωνίες εφαρμογών του διαδικτύου, δεδομένου των δυσχερειών που υφίστανται στην καταγραφή των πραγματοποιούμενων διαμέσου αυτών συνομιλιών. Παράλληλα, προκειμένου νομιμοποιήσουν τα παράνομα κέρδη τους, εκμεταλλεύονταν μεταξύ άλλων εμπορικές εταιρίες (χρήση κερδισμένων δελτίων ΟΠΑΠ κ.λπ.).

Ειδικότερα, οι εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν στη **διακίνηση κάνναβης** εμπλέκονταν σε σημαντικό ποσοστό στην παράλληλη διακίνηση περισσότερων ουσιών (Poly-drug groups). Συγκεκριμένα, πολλές από αυτές τις οργανώσεις διακινούσαν παράλληλα κοκαΐνη, ηρωίνη, ΧΤC, κρυσταλλική μεθαμφεταμίνη, MDMA και ηρεμιστικά δισκία. Τα μέλη τους είναι κυρίως ημεδαποί, με τους υπηκόους Αλβανίας να ακολουθούν στη δεύτερη θέση, ενώ σημαντική κατά το 2020 ήταν και η συμμετοχή υπηκόων Νιγηρίας. Μικρότερη συμμετοχή είχαν υπήκοοι άλλων χωρών (Τουρκίας, Βουλγαρίας, Γεωργίας, Ιταλίας κ.α.), Αφγανιστάν, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Τουρκία κ.ά.). Οι εν λόγω εγκληματικές ομάδες παρουσιάζουν στην συντριπτική τους πλειοψηφία ιεραρχική δομή (40 υποθέσεις, από τις 54 εγκληματικές ομάδες που εμπλέκονταν στη διακίνηση της εν λόγω ουσίας).

Η συνεργασία μεταξύ ημεδαπών και υπηκόων Αλβανίας στο υπόψη εγκληματικό πεδίο παρατηρείται και κατά το έτος 2020, καθώς από τις πενήντα τέσσερις (54) εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνταν με τη διακίνηση **κάνναβης**, δεκαεννέα (19) απαρτιζόνταν, τόσο από ημεδαπούς, όσο και από Αλβανούς υπηκόους (ανομοιογενείς, εγχώριες & αλλοδαπές), δεκαεπτά (17) από ημεδαπούς υπηκόους (κατά συντριπτική πλειοψηφία) και έντεκα (11) απαρτιζόνταν από υπηκόους Αλβανίας (κατά συντριπτική πλειοψηφία). Οι λοιπές απαρτιζόνταν από μέλη διάφορων εθνικοτήτων.

Επιπλέον, για τις υποθέσεις καλλιέργειας κάνναβης προκύπτει ότι οι εγκληματικές οργανώσεις απαρτιζόνταν κυρίως από υπηκόους Αλβανίας (63%) και κατά δεύτερο λόγο από ημεδαπούς (34%).

Ο τρόπος δράσης των εγκληματικών ομάδων που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη **διακίνηση ηρωίνης**, διακρίνεται στα στάδια της εισαγωγής, της εσωτερικής διακίνησης και της προώθησης των ναρκωτικών σε άλλα κράτη - μέλη της Ε.Ε.. Τα στάδια παραγωγής, επεξεργασίας και συγκέντρωσης υλοποιούνται εκτός της Ελλάδας. Η εσωτερική διακίνηση γίνεται, κυρίως, στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη). Αξιοσημείωτη είναι η ύπαρξη εργαστηρίων νόθευσης της ηρωίνης, με στόχο την αύξηση της προς διάθεση ποσότητας και κατ' επέκταση του προσδοκώμενου κέρδους. Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι δραστηριοποιήθηκαν σε σημαντικό ποσοστό στην παράλληλη διακίνηση περισσότερων ουσιών (Poly-drug groups). Συγκεκριμένα, κάποιες από αυτές τις οργανώσεις διακινούσαν παράλληλα κάνναβη, κοκαΐνη, κρυσταλλική μεθαμφεταμίνη και ηρεμιστικά χάπια.

Οι εν λόγω εγκληματικές ομάδες παρουσιάζουν στην συντριπτική τους πλειοψηφία ιεραρχική δομή (18 υποθέσεις, από τις 22 εγκληματικές ομάδες που εμπλέκονταν στη διακίνηση της εν λόγω ουσίας). Τα μέλη τους είναι κυρίως ημεδαποί (εκ των οποίων σημαντικό ποσοστό είναι ΡΟΜΑ) και ακολούθως Αλβανοί. Επιπροσθέτως, εξετάζοντας τα στοιχεία που αφορούσαν είτε σε μέλη τα οποία είχαν τον ηγετικό ρόλο σε αυτές τις ομάδες, είτε σε ομάδες αποτελούμενες από μία εθνικότητα, διαπιστώνεται ότι οι ημεδαποί (οι μισοί, περίπου, εκ των οποίων ήταν Ρομά) είχαν κυρίαρχο ρόλο. Μικρότερη ήταν η συμμετοχή υπηκόων άλλων χωρών (Αφγανιστάν, Ιράν, Πακιστάν κ.ά.).

Το κύριο χαρακτηριστικό των εγκληματικών δικτύων **διακίνησης κοκαΐνης**, αφορούσε στην ίδρυση εταιρειών "βιτρίνων" (shell companies), για τη διευκόλυνση διακίνησης των ναρκωτικών μαζί με τα εμπορεύματά τους, αλλά και τη νομιμοποίηση των εσόδων τους (ίδρυση εταιρειών, αγορά ακινήτων και μέσων μεταφοράς ή αποστολή χρηματικών ποσών σε υπεράκτιες εταιρίες). Συγκεκριμένα, η Ελλάδα αποτέλεσε, κατ' επιλογή των εγκληματικών οργανώσεων, κέντρο "επιχειρηματικής" δραστηριότητας, εισαγωγής εμπορικών προϊόντων από χώρες της Λατινικής Αμερικής, τα οποία αποτελούσαν "καμουφλάζ" για την εισαγωγή των ναρκωτικών στη Χώρα μας, ως πρώτο σημείο εισόδου τους στην Ευρώπη.

Οι εγκληματικές ομάδες που εξαρθρώθηκαν από τις Διοικητικές Αρχές της Χώρας μας και εμπλέκονταν στη διακίνηση κοκαΐνης, συχνά δραστηριοποιούνταν και στη διακίνηση και άλλων ναρκωτικών ουσιών (polydrug groups). Συγκεκριμένα από τις σαράντα τρεις (38) εγκληματικές ομάδες που εξαρθρώθηκαν και εμπλέκονταν στη διακίνηση κοκαΐνης, οι τριάντα μία (ποσοστό **81,57%**), δραστηριοποιούνταν και στη διακίνηση άλλων ναρκωτικών ουσιών, με τον συνδυασμό κοκαΐνης - κάνναβης να κυριαρχεί αριθμητικά (10 υποθέσεις, σε ποσοστό **26,31%**). Σε μικρότερο βαθμό εξαρθρώθηκαν ομάδες που διακινούσαν παράλληλα ηρωίνη ή/και συνθετικά ναρκωτικά.

Επιπλέον, ιεραρχική δομή εμφάνιζε η πλειοψηφία των εγκληματικών ομάδων που εμπλέκονταν στη διακίνηση της εν λόγω ουσίας (29 υποθέσεις, σε ποσοστό **76,31%**). Επιπρόσθετα, όσον αφορά τις υπηκοότητες των μελών, προκύπτει ότι

σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν Έλληνες και Αλβανοί και ακολουθούν, αλλά σε σημαντικά μικρότερο ποσοστό, υπήκοοι Πακιστάν και Αφγανιστάν.

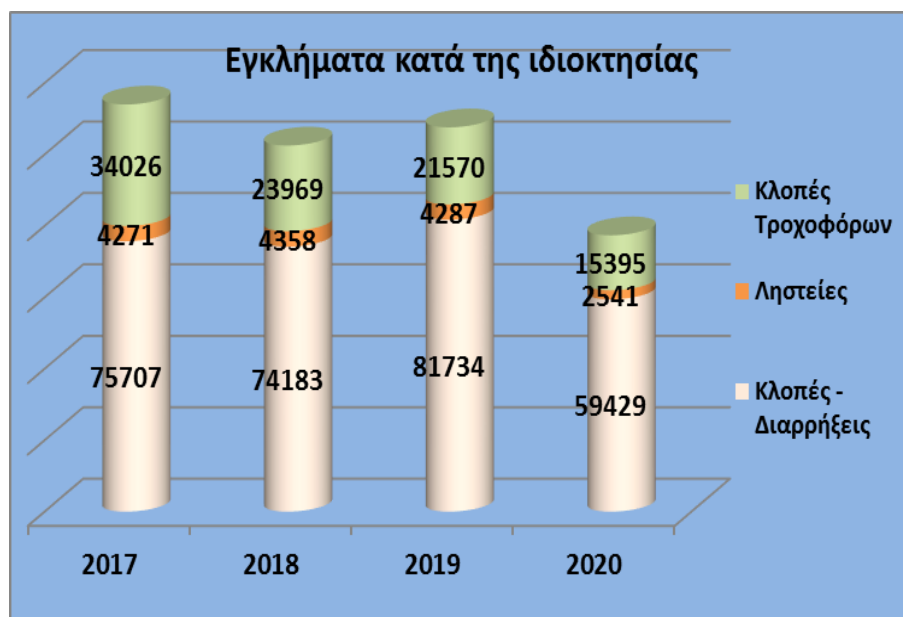
Οι εγκληματικές ομάδες που ασχολούνται με τη **διακίνηση περισσότερων της μίας ουσίας** (polydrug groups) απαρτίζονται κυρίως από ημεδαπούς και υπηκόους Αλβανίας, με τους ημεδαπούς να υπερτερούν.

3.3 Εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας.

3.3.1. Παρούσα κατάσταση.

Τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας (ληστείες, κλοπές-διαρρήξεις, κλοπές τροχοφόρων) εξακολουθούν να προσελκύουν σημαντικό αριθμό εγκληματικών ομάδων στη Χώρα μας και το 2020. Περαιτέρω, διακόπτεται η αυξητική τάση που παρατηρούνταν τα τελευταία έτη στις κλοπές διαρρήξεις, ενώ πτωτικά κινούνται οι κλοπές τροχοφόρων και οι ληστείες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 21²³

Ειδικότερα, οι καταγεγραμμένες τελεσμένες κλοπές-διαρρήξεις παρουσίασαν μείωση της τάξης του 27,29% (59.429 έναντι 81.734), οι ληστείες μείωση της τάξης του 40,73% (2.541 έναντι 4.287 τελεσμένων ληστειών) και οι κλοπές τροχοφόρων μείωση της τάξης του 28,63% (15,395

έναντι 21.570). Εκτιμάται ότι οι οργανωμένες εγκληματικές ομάδες ευθύνονται για ένα μικρό ποσοστό στα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας [**10%** στις ληστείες και **5 έως 8%** στις κλοπές-διαρρήξεις και κλοπές τροχοφόρων]²⁴.

Αναφορικά με τη διακίνηση και διάθεση κλεμμένων οχημάτων, η Ελλάδα εξακολουθεί να αποτελεί χώρα «πηγή», «διέλευσης» (transit) [κυρίως από χώρες της Ε.Ε. προς Αλβανία, Βουλγαρία, Τουρκία, Γεωργία, Αρμενία, Ρωσία & λοιπές Ασιατικές Χώρες] και «προορισμού».

Το έτος 2020, σε σχέση με το προηγούμενο (2019), επήλθε μικρή μεταβολή στους στόχους των εγκληματικών ομάδων. Παρατηρείται μεγαλύτερη στοχοποίηση στα τροχοφόρα (**31%** του συνόλου - όπου περιλαμβάνεται και πολύ μεγάλος αριθμός κλοπών από ΙΧΕ οχήματα), των οικιών (σε ποσοστό **28%** του συνόλου), στα καταστήματα - επιχειρήσεις (**26%** του συνόλου), σε δημόσιο χώρο (**15%** του συνόλου) και τέλος στους λοιπούς στόχους.

²³ Πηγή στοιχείων για το έτος 2020: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

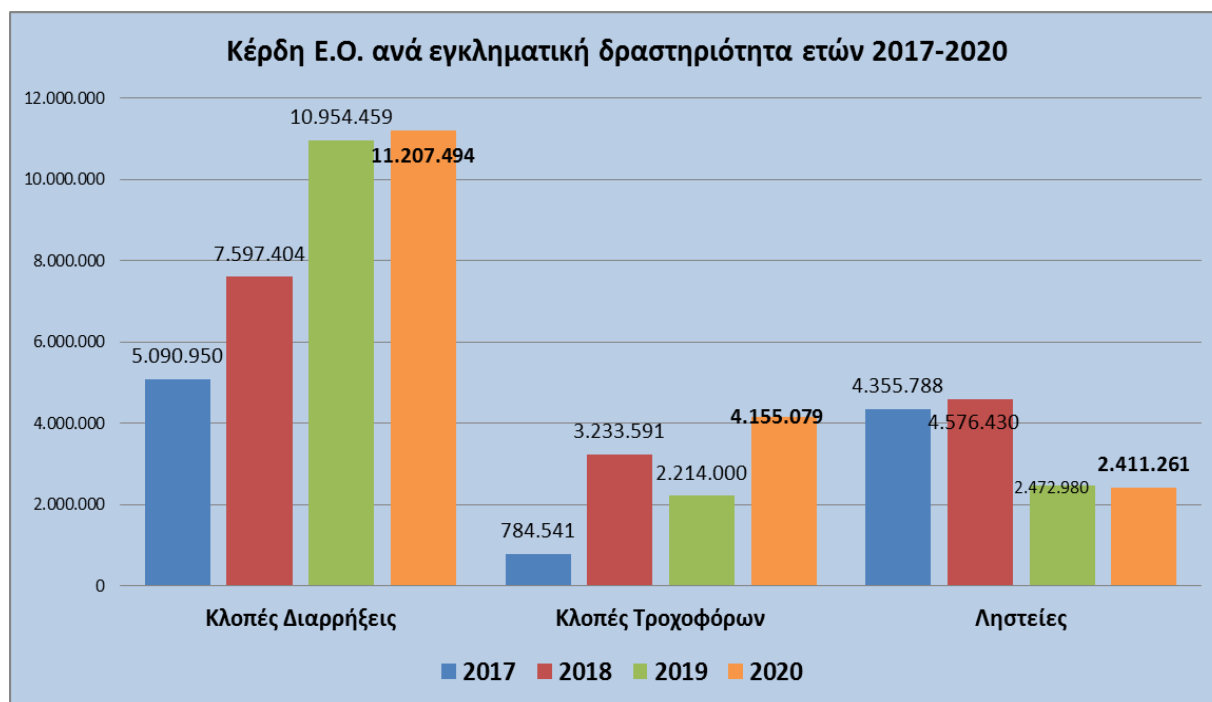
²⁴ Το ποσοστό αυτό αφορά τις εξακριβωμένες υποθέσεις-εγκλήματα. Εκτιμάται ότι το ποσοστό αυτό, πιθανόν να είναι αρκετά μεγαλύτερο, καθώς σε αρκετές περιπτώσεις, καθίσταται δυσχερές, από τις διωκτικές αρχές, η σύνδεση των εγκλημάτων με τις εγκληματικές ομάδες, λόγω έλλειψης ικανών αποδεικτικών στοιχείων.

Το συνολικά αποκομισθέν κέρδος των παραπάνω εγκληματικών ομάδων υπολογίζεται πως υπερβαίνει τα **17.773.834** Ευρώ.²⁵

ΓΡΑΦΗΜΑ 22

ΓΡΑΦΗΜΑ 23

²⁵ Το ποσό αυτό είναι ενδεικτικό και το ελάχιστο εκτιμώμενο, καθώς στην πλειοψηφία των υποθέσεων, δεν κατέστη δυνατό να διακριβωθεί-υπολογιστεί το κέρδος των εγκληματικών ομάδων από τις επιληφθείσες Διοικητικές Αρχές.

3.3.2.Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2020)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
174	Αποδοχή και διάθεση Προϊόντων Εγκλήματος Ληστεία Νομοθεσία περί Όπλων Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματική Δραστηριότητα Νομοθεσία περί Εξαρτησιογόνων Ουσιών Πλαστογραφία Πλαστογραφία Πιστοποιητικών Εμπρησμός Παραβάσεις σχετικές με εκρηκτικές ύλες Διακεκριμένες περιπτώσεις φθοράς Υπεξαίρεση Ζωοκλοπή Διατάραξη ασφάλειας συγκοινωνιών Παρακώλυση λειτουργία άλλων κοινωφελών εγκαταστάσεων Απάτες Αντιποίηση	107	46	21	Σε όλη σχεδόν την Ελληνική Επικράτεια

Το 2020 εξαρθρώθηκαν συνολικά **εκατόν εβδομήντα τέσσερις (174)** εγκληματικές ομάδες. Αποτελούνταν συνολικά από **χιλία εκατό εξήντα-επτά (1.167)** μέλη. Εξ αυτών, η πλειοψηφία των ομάδων (113), είχαν ως κύρια εγκληματική δραστηριότητα τις κλοπές-διαρρήξεις και οι λοιπές, (37) τις ληστείες και (23) τις κλοπές τροχοφόρων.

Στην πλειοψηφία τους ήταν εγχώριες (σε ποσοστό **68%** επί του συνόλου) και ομοιογενείς (σε ποσοστό **83%** επί του συνόλου). Περαιτέρω, η πλειοψηφία των εγχώριων ομάδων (σε ποσοστό **70%** επί συνόλου αυτών) αφορούσαν ομάδες με μέλη άτομα ΡΟΜΑ.

Μικρός αριθμός ομάδων, (σε ποσοστό **17%** επί του συνόλου), εμφάνιζαν πολυδιάστατη εγκληματική δραστηριότητα έχοντας, κυρίως, ευρεία ποικιλία

στόχων (καταστήματα-επιχειρήσεις, οικίες, σε βάρος οδηγών αυτοκινήτων και πεζών σε δημόσιους χώρους). Περαιτέρω, μικρός αριθμός αυτών (σε ποσοστό **10%** επί του συνόλου) διαπιστώθηκε ότι εμπλεκόταν και σε εγκληματική δραστηριότητα αλλότρια και ανεξάρτητη με την κύρια (διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, πλαστογραφίες, νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες).

Διαπιστώθηκαν, σε ποσοστό **10%** επί του συνόλου, υποθέσεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου, οι δράστες, χρησιμοποιώντας βασικές μορφές ή και πιο περίπλοκες τεχνικές «ξεπλύματος», νομιμοποιούσαν τα έσοδα που αποκόμιζαν από τις εγκληματικές τους δραστηριότητες.

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών τους ήταν οι: Ελλάδα, Αλβανία, Αλγερία, Πακιστάν, Γεωργία, Συρία, Λιβύη, Παλαιστίνη, Ιράκ, Μαρόκο, Τυνησία, Αίγυπτος, Βουλγαρία, Ουκρανία, Σουηδία, Ιράν, Μπαγκλαντές.

ΓΡΑΦΗΜΑ 24

Ειδικότερα, όσον αφορά τις εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στις **Κλοπές – Διαρρήξεις**, πρέπει να επισημανθούν τα εξής:

Οι εγχώριες ομάδες έχουν κυρίαρχο ρόλο (**64%** του συνόλου), ακολουθούμενες από τις αλλοδαπές (**25%** του συνόλου) και τέλος, εγχώριες και αλλοδαπές (σε ποσοστό **11%**). Η συντριπτική πλειοψηφία (σε ποσοστό **84%**) των ομάδων ήταν ομοιογενείς.

Στις αλλοδαπές ομάδες, κυρίαρχες είναι οι αλβανικές (αμιγείς ή μη) (**27%** του συνόλου), ακολουθούμενες από τις Γεωργιανές (αμιγείς αποκλειστικά) (**27%** επί του συνόλου), τις Αλγερινές (αμιγείς ή μη) (σε ποσοστό **17%**), τις Πακιστανικές (αμιγείς

αποκλειστικά) (**13%** επί του συνόλου), τις Ρουμάνικες (αμιγείς αποκλειστικά) (**10%** επί του συνόλου), τις Ιρακινές (**3%** επί του συνόλου) και τις Συριακές (**3%** επί του συνόλου).

Στις ελληνικές ομάδες, κυρίαρχες είναι οι ομάδες με μέλη, κατά συντριπτική πλειοψηφία, ΡΟΜΑ (σε ποσοστό **82%** επί των εγχώριων ομάδων). Οι ομάδες αυτές είναι, κατά κύριο λόγο, μερικώς ιεραρχικές και τα μέλη τους έχουν, ως επί το πλείστον, συγγενικές (ή/και φιλικές) σχέσεις μεταξύ τους.

Η δράση τους συνήθως είναι τοπική, καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό (**80%**) δρούσε σε επίπεδο Νομού ή Περιφέρειας. Ακολουθούσε τέλος η δράση σε επίπεδο Επικράτειας (**19%**).

Όσον αφορά στις διεθνείς διασυνδέσεις των ομάδων, αυτές παρουσιάζονται εξαιρετικά περιορισμένες (ένα ποσοστό **1%** εμφάνισε διασυννοριακή διάσταση). Περαιτέρω, στη Χώρα μας εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται μέλη διεθνώς μετακινούμενων εγκληματικών οργανώσεων, κυρίως υπηκόων Βαλκανικών και Ανατολικών Χωρών (όπως Γεωργίας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Σερβίας), που δραστηριοποιούνται στη διάπραξη σοβαρών Εγκλημάτων κατά της Ιδιοκτησίας σε μεγάλο μέρος του ευρωπαϊκού χώρου [με πιο γνωστή τη διεθνή Ε.Ο. «VOR V ZAKONI (THIEVES IN LAW)»].

Σε σχέση με το 2019, δεν διαπιστώνονται σημαντικές αλλαγές στις μεθοδολογίες δράσης (*modi operandi*). Όσον αφορά στις **οικίες**, οι κυριότερες εξακολουθούν να είναι: η είσοδος με παραβίαση εξώθυρας, παραθύρων, μπαλκονόπορτας ή/και άλλων βοηθητικών χώρων των οικιών (με θραύση, αποκοπή ομφαλού κλειδαριάς, ριφιφι), με τη χρήση διάφορων αυτοσχέδιων ή μη, εργαλείων & εξοπλισμού (κατσαβίδι, λοστός, κλειδί «passe-partout», πιστωτικές κάρτες, φιάλες με εύφλεκτο αέριο κ.α.), η είσοδος από ανασφάλιστα σημεία (παράθυρα, μπαλκονόπορτες) είτε μέσω αναρρίχησης-καταρρίχησης ή/και προσποιούμενοι διαμοιρασμό φυλλαδίων, υπάλληλο εταιρίας (ΔΕΗ, ηλεκτρολόγους-συντηρητές ανελκυστήρων, Ασφαλιστικής, Δ.Ο.Υ., κτλ.) ή έμπορο (πώληση ή παράδοση φρούτων).

Σε **καταστήματα και επιχειρήσεις**, κυρίως νυχτερινές- μεταμεσονύκτιες ώρες, με κοπή ρολών ασφαλείας με ειδικά εργαλεία (ψαλίδια), ρυμούλκηση των ρολών με ιμάντα, χρήση (συνήθως κλεμμένων και παλαιάς τεχνολογίας) ΙΧΕ αυτοκινήτων για εμβολισμό των ρολών ασφαλείας και του υαλοπίνακα, διάρρηξη κεντρικής θύρας ή παραθύρου, θραύση υαλοπίνακα πρόσωσης (με ρίψη πέτρας, μεταλλικών αντικειμένων, μεταλλικών καπακιών ΕΥΔΑΠ), με τη μέθοδο της απασχόλησης ή της απόκρυψης εμπορευμάτων σε ρουχισμό τους ή σε σακίδια που έφεραν. Σε κάποιες περιπτώσεις, διαπιστώθηκε υψηλή εξειδίκευση από τις ε.ο..

Σε **Μέσα Μαζικής Μεταφοράς** και σε πολυσύχναστους χώρους, η δημιουργία «τεχνητού συνωστισμού» ή η μέθοδος απασχόλησης αποτελεί τον συνηθέστερο τρόπος δράσης των ομάδων.

Τέλος, καταγράφεται αξιοσημείωτος αριθμός εγκληματικών ομάδων που προβαίνουν σε διαρρήξεις ΙΧΕ από χώρους όπου πολίτες τα σταθμεύουν (λ.χ. σε

κεντρικά σημεία, σε παραθεριστικούς προορισμούς, σε χώρους εργασίας), όπου οι δράστες, με διάρρηξη κεντρικών θυρών ή και θραύση υαλοπινάκων των ΙΧΕ, αποκτούν πρόσβαση στο εσωτερικό τους και αφαιρούν αντικείμενα αξίας. Σε κάποιες περιπτώσεις, η διάρρηξη των ΙΧΕ γίνεται και με χρήση ειδικού τεχνολογικού εξοπλισμού.

Επισημαίνεται ότι και το 2020, συνεχίστηκε η στοχοποίηση των ΑΤΜ τραπεζών (κυρίως offsite). Εξαρθρώθηκαν δύο (2) εγκληματικές ομάδες οι οποίες προέβαιναν σε διαρρήξεις ΑΤΜ (κυρίως) **με τη μέθοδο «PLOFKRAAK»**²⁶, κατά τις πρώτες πρωινές ώρες, σε διάφορα μέρη στην Ελληνική Επικράτεια. Επίσης, καταγράφηκε και μία εγκληματική ομάδα που, χρησιμοποιώντας κλεμμένα ΙΧΦ, τα έριπτε επί ΑΤΜ τραπεζών (offsite), με σκοπό την αποκόλλησή τους και εν συνεχεία τα φόρτωναν ολόκληρα στις καρότσες των οχημάτων και διέφευγαν με αυτά.

Μνεία πρέπει να γίνει και στο γεγονός της εξάρθρωσης έξι (6) εγκληματικών οργανώσεων, που δραστηριοποιούνταν στις κλοπές μεταλλικών αντικειμένων, με σκοπό την εκμετάλλευση του μετάλλου που αυτά περιείχαν. Η παραβατική αυτή συμπεριφορά, εγκυμονεί μεγάλους κινδύνους τόσο για τους ίδιους τους δράστες (ηλεκτροπληξία) όσο και για τους χρήστες.

Η μεταφορά των κλοπιμαίων γίνεται με ΙΧΕ-ΙΧΦ αυτοκίνητα (κυρίως κλεμμένα, είτε ιδιοκτησίας των μελών των ομάδων ή/και συγγενικών μελών τους στα οποία ενίοτε τοποθετούσαν πλαστές ή κλεμμένες πινακίδες κυκλοφορίας, μισθωμένα ή/και πολυτελή ΙΧΕ προκειμένου μην κινούν υποψίες) σε ασφαλείς τοποθεσίες-«καβάτζες» ή/και σε χώρες της αλλοδαπής (Ρουμανία, Αλβανία, Γεωργία, Σερβία, Βουλγαρία, Ρουμανία).

Συνήθως, πρόκειται για ευέλικτες και ολιγομελείς ομάδες (2-6 ατόμων σε ποσοστό **59%** του συνόλου), ακολουθούμενο από λιγότερο πολυμελείς (6-12 άτομα σε ποσοστό **31%** του συνόλου). Ωστόσο, το 2020 είχαμε την εξάρθρωση έντεκα (11) εγκληματικών δικτύων (αριθμό μελών άνω των 12 σε ποσοστό **10%** του συνόλου). Οι πολυμελείς ομάδες και τα δίκτυα κατά τη δράση τους χωρίζονται σε μικρότερες ομάδες (των 2-6 ατόμων), για λόγους ευελιξίας.

Η επιλογή των στόχων εξακολουθεί να πραγματοποιείται βάσει της συλλογής πληροφοριών, μέσω επιτήρησης των θυμάτων, κατόπτευσης οικιών και καταστημάτων, των γειτόνων, οικιακών βοηθών, τραπεζικών υπαλλήλων ή άλλων τρόπων (μέσα κοινωνικής δικτύωσης, Διαδικτύου, αγγελίες εφημερίδων ή/και αγγελίες στο Διαδίκτυο, κ.λπ.). Στόχο τους αποτελούν κυρίως χρήματα, κοσμήματα (και άλλα τιμαλφή), ηλεκτρονικές συσκευές (Laptops, Tablets, κινητά τηλέφωνα κ.λπ.), ηλεκτρικές συσκευές, εμπορεύματα, κάθε είδους μεταλλικά αντικείμενα, ζώα, ταξιδιωτικά ή/και άλλα έγγραφα.

²⁶ Με τη συγκεκριμένη μέθοδο διάρρηξης οι δράστες ανοίγοντας οπή με διαρρηκτικό εργαλείο στο ΑΤΜ ή/και μέσα από τη θυρίδα παραλαβής των χρημάτων, διαχύουν μίγμα εύφλεκτου αερίου και στη συνέχεια δημιουργώντας σπινθήρα προκαλούν έκρηξη σε αυτό.

Τα μέλη των ομάδων εκμεταλλεύονται τις νομότυπες δομές για τη μετακίνησή τους (ΔΧΕ αυτ-τα, μίσθωση ξενοδοχείων για τη διαμονή και οχημάτων από εταιρίες ενοικιάσεων-συνήθως με πλαστά στοιχεία ταυτότητας), την πώληση των κλοπιμαίων (νόμιμα φυσικά - ηλεκτρονικά καταστήματα, ενεχυροδανειστήρια, εταιρείες ανακύκλωσης μετάλλων, ιστοσελίδες αγγελιών και λοιπές εφαρμογές στο Διαδίκτυο) ή/και διακίνηση των χρημάτων ή/και κλοπιμαίων (εταιρίες μεταφοράς χρημάτων, εταιρίες ταχυμεταφορών).

Επίσης, η συντριπτική πλειοψηφία των ομάδων (σε ποσοστό **98%** επί του συνόλου) χρησιμοποιούν συνήθη αντίμετρα (χρήση τσιλιαδόρων, κλεμμένων ή/και μισθωμένων αυτοκινήτων, τοποθέτηση κλεμμένων πινακίδων σε αυτοκίνητα ιδιοκτησίας τους, κάλυψη/ αλλοίωση πινακίδων κυκλοφορίας με μεμβράνες, συχνή αλλαγή οχημάτων, κάλυψη χαρακτηριστικών με κουκούλες και γάντια κατά τη διάπραξη των εγκλημάτων, χρήση «ghost numbers»²⁷ για τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση εφαρμογών διαδικτύου για πραγματοποίηση τηλεφωνικών συνδιαλέξεων μεταξύ τους, απενεργοποίηση συναγερμού (με εμβάπτιση σειρήνας σε κουβάδες με νερό ή με διακοπή ηλεκτροδότησης) ή συστημάτων καταγραφής εικόνων ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης (εφαρμογή μέτρων αντιπαρακολούθησης, χρήση κωδικοποιημένων μηνυμάτων & ψευδωνύμων κατά τις επικοινωνίες τους, αποφυγή χρήσης κινητών τηλεφώνων, ακρόαση καναλιών επικοινωνίας αστυνομικών αρχών, μέσω ασυρμάτων που προμηθεύονται προς το σκοπό αυτό, δράση τους κατά τις αλλαγές βάρδιας των αστυνομικών δυνάμεων, αναχώρηση σε χώρα καταγωγής τους προκειμένου αποφύγουν σύλληψη μετά τη διάπραξη των εγκλημάτων, πυρπόληση των οχημάτων που χρησιμοποιούν κατά τη διάπραξη των εγκλημάτων ή ρίψη αυτών σε παρακείμενους ποταμούς).

Δεν διαπιστώθηκε η συνεργασία μελών των ομάδων με στελέχη διωκτικών υπηρεσιών.

Σε μικρό ποσοστό (**11%** επί του συνόλου των ε.ο.), διαπιστώθηκε η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αυτές αφορούσαν βασικές μεθόδους ξεπλύματος βρώμικου χρήματος (αγορές πολυτελών ΙΧΕ αυτοκινήτων, οικιών, διαγωγή πολυτελούς βίου), ενώ διαπιστώθηκε επίσης και η επένδυσή τους σε ακίνητα και επιχειρήσεις (επένδυση σε αγορά και ενοικίαση καταστημάτων).

Οι ομάδες, συνήθως, δεν έχουν μεγάλη χρονική διάρκεια δράσης (η πλειοψηφία των ομάδων που εξιχνιάστηκαν είχαν διάρκεια έως 12 μήνες), αλλά είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού διαρρήξεων (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων). Σε ορισμένες περιπτώσεις, ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι η δράση τους έφθανε σε βάθος 5 ετών.

Η σύλληψη των μελών τους συνήθως αναστέλλει τη δράση τους. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, έχει διαπιστωθεί η συνέχιση της δραστηριότητάς τους (είτε

²⁷ Πρόκειται για κάρτες κινητής τηλεφωνίας που ταυτοποιούνται μαζικά σε αλλοδαπούς (συνήθως) ή ημεδαπούς («αχυράνθρωποι») που ουδεμία σχέση έχουν με τον αληθή χρήστη αυτών.

με αντικατάσταση των επιχειρησιακών -περιφερειακών μελών που συνελήφθησαν, είτε μέσα από το σωφρονιστικό κατάστημα, όπου τα ηγετικά μέλη συνεχίζουν να κατευθύνουν τη δράση των λοιπών μη συλληφθέντων μελών) ή/και η εκ νέου ενεργοποίησή τους (σε περιπτώσεις αποφυλάκισης των μελών αυτών ή μη προφυλάκισης τους). Περαιτέρω, εξακριβώθηκε ότι, τα μέλη των ομάδων, στην πλειοψηφία τους κατά **59%**, είχαν ποινικό παρελθόν.

Αναφορικά με τις εγκληματικές ομάδες που εμπλέκονται σε **ληστείες** επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Οι Ελληνικές ομάδες έχουν κυρίαρχο ρόλο (ποσοστό **62%** επί του συνόλου των ομάδων, απαρτίζονταν από μέλη, κατά συντριπτική πλειοψηφία, ημεδαπούς). Και εδώ, εξακολουθεί να είναι έντονη η συμμετοχή ατόμων ΡΟΜΑ, σε βαθμό μικρότερο όμως αυτού των κλοπών-διαρρήξεων (ποσοστό **65%** επί του συνόλου των εγκλωρίων ομάδων, απαρτίζονταν από μέλη καταγωγής ΡΟΜ), αλλά μεγαλύτερο σε σχέση με το παρελθόν έτος (55% επί του συνόλου των ημεδαπών ομάδων). Επιπρόσθετα, στις ημεδαπής προελεύσεως ομάδες παρατηρείται και συμμετοχή ομογενών από χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ., αλλά σε πολύ μικρότερο βαθμό σε σχέση με τους ΡΟΜΑ.

Στις αλλοδαπές ομάδες, κυρίαρχες εξακολουθούν να είναι οι Αλβανικές (ποσοστό **65%** επί του συνόλου των αλλοδαπών ομάδων, απαρτίζονταν από μέλη, κατά συντριπτική πλειοψηφία, Αλβανικής υπηκοότητας), ακολουθούμενες από Αλγερινές ομάδες (**14%** επί του συνόλου), Ουκρανίας, Πακιστάν και Ρουμανίας (**7%** επί του συνόλου σε όλες).

Πρόκειται συνήθως για ομοιογενείς (σε ποσοστό **89%** του συνόλου) και ιεραρχικές ομάδες (μερικώς ιεραρχικές και ιεραρχικές σε ποσοστό **45%** του συνόλου), με τοπική δράση (κυρίως σε επίπεδο Νομού ή/και Περιφέρειας σε ποσοστό **89%** του συνόλου) και σύντομη χρονική διάρκεια δράσης (έως έξι μήνες). Ένα μικρό μέρος των ομάδων αυτών έχουν δράση σε όλη την Επικράτεια (σε ποσοστό **11%** επί του συνόλου).

Περαιτέρω, η πλειοψηφία των ομάδων ήταν ολιγομελείς (έως 6 μέλη σε ποσοστό **65%**), ακολουθούμενο από πολυμελείς ομάδες (6-12 μέλη σε ποσοστό **22%** επί του συνόλου) και εγκληματικών δικτύων (άνω των 12 μελών σε ποσοστό **13%**).

Στις ομάδες αυτές, η χρήση βίας είναι συχνή και σύμφυτη της υπόψη εγκληματικής δραστηριότητας (ασκείται κυρίως στα θύματα αλλά και εναντίον αστυνομικών κατά την καταδίωξη) και σε ορισμένες περιπτώσεις έντονη (πρόκληση κακώσεων στα θύματα για αποκάλυψη κρυφώνων τιμαλφών ή/και χρημάτων).

Για την εξουδετέρωση της αντίστασης των θυμάτων, χρησιμοποιείται από τους δράστες βία (κυρίως σωματική), αλλά και όπλα, αυτοσχέδια ή μη (μαχαίρια, πιστόλια, καραμπίνες, πολεμικά τυφέκια, κατσαβίδια, συσκευές εκκένωσης ηλεκτρικής ενέργειας).

Όσον αφορά την επιλογή των στόχων, η πλειοψηφία των ομάδων δραστηριοποιούνταν σε ληστείες στο δρόμο σε ποσοστό **47%** επί του συνόλου

(κυρίως σε βάρος πεζών, οδηγών ΙΧΕ-ΙΧΦ-ΔΧΕ-ΔΧΦ αυτ/των, διανομείς φαγητού, ανηλίκων και ηλικιωμένων), σε καταστήματα-επιχειρήσεις σε ποσοστό **43%** επί του συνόλου (κυρίως πρατήρια υγρών καυσίμων, καταστήματα ΟΠΑΠ, καταστήματα ψιλικών και περίπτερα, κοσμηματοπωλεία, φαρμακεία, τραπεζικά καταστήματα, εταιρίες-επιχειρήσεις) και τέλος σε οικίες σε ποσοστό **10%** (με μεγαλύτερη προτίμηση σε οικίες ηλικιωμένων).

Για την επιλογή των θυμάτων χρησιμοποιούν διάφορους τρόπους (πληροφοριοδότες, επιτήρηση στόχων-θυμάτων, αγγελίες εφημερίδων, διαδίκτυο)/[Βλ. αναλυτικότερα ενότητα περί κλοπών-διαρρήξεων].

Αναφορικά με τα αντίμετρα σύλληψης που χρησιμοποιούν, αλλά και τους τρόπους μεταφοράς και διάθεσης κλοπιμαίων, ισχύουν *mutatis mutandis* όσα αναφέρθηκαν παραπάνω (Βλ. αναλυτικότερα ενότητα περί κλοπών-διαρρήξεων).

Οι ομάδες, συνήθως, έχουν μικρή χρονική διάρκεια δράσης (η πλειοψηφία των ομάδων που εξιχνιάστηκαν είχαν διάρκεια έως 6 μήνες), αλλά είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού ληστειών και διαρρήξεων (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων).

Η σύλληψη των μελών τους, συνήθως, αναστέλλει τη δράση τους. Ωστόσο και εδώ υπήρξαν αρκετές ομάδες, στις οποίες διαπιστώθηκε η συνέχιση της δραστηριότητάς τους (είτε με αντικατάσταση των επιχειρησιακών-περιφερειακών μελών που συνελήφθησαν, είτε μέσα από το σωφρονιστικό κατάστημα, όπου τα ηγετικά μέλη συνεχίζουν να κατευθύνουν τη δράση των λοιπών μη συλληφθέντων μελών) ή/και η εκ νέου ενεργοποίησή τους (σε περιπτώσεις αποφυλάκισης των μελών αυτών). Περαιτέρω, εξακριβώθηκε ότι, τα μέλη των ομάδων, σε ποσοστό **71%**, είχαν ποινικό παρελθόν.

Αναφορικά με τις ομάδες που δραστηριοποιούνται στις **κλοπές και διακίνηση κλεμμένων τροχοφόρων**, μνημονεύονται τα ακόλουθα:

- Κυρίαρχες εξακολουθούν να είναι οι ελληνικές-εγχώριες ομάδες (σε ποσοστό **70%** επί του συνόλου), με τη συμμετοχή ομάδων, απαρτιζόμενων από άτομα ΡΟΜΑ, αλλά σε μικρότερο ποσοστό (**17%**) σε σχέση με λοιπά εγκλήματα κατά ιδιοκτησίας. Επίσης, παρατηρείται και συμμετοχή ομογενών από χώρες πρώην Ε.Σ.Σ.Δ., αλλά σε μικρότερο ποσοστό (**8%**).

- Όσον αφορά τους αλλοδαπούς υπηκόους-μέλη των ομάδων (αλλοδαπές ή/και εγχώριες & αλλοδαπές), κυρίαρχοι είναι οι υπήκοοι Αλβανίας (ποσοστό **57%** επί συνόλου αλλοδαπών) και ακολουθούν οι υπήκοοι Σουηδίας (ποσοστό **13%** επί συνόλου αλλοδαπών), Μολδαβίας, Νορβηγίας, Πακιστάν, Πολωνίας, Πορτογαλίας, Ρουμανίας και Συρίας (όλοι οι ανωτέρω σε ποσοστό **4%** επί του συνόλου των αλλοδαπών).

- Η συντριπτική πλειοψηφία αυτών, (ποσοστό **87%** επί του συνόλου), ήταν ολιγομελείς (έως 6 μέλη) και ευέλικτες, ενώ καταγράφηκαν, σε ποσοστό **13%** επί του συνόλου και πολυμελείς ομάδες (6-12 μέλη).

- Ο μεγαλύτερος αριθμός αυτών (ποσοστό **74%** επί του συνόλου των ομάδων) δραστηριοποιούνταν σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο (επίπεδο Νομού ή Περιφέρειας). Ωστόσο, ένας ικανός αριθμός αυτών είχε πανελλήνια δράση (ποσοστό **9%**) και ένα ικανό ποσοστό (**17%**) διασυνοριακή δράση.
- Η διάρκεια δράσης τους κυμαίνονταν από 2-12 μήνες, ωστόσο, υπήρξαν και ορισμένες ομάδες με ορίζοντα δράσης αρκετά έτη (έως και 7 έτη).
- Οι ομάδες αυτές, κυρίως ιεραρχικές (σε ποσοστό 40% του συνόλου) και ομοιογενείς (σε ποσοστό 73% του συνόλου), είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού κλοπών τροχοφόρων οχημάτων (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων), ενώ για την πλειοψηφία των δραστών (σε ποσοστό **56%**), διαπιστώθηκε ότι τα μέλη των ε.ο. είχαν ποινικό παρελθόν (κυρίως εγκλημάτων κατά ιδιοκτησίας).
- Η εισαγωγή [είτε ως χώρα-«προορισμός», είτε ως χώρα-«διέλευσης» (transit)] και η εξαγωγή των κλεμμένων οχημάτων, στη/από τη Χώρα μας, από/προς χώρες της Ε.Ε. (Γερμανία, Ιταλία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Αυστρία, Σουηδία, Νορβηγία) ή/και από/προς Τρίτες Χώρες (Αλβανία, Τουρκία, Μολδαβία, π.Γ.Δ.Μ., Αρμενία, Γεωργία, Ρωσία, Ιράκ, Λίβανος, χώρες Αφρικής) πραγματοποιείται μέσω των λιμένων (Πάτρας, Ηγουμενίτσας & Πειραιά κυρίως) ή/και από άλλα θεσμοθετημένα σημεία (χερσαία)[Σ.Σ. Κήπων, Ορμενίου, Προμαχώνα, Κακαβιάς και Ευζώνων].
- Τα κλεμμένα οχήματα τα διακινούν είτε ακέραια, είτε τα τεμαχίζουν και διακινούν τα ανταλλακτικά αυτών στην εγχώρια και διεθνή αγορά (κυρίως Αλβανία, π.Γ.Δ.Μ., Κόσσοβο, Σερβία, Ρωσία, Ιταλία, Γερμανία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Γεωργία, Νιγηρία), φορτωμένα σε πλοία ή/και κρυμμένα σε εμπορευματοκιβώτια (containers), μαζί με άλλα υλικά-εμπορεύματα, ή/και με διεθνείς εμπορικές αμαξοστοιχίες ή/και μέσα σε φορτηγά (συνοδευόμενα συνήθως από πλαστά στοιχεία κυκλοφορίας ή/και έγγραφα εμπορευμάτων) ή/και οδηγούμενα (τα πολυτελή κυρίως) από μέλη των ομάδων (συνοδευόμενα από πλαστές άδειες & πινακίδες κυκλοφορίας ή/και παραποιημένους αρ. πλαισίου).
- Σε αυτό το στάδιο, εμπλέκονται συνήθως μικτές αλλοδαπές και ελληνικές εγκληματικές ομάδες, με διεθνή χαρακτήρα (κυρίως ομάδες προερχόμενες από Λετονία, Λιθουανία, Ρουμανία, Πολωνία, Μολδαβία, Νιγηρία). Αξίζει να επισημανθεί ότι, φαίνεται να υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της υπηκοότητας ή/και εθνικότητας του μέλους και της χώρας που εκλάπη ή/και προορίζεται το κλεμμένο αυτοκίνητο.
- Η πλειοψηφία των ομάδων (**69%**) δραστηριοποιούνταν σε κλοπές ΙΧΕ αυτοκινήτων, ακολουθούν οι κλοπές σε μοτοποδήλατα και μοτοσυκλέτες (**22%**) και σε ΙΧΦ-ΔΧΦ αυτοκινήτων και τέλος σε πλωτά μέσα (**9%**).
- Οι ομάδες αυτές διαθέτουν υψηλό βαθμό εξειδίκευσης και τεχνογνωσία, ανάλογα με το είδος των οχημάτων στο οποίο «ειδικεύονται», καθώς χρησιμοποιούν ειδικά λογισμικά και τεχνολογία (φορητούς Η/Υ) για παράκαμψη του «immobilizer» και αχρήστευση των συσκευών εντοπισμού («GPS tracker devices»). Η πρόσβαση στην τεχνολογία αυτή είναι σχετικά εύκολη, καθώς διατίθεται από εταιρίες της αλλοδαπής (Ιταλία και Βουλγαρία κυρίως), μέσω διαδικτύου.

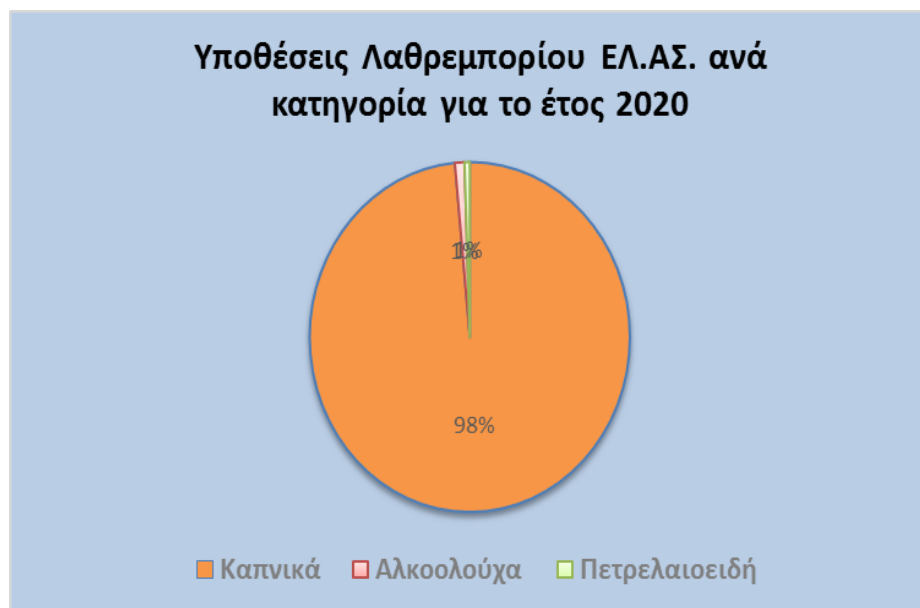
- Χρησιμοποιούν διάφορα αντίμετρα σύλληψης, όπως τέλεση των κλοπών κυρίως κατά τις νυχτερινές ώρες, απόκρυψη αυτοκινήτων σε περικλειστούς χώρους στάθμευσης ή αποθήκες ή οδούς μικρής κυκλοφορίας, στάθμευση των κλαπέντων οχημάτων σε δημόσιους χώρους για ένδειξη ύπαρξης συστήματος gps, παραποίηση χαρακτηριστικών κυκλοφορίας τους (αριθμών πλαισίου αυτοκινήτων, πινακίδων κυκλοφορίας και αδειών κυκλοφορίας), αλλαγή εξωτερικής εμφάνισης αυτοκινήτου, τεμαχισμός-καταστροφή χαρακτηριστικών αναγνώρισης αυτοκινήτων (απόξεση αρ. πλαισίου, καταστροφή πινακίδων κυκλοφορίας), δημιουργία ψεύτικων λογαριασμών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή σε ιστοσελίδες από τα οποία προωθούν και πωλούν ανταλλακτικά από τα κλαπέντα οχήματα, χρήση τσιλιαδόρων κατά την κλοπή των οχημάτων, χρήση προπομπών κατά τη μεταφορά των κλεμμένων αυτοκινήτων, κάλυψη των χαρακτηριστικών τους (γάντια-κουκούλες), χρήση «ghost numbers» κατά τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση κωδικών (συνθηματικών λέξεων) κατά τις τ/φ τους συνομιλίες, χρήση εφαρμογών διαδικτύου για πραγματοποίηση τηλεφωνικών συνδιαλέξεων μεταξύ τους, ακρόαση καναλιών επικοινωνίας της Αστυνομίας, χρήση από τα μέλη πλαστών εγγράφων ταυτότητας, όπως και αξιοποίηση αχυρανθρώπων στα ονόματα των οποίων ταξινομούνται- μεταβιβάζονται κατεστραμμένα οχήματα.
- Διαθέτουν ένα ευρύ δίκτυο συνεργατών για τη διάθεση και νομιμοποίηση των οχημάτων (συνεργεία αυτοκινήτων, φανοποιούς, μηχανικούς, πλαστογράφους).
- Εκμεταλλεύονται ευρέως και συστηματικά νομότυπες επιχειρηματικές δομές (όπως διαλυτήρια οχημάτων-ανακύκλωσης μετάλλων - «σκραπατζίδικα», συνεργεία αυτοκινήτων, φανοποιεία, επιχειρήσεις εμπορίας μεταχειρισμένων αυτοκινήτων και ανταλλακτικών, ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, εταιρίες ενοικιάσεων οχημάτων, μισθωμένα ταξί, ενεχυροδανειστήρια, διεθνείς εταιρίες μεταφορών εμπορευμάτων), για τη μεταφορά-απόκρυψη, τεμαχισμό, διάθεση και εμπορία των κλεμμένων οχημάτων ή/και ανταλλακτικών αυτών.
- Δεν διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων, ενώ σε πέντε (5) περιπτώσεις διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες με χρήση βασικών μεθόδων «ξεπλύματος».

3.4 Λαθρεμπόριο προϊόντων.

3.4.1. Παρούσα Κατάσταση.

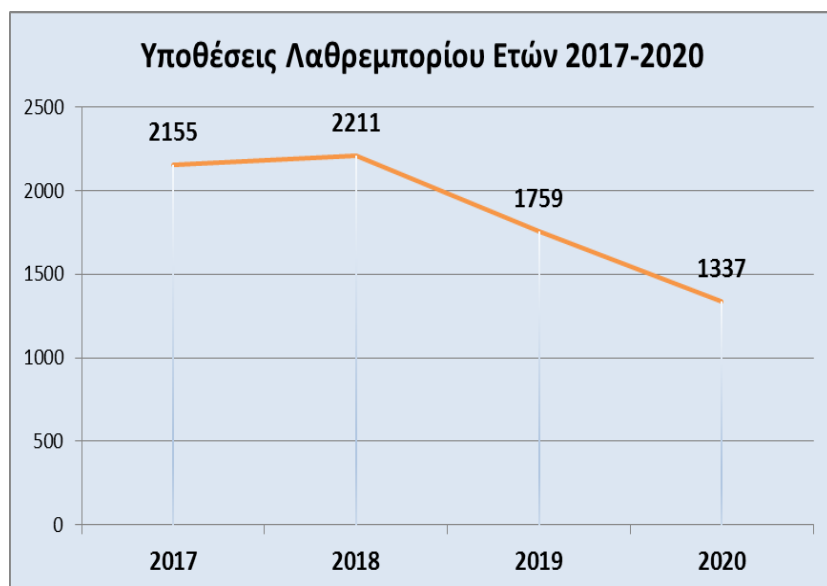
Το λαθρεμπόριο προϊόντων αποτελεί, σταθερά, πεδίο ανάπτυξης εγκληματικής δραστηριότητας στη Χώρα μας, το οποίο τα τελευταία χρόνια εμφανίζεται διαρκώς αυξανόμενο, καίτοι καταγράφεται μια μικρή μείωσή του το ερευνώμενο διάστημα και λαμβάνει χώρα σε όλη την επικράτεια. Επίσης, αξιοσημείωτη είναι και η διακίνηση και διάθεση απομιμητικών προϊόντων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 25

Κύρια μορφή λαθρεμπορίου συνεχίζει να αποτελεί η διακίνηση και διάθεση λαθραίων καπνικών προϊόντων, ακολουθούμενη από το λαθρεμπόριο οиноπνευματωδών ποτών και σε μικρότερη έκταση το λαθρεμπόριο υγρών καυσίμων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 26

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας ασχολήθηκαν συνολικά με (1.337) υποθέσεις λαθρεμπορίου (αφορούν τελεσμένες και απόπειρες), (έναντι 1.759 υποθέσεων το 2019), στην πλειοψηφία των οποίων δεν εξακριβώθηκε η εμπλοκή εγκληματικών ομάδων.

Το συνολικό κέρδος των ομάδων, για το 2020, δεν είναι δυνατόν να

αποτιμηθεί επ' ακριβώς (εκτιμάται ότι υπερβαίνει τα **39.782.193 ευρώ** το κέρδος των εγκληματικών οργανώσεων που εξαρθρώθηκαν²⁸). Το λαθρεμπόριο, συχνά τελείται σε συνδυασμό με άλλα αδικήματα, όπως η πλαστογραφία, πλαστογραφία παραστατικών εγγράφων (τιμολόγια, ταξιδιωτικά έγγραφα κ.λπ.), οι κλοπές, η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες κ.λπ. και έχει σοβαρές συνέπειες για την εθνική οικονομία, λόγω της απώλειας πολλών εκατομμυρίων ευρώ από φόρους και δασμούς²⁹.

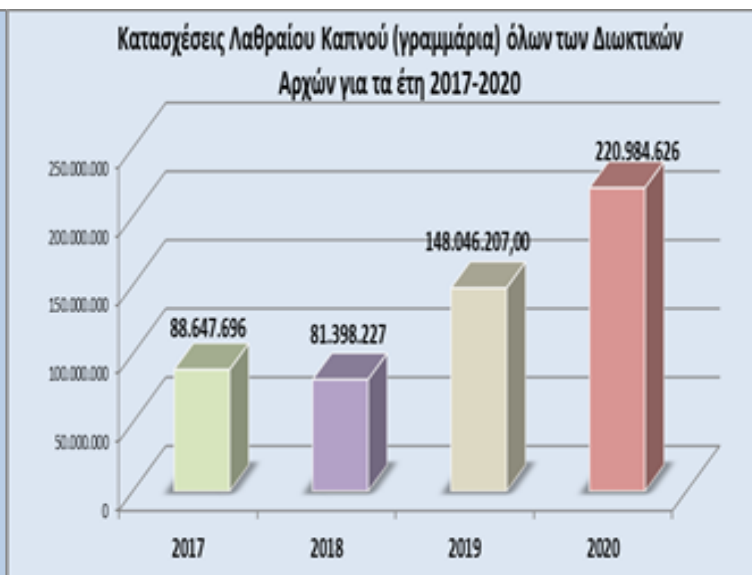
Λαθρεμπόριο τσιγάρων: Η Ελλάδα εξακολουθεί να αποτελεί κυρίως «ενδιάμεση (transit)» χώρα (από χώρες της Ασίας & Αν. Αφρικής, με προορισμό χώρες της Κεντρικής, Βόρειας & Δυτικής Ευρώπης) και χώρα «προορισμού» (από Βουλγαρία, Ρωσία, Ουκρανία και Ιταλία Ουκρανία, Λευκορωσία, μέσω Μαυροβουνίου, Βόρεια Μακεδονία, Μολδαβίας, Βουλγαρίας ή/και από Ασιατικές Χώρες μέσω Κύπρου και Τουρκίας).

Τα καπνικά προϊόντα αποτέλεσαν και το 2020 την πλειοψηφία του συνόλου των προϊόντων που διακινήθηκαν παράνομα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 27

ΓΡΑΦΗΜΑ 28

Λαθρεμπόριο προϊόντων απομίμησης: Το έτος 2020, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε 25 περιπτώσεις απομιμητικών προϊόντων και κατασχέθηκαν πλήθος προϊόντων απομίμησης. Τα κατασχεθέντα αφορούσαν, κυρίως, απομιμήσεις διαφόρων επώνυμων προϊόντων (μπαταρίες, ηλεκτρονικές συσκευές, είδη ένδυσης και υπόδησης και λοιπά αξεσουάρ).

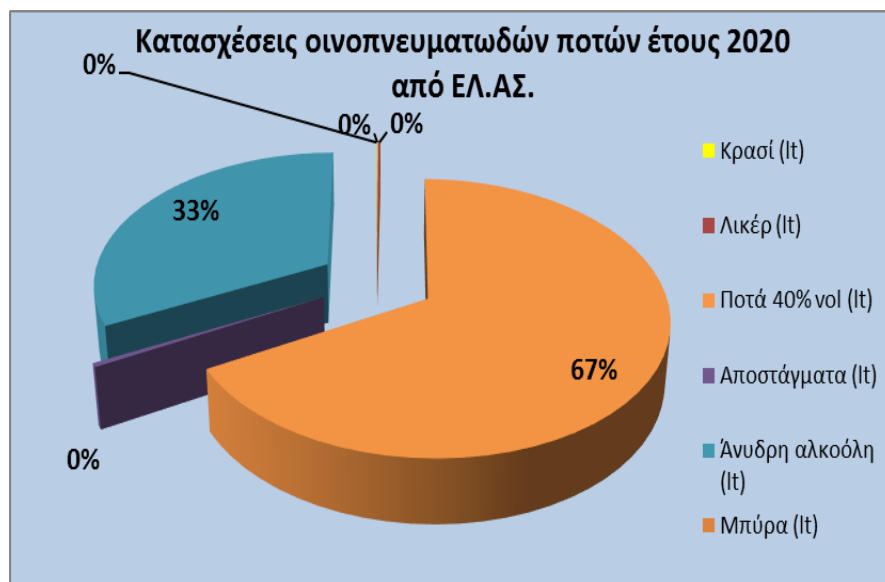
Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των προϊόντων απομίμησης εξακολουθούν να είναι η Τουρκία, η Κίνα, το Χόνγκ-Κόνγκ, η Σιγκαπούρη, η Ταϊλάνδη, η Ινδία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, οι Φιλιππίνες και η Βουλγαρία.

²⁸ Το ποσό αυτό είναι ενδεικτικό και το ελάχιστο εκτιμώμενο, καθώς στην πλειοψηφία των υποθέσεων δεν κατέστη δυνατό να διακριβωθεί-υπολογιστεί το κέρδος των εγκληματικών ομάδων από τις επιληφθείσες Διωκτικές Αρχές.

²⁹ Εκτιμάται ότι το λαθρεμπόριο τσιγάρων και άλλες μορφές παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού προκαλεί απώλεια περίπου 10 δις. Ευρώ στην ΕΕ και στους εθνικούς προϋπολογισμούς κάθε χρόνο. Σχετ. τυγχάνουν η Έκθεση Εκτίμησης Απειλής OCTA SEE 2018 του SELEC και η Ετήσια Έκθεση του OLAF για το 2017.

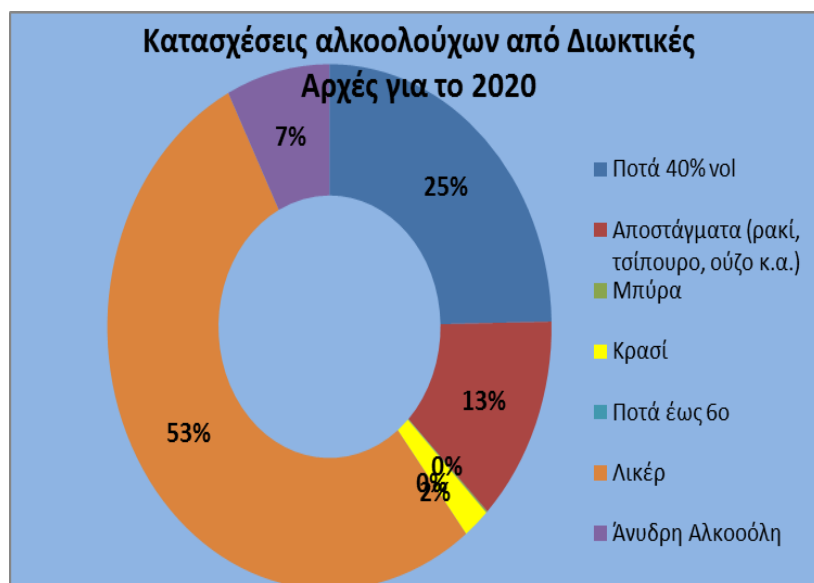
Λαθρεμπόριο αλκοολούχων (οινοπνευματωδών) ποτών: Το έτος 2020, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε 13 υποθέσεις που αφορούσαν λαθρεμπόριο αλκοολούχων και οινοπνευματωδών ποτών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 29³⁰

Η πλειοψηφία (**67%**) των κατασχεθεισών ποσοτήτων από την ΕΛ.ΑΣ. αφορούσε αλκοολούχα ποτά 40% vol, ακολουθούμενη από άνδρη αλκοόλη (**33%**), ενώ τα υπόλοιπα ήταν μικρές ποσότητες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 30³¹

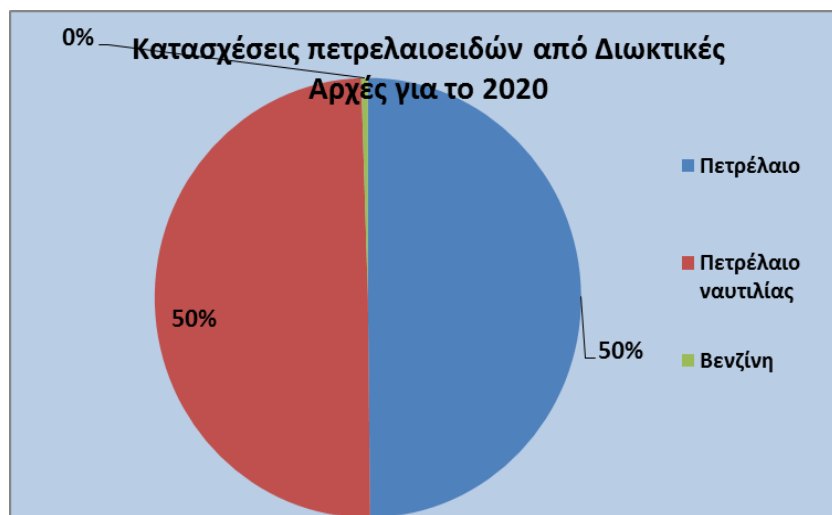
Για το ίδιο έτος, οι αρμόδιες Διοικητικές Αρχές της Χώρας, επελήφθησαν σε 460 συνολικά υποθέσεις λαθρεμπορίου αλκοολούχων, με τον μεγαλύτερο αριθμό υποθέσεων και κατασχέσεων να προέρχεται από τη Γενική Διεύθυνση Τελωνείων & Ε.Φ.Κ., ακολουθούμενο από την ΕΛ.ΑΣ. Αναφορικά με τις κατασχεθείσες ποσότητες

όλων των διοικητικών Αρχών, αυτές αφορούσαν κυρίως λικέρ, ποτά 40% vol, αποστάγματα (τσιπουρο-τσικουδιά-ρακί), άνδρη αλκοόλη και σε μικρότερο βαθμό μπύρα και κρασί.

Λαθρεμπόριο καύσιμων: Το έτος 2020, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε 7 υποθέσεις λαθρεμπορίου καυσίμων.

³⁰ Πηγή: ΕΛ.ΑΣ.

³¹ Πηγή: Σ.Ε.Κ. & ΕΛ.ΑΣ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 31³²

Η συντριπτική πλειοψηφία των κατασχεμένων ποσοτήτων αφορούσε σε πετρέλαιο, ακολουθούμενο με μεγάλη διαφορά από βενζίνη.

Για το ίδιο έτος, οι αρμόδιες Διοικητικές Αρχές, κατάσχεσαν περίπου ίδια ποσότητα πετρελαίου και πετρελαίου ναυτιλίας.

3.4.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αρ. ΕΟ (2020)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Εμπλ. Χώρες
14	Απάτη Πλαστογραφία Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα Νομοθεσία περί Σημάτων Νομοθεσία Περί Φοροδιαφυγής Παράβαση καθήκοντος Νομοθεσία περί ναρκωτικών Νομοθεσία για ρύθμιση αγοράς προϊόντων και παροχής υπηρεσιών Νομοθεσία περί αθέμιτου ανταγωνισμού	10	2	2	Προέλευσης: Βουλγαρία Βόρεια Μακεδονία Γεωργία Ενδιάμεσες (transit): Ελλάδα Βουλγαρία Τουρκία Προορισμού: Ελλάδα, Γερμανία, Ιταλία, Ηνωμένο Βασίλειο

³² Πηγή: Σ.Ε.Κ. & ΕΛ.ΑΣ.

Κατά το έτος **2020**, δραστηριοποιήθηκαν συνολικά δεκατέσσερις (**14**) εγκληματικές ομάδες. Αποτελούνταν συνολικά από εκατό εξήντα τρία (**163**) μέλη.

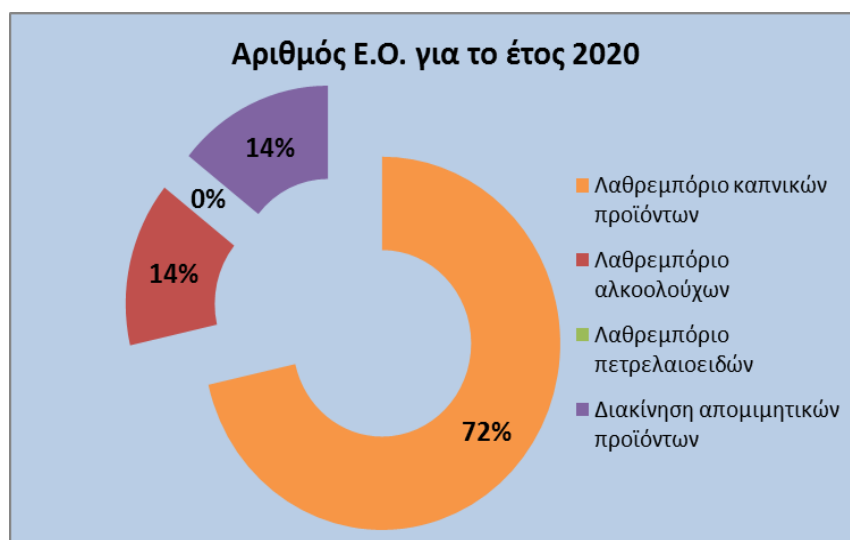
Η πλειοψηφία των εν λόγω ομάδων (σε ποσοστό **86%**) ήταν εγχώριες (αμιγείς ή μικτές) και ομοιογενείς (σε ποσοστό **86%**)[εγχώριες ή/και αλλοδαπές].

ΓΡΑΦΗΜΑ 32

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών τους ήταν η Ελλάδα, η Ουκρανία, η Βουλγαρία, η Αλβανία, η Βόρεια Μακεδονία, το Καζακστάν και το Πακιστάν.

ΓΡΑΦΗΜΑ 33

Περαιτέρω, η πλειοψηφία αυτών (10) αφορούσε το λαθρεμπόριο τσιγάρων, (2) το λαθρεμπόριο αλκοολούχων ποτών και τέλος ακολουθούσε η διακίνηση απομιμητικών προϊόντων με (2) ε.ο..

Επρόκειτο για ολιγομελείς (μέχρι 6 μέλη, σε ποσοστό **33%** επί του συνόλου), για εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών, σε ποσοστό **33%**) και για πολυμελείς (6-12 μέλη, σε ποσοστό **33%**).

Η πλειοψηφία αυτών (σε ποσοστό **79%** επί του συνόλου) είχε διασυνοριακή- διεθνή διάσταση. Ακολούθως, δραστηριότητα σε τοπικό ή/και περιφερειακό επίπεδο ανέπτυξε ένα ποσοστό **14%** επί του συνόλου, ενώ **7%** δραστηριοποιούνταν σε όλη την επικράτεια.

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι, η πλειοψηφία των ομάδων (93% επί του συνόλου), δεν εμπλέκονταν σε άλλες εγκληματικές δραστηριότητες-αγορές.

Σε δύο (2) υποθέσεις, διαπιστώθηκε εμπλοκή κρατικών υπαλλήλων (αστυνομικών) στη δράση των ε.ο.

Αναφορικά με την **εισαγωγή και διακίνηση λαθραίων τσιγάρων και καπνού** μνημονεύονται τα ακόλουθα:

Κυρίαρχες είναι οι ημεδαπής προελεύσεως ομάδες (αμιγείς ή/και μικτές). Στις ομάδες αυτές καταγράφεται συμμετοχή (**42%** επί του συνόλου) ομογενών από χώρες πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (Καζακστάν, Γεωργία, Ρωσία, Κιργιστάν, Ουκρανία, Ουζμπεκιστάν, Μολδαβία).

Η συντριπτική πλειοψηφία των ομάδων (**90%**) είχε ιεραρχική δομή. Τα εγκληματικά δίκτυα είχαν πιο χαλαρή δομή, με ύπαρξη συνεργαζόμενων υποομάδων-πυρήνων.

Ως προς τους τρόπους εισαγωγής και μεταφοράς των λαθραίων τσιγάρων στην ελληνική επικράτεια, δεν εντοπίζονται αλλαγές σε σχέση με το 2019, αλλά οι κυριότεροι εξακολουθούν να είναι:

- ο **Η χερσαία μεταφορά:** με αυτοκίνητα (επιβατηγά ή/και φορτηγά) από θεσμοθετημένα ή μη σημεία εισόδου (από/προς Αλβανία, Βουλγαρία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Τουρκία, Ιταλία)[αφορά πλειοψηφία υποθέσεων], μέσα σε ειδικές κρύπτες ή/και καλυπτόμενα από άλλο νόμιμα μεταφερόμενο προϊόν (τρόφιμα, γλυκά, είδη ένδυσης, είδη υγιεινής, συσκευές, νωπά οπωροκηπευτικά κ.λπ.) ή/και με λεωφορεία, κρυμμένα στις αποσκευές επιβατών.

- ο **Η ενάλια μεταφορά:** με πλοία και μεταφόρτωση τσιγάρων σε μικρότερα σκάφη, τα οποία εκφορτώνουν σε ερημικές παραλίες της Δυτικής και Νότιας Ελλάδας (Κρήτη) [προέρχονται από λιμάνια των χωρών της Κίνας, Βιετνάμ, Σιγκαπούρης, Μαλαισίας, Ταιβάν, Τζιμπουτί]. Για την κάλυψη του παράνομου φορτίου χρησιμοποιούν διάφορα προϊόντα, όπως έπιπλα, είδη ένδυσης, υγιεινής, λαχανικά, χαρτικά, κτλ.

- ο **Η εναέρια μεταφορά:** κρυμμένα σε αποσκευές επιβατών πτήσεων ή με ταχυδρομικά δέματα.

Στην περαιτέρω διακίνηση και διάθεση των καπνικών προϊόντων στους τελικούς καταναλωτές της εγχώριας αγοράς, εμπλέκονται τόσο ημεδαπές όσο και αλλοδαπές ομάδες (Πακιστανικές κυρίως), οι οποίες δρουν σε τοπικό (στα μεγάλα αστικά κέντρα), περιφερειακό ή/και πανελλήνιο επίπεδο. Η διακίνηση πραγματοποιείται με διάφορους τρόπους (με ΙΧΕ-ΙΧΦ-ΔΧΕ αυτ-τα & μοτ/τες, με λεωφορεία του ΚΤΕΛ και αστικών συγκοινωνιών, με εταιρίες ταχυμεταφορών ή μεταφορών). Η πώληση-διάθεση των λαθραίων τσιγάρων λαμβάνει χώρα κυρίως σε υπαίθριες-λαϊκές αγορές, κατ-τα (ψιλικά, περίπτερα, κ.λπ.) και στο δρόμο.

Οι εγκληματικές ομάδες χρησιμοποιούν ευρέως τις νομότυπες δομές για τη διευκόλυνση (χρήση εταιρίας μεταφοράς δεμάτων ιδιοκτησίας μέλους της ε.ο. για διακίνηση καπνού, αλίευση και διαφήμιση προϊόντων μέσω Διαδικτύου, αποστολή λαθραίων τσιγάρων με εταιρίες ταχυδιανομής, ταξί) και απόκρυψη των

εγκληματικών τους δραστηριοτήτων και κερδών (μίσθωση εγκαταστάσεων- αποθηκών- οικιών σε δυσπρόσιτες και δυσεπιτήρητες περιοχές με τη χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας).

Επιπλέον, λαμβάνουν συνήθη [όπως: χρήση προπομπών και τσιλιαδόρων κατά τη μεταφορά των λαθραίων, αποθήκευση λαθραίων σε «καβάτζες» (οικίες, αποθήκες, καταστήματα, πανεπιστημιακοί χώροι) που επιτηρούνται από τσιλιαδόρους, δημιουργία ειδικών κρυπτών σε «καβάτζες» για να καθίσταται δυσχερής η εύρεση των λαθρεμπορευμάτων, χρήση «ghost numbers» και συχνή εναλλαγή τους, χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για την επικοινωνία τους, δημιουργία κρυπτών στα οχήματα, χρήση ψευδών στοιχείων ταυτότητας για μεταφορά λαθραίων, χρήση πλαστών/εικονικών παραστατικών κατά τη μεταφορά λαθραίων, χρήση συσκευών ενδοεπικοινωνίας για επικοινωνία μελών τους)] ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης (όπως εφαρμογή μέτρων αντιπαρακολούθησης, χρήση «επιχειρησιακών» συσκευών και καρτών κινητής τηλεφωνίας, χρήση συνθηματικών κατά τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας για μίσθωση εγκαταστάσεων ή οικιών που λειτουργούσαν ως «καβάτζες», ίδρυση εικονικών εταιριών με τρίτα άτομα- «αχυράνθρωπους» για μεταφορά λαθραίων ή/και απόκρυψη εγκληματικής δραστηριότητας, εγκατάσταση καμερών επιτήρησης σε χώρους αποθήκευσης λαθραίων, χρήση θερμικών καμερών, χρήση ανιχνευτών και παρεμβολέων ψηφιακών και ηλεκτρονικών σημάτων, ενίσχυση μόνωσης σε εγκαταστάσεις που παράγονται λαθραία τσιγάρα κ.λπ.).

Μνεία πρέπει να γίνει στο γεγονός ότι, και το 2020, εντοπίστηκαν συνολικά σε (5) υποθέσεις, ειδικά διαμορφωμένες εγκαταστάσεις παραγωγής λαθραίων τσιγάρων (σε συνέχεια των δύο παρελθόντων ετών). Η εξειδίκευση που παρουσιάζουν οι οργανώσεις αυτές είναι ιδιαίτερος υψηλή: διαθέτουν μονάδες επεξεργασίας ακατέργαστου καπνού, πλήρεις μονάδες παραγωγής, συσκευασίας και τυποποίησης λαθραίων τσιγάρων, με μονάδες κατεργασίας (ακατέργαστου) καπνού, σιγαροποιητικές και πακεταριστικές μηχανές, ετικέτες με ραβδωτό κώδικα (barcode), πλαστά αυτοκόλλητα και ταινίες τυποποίησης επώνυμων πακέτων τσιγάρων, ενώ η παραγωγή τους, διαπιστώθηκε ότι κατευθύνεται (κυρίως) στην εγχώρια αγορά και δευτερευόντως στο εξωτερικό.

Η **διακίνηση και εισαγωγή των λαθραίων οινοπνευματωδών ποτών** στη Χώρα μας, πραγματοποιείται κυρίως δια των χερσαίων συνόρων με διάφορα μεταφορικά μέσα (Ι.Χ.Ε., Ι.Χ.Φ. αυτ-τα κ.λπ.), μέσω θεσμοθετημένων ή μη, σημείων της Χώρας, με το παράνομο εμπόρευμα να προέρχεται από τη Βουλγαρία.

Και εδώ, σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν οι ημεδαπές ομάδες, ενώ στους αλλοδαπούς, σημαντική συμμετοχή έχουν οι υπήκοοι Βουλγαρίας και ακολουθούν οι υπήκοοι Πακιστάν.

Η πλειοψηφία των ομάδων είχε ιεραρχική δομή και αποτελούνταν από λίγα μέλη (έως 6 τον αριθμό).

Οι ομάδες εισάγουν, από Βουλγαρία κυρίως, είτε καθαρή αλκοόλη με την οποία αναμιγνύουν και εμφιαλώνουν τα ποτά σε αυτοσχέδια εργαστήρια, είτε γνήσια ποτά, στα οποία στη συνέχεια τοποθετούν ελληνικές ετικέτες. Η διακίνηση-μεταφορά πραγματοποιείται κυρίως με μεταφορικές εταιρίες, ενώ η διάθεσή τους στους καταναλωτές λαμβάνει χώρα μέσω επιχειρήσεων πώλησης ποτών (κάβες) ή/και καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (κέντρα διασκέδασης, καφετέριες κλπ).

Εξαρθρώθηκαν από την ΕΛ.ΑΣ. δύο (2) εγκληματικές ομάδες, που δραστηριοποιούνταν στο συγκεκριμένο τομέα και ειδικότερα λειτουργούσαν παράνομα εργαστήρια παραγωγής και εμφιάλωσης αλκοολούχων ποτών. Οι δύο δρούσαν στην περιοχή της Αττικής. Ως προς τον τρόπο δράσης των δύο εο., αυτές προμηθεύονταν αλκοόλη και εμφιαλωμένα ποτά από εταιρείες της Βουλγαρίας, τα εισήγαγαν λάθρα στη Χώρα μας και τα μετέφεραν σε μισθωμένες αποθήκες σε περιοχές της Αττικής, τις οποίες είχαν διαμορφώσει κατάλληλα ως παράνομα εργαστήρια εμφιάλωσης και τυποποίησης αλκοολούχων ποτών. Τα λαθραία ποτά, αφού τα συσκευάζαν, τα μετέφεραν με ΙΧΕ ιδιοκτησίας τους και τα πωλούσαν σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος σε τιμές χαμηλότερες της τρέχουσας στην αγορά, τόσο στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής όσο και στην Πελοπόννησο (Αρκαδία) και στην υπόλοιπη ελληνική επικράτεια.

Οι ομάδες χρησιμοποιούσαν νομότυπες δομές προκειμένου να μεταπωλήσουν τα προϊόντα τους, όπως καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, εστίασης, κάβες και μεταφορικές εταιρείες για την μεταφορά των λαθρεμπορευμάτων.

Η εξειδίκευση των ε.ο. θεωρείται υψηλή, καθώς είχαν στην κατοχή τους ειδικό μηχανολογικό εξοπλισμό για την εμφιάλωση και τυποποίηση αλκοολούχων ποτών (αλκοολόμετρα, ειδικούς μηχανισμούς για πωματισμό και σφράγιση φιαλών, πλαστά καπάκια και ετικέτες επώνυμων αλκοολούχων ποτών κλπ).

Ως προς τα χρησιμοποιούμενα αντίμετρα σύλληψης ισχύουν όσα αναφέρθηκαν παραπάνω (στη διακίνηση καπνικών προϊόντων).

Αναφορικά με τη **λαθραία διακίνηση και διάθεση καυσίμων ως και τη νοθεία αυτών** με σκοπό την λαθρεμπορία, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές σε σχέση με το 2019.

Το έτος 2020, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε επτά (7) υποθέσεις λαθρεμπορίας πετρελαιοειδών, κατά τις οποίες κατασχέθηκαν συνολικά 2.552 λίτρα πετρελαίου και 79 λίτρα βενζίνης³³.

Κατά το ερευνώμενο έτος, δεν καταγράφηκε η δράση οργανωμένων εγκληματικών ομάδων, αλλά μεμονωμένοι μόνο δράστες.

Κύρια μεθοδολογία αποτελεί η εισαγωγή από νόμιμες εταιρείες πετρελαιοειδών της Βουλγαρίας με εικονικά φορολογικά παραστατικά, ειδικών διαλυτών χρωμάτων, αναμεμειγμένων με ενεργειακά προϊόντα (λιπαντικά έλαια), οι οποίοι διακινούνται

³³ Πηγή στοιχείων: Σ.Ε.Κ.

στη χώρα μας με φορτηγά διεθνών μεταφορικών εταιρειών και αποθηκεύονται σε ειδικά διασκευασμένες προς τούτο αποθήκες σε περιοχές της Αττικής, από όπου τα μέλη της οργάνωσης διακινούν τμηματικά, με νόμιμα βυτιοφόρα, τους διαλύτες σε πρατήρια υγρών καυσίμων, όπου νοθεύουν τη βενζίνη κίνησης.

Οι ομάδες, για τη διάθεση των καυσίμων, κάνουν ευρεία χρήση των υφιστάμενων νόμιμων δικτύων εισαγωγής, διακίνησης και αποθήκευσης καυσίμων (πρατήρια υγρών καυσίμων, διεθνείς μεταφορικές εταιρείες, βυτιοφόρα για μεταφορά, μίσθωση αποθηκών (συνήθως σε βιομηχανικές ή δυσπρόσιτες περιοχές) για προσωρινή αποθήκευση χημικών διαλυτών κ.λπ.), όπως επίσης προβαίνουν και στη σύσταση εικονικών εταιρειών για τη διευκόλυνση της λειτουργίας του κυκλώματος. Επίσης, ως προς τα αντίμετρα σύλληψης που χρησιμοποιούν, ισχύουν *mutatis mutandis* όσα αναφέρθηκαν παραπάνω (βλ. κεφ. για διακίνηση τσιγάρων).

Αναφορικά με την **εισαγωγή και διακίνηση των προϊόντων απομίμησης** στη Χώρα μας, κυρίαρχες είναι οι ημεδαπές ομάδες. Από τους αλλοδαπούς, σημαντική συμμετοχή στις ομάδες έχουν οι υπήκοοι Πακιστάν, Αλβανίας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Συρίας και Τουρκίας.

Οι ε,ο,, αποτελούνταν από άνω των 12 μελών (**50%** ποσοστό επί του συνόλου των ομάδων) και από ολιγομελείς (έως 6 μέλη).

Αμφότερες διέθεταν ιεραρχική δομή και είχαν μικρή διάρκεια δράσης (3-6 μήνες).

Τα απομιμητικά προϊόντα εισάγονται κυρίως από χώρες όπως Τουρκία, Βουλγαρία, Κίνα, από διάφορα, θεσμοθετημένα ή μη, σημεία εισόδου της Ελληνικής επικράτειας (παρέβρια περιοχή Ε/Τ μεθορίου, Ε/Β και Ε/Α μεθόριος) κρυμμένα μέσα σε φορτηγά αυτοκίνητα, λεωφορεία ή σε νόμιμα φορτία πλοίων. Στη συνέχεια, μεταφέρονται με αυτοκίνητα ή φορτηγά σε αποθήκες ή/και στα μεγάλα αστικά κέντρα, όπου διοχετεύονται στους καταναλωτές. Στην πώληση-διάθεση των προϊόντων, εμπλέκονται συνήθως αλλοδαποί μετανάστες.

Παρατηρείται ότι οι ομάδες τείνουν να εκμεταλλεύονται όλο και περισσότερο το διαδίκτυο, τις εταιρίες ταχυμεταφορών (ΕΛΤΑ, εταιρίες courier) και μεταφοράς χρημάτων για την αποστολή-διακίνηση των απομιμητικών προϊόντων και των κερδών τους.

Δεν διαπιστώθηκε η εμπλοκή δημοσίων λειτουργών στη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Η διάθεση-πώληση των απομιμητικών προϊόντων λαμβάνει χώρα στο δρόμο, είτε σε υπαίθριες-λαϊκές αγορές, είτε μέσω νομότυπων δομών (εμπορικά καταστήματα, νόμιμα διαδικτυακά καταστήματα που μεταξύ επώνυμων προϊόντων πωλούν και απομιμητικά, τουριστικά καταστήματα κ.λπ.).

Ως προς τα αντίμετρα σύλληψης που χρησιμοποιούν οι ομάδες, ισχύουν *mutatis mutandis* όσα αναφέρθηκαν παραπάνω (βλ. κεφ. για διακίνηση τσιγάρων).

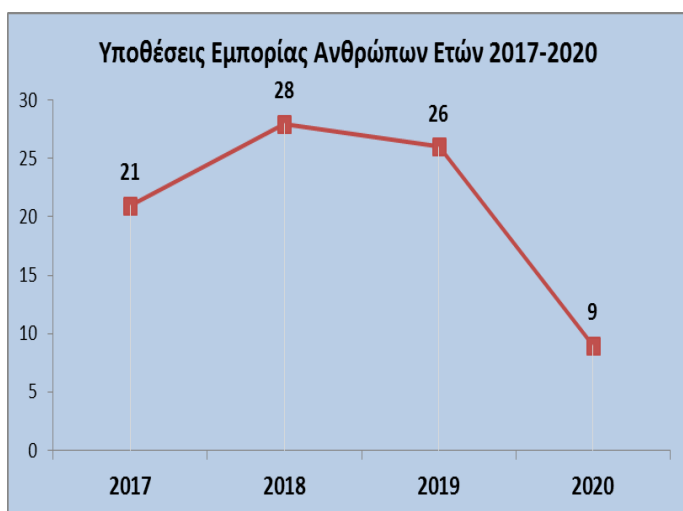
3.5 Εμπορία Ανθρώπων.

3.5.1. Παρούσα Κατάσταση.

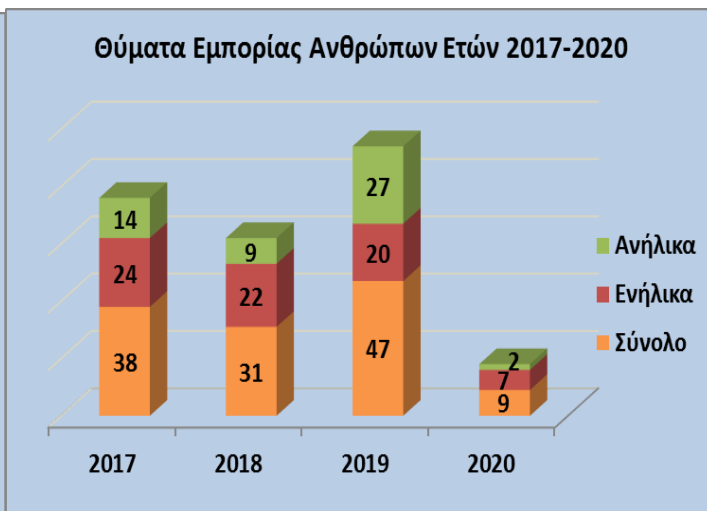
Σε σχέση με το 2019, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές στη Χώρα μας, ως προς τη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα. Η Ελλάδα εξακολουθεί να είναι «χώρα προορισμός» σε μεγάλο ποσοστό υποθέσεων, αλλά και «ενδιάμεση (transit)» χώρα (με προορισμό κυρίως Χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης) και σε ορισμένες περιπτώσεις χώρα «πηγή» θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, με σκοπό την εγχώρια εκμετάλλευσή τους (κυρίως στο πεδίο της γενετήσιας εκμετάλλευσης).

Οι υποθέσεις που απασχόλησαν τις ελληνικές διωκτικές αρχές καταγράφουν μείωση το **2020** (**9** το 2020 έναντι **26** το 2019, **28** το 2018, **21** το 2017). Μειωμένος εμφανίζεται ο αριθμός θυμάτων (**9** θύματα – 7 ενήλικα και 2 ανήλικα το 2020 έναντι **47** θύματα – 20 ενήλικα και 27 ανήλικα το 2019, **31** θύματα το 2018, **38** το 2017,). Από τις εν λόγω υποθέσεις, δεκατέσσερις (**2**) συγκεντρώνουν τα χαρακτηριστικά οργανωμένων διεθνικών εγκληματικών ομάδων.

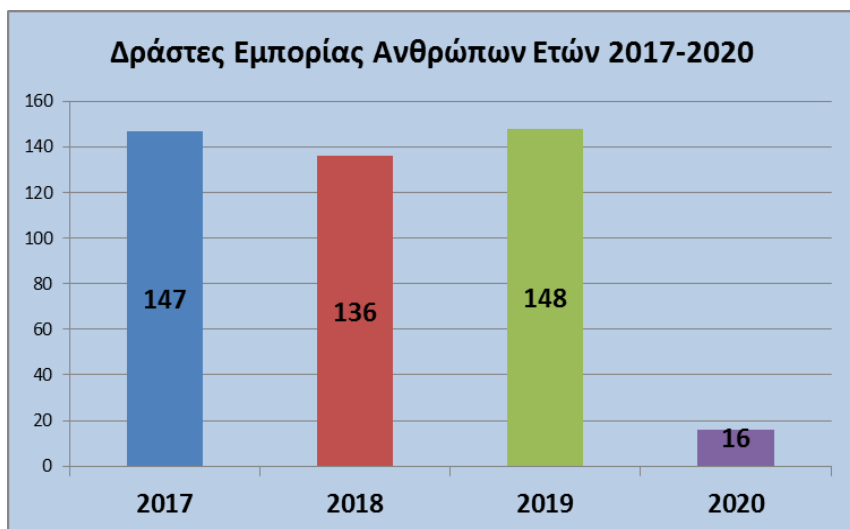
ΓΡΑΦΗΜΑ 34

ΓΡΑΦΗΜΑ 35

ΓΡΑΦΗΜΑ 36

Παραπέμφθηκαν στη δικαιοσύνη 16 δράστες έναντι 148 δραστών το 2019, 136 το 2018, 147 το 2017. Ως δράστες εμπορίας ανθρώπων διαπιστώθηκε ότι ήταν πρόσωπα έξι (6) διαφορετικών εθνικοτήτων. Κυρίαρχη είναι η παρουσία Ελλήνων (συνολικά 5 δράστες),

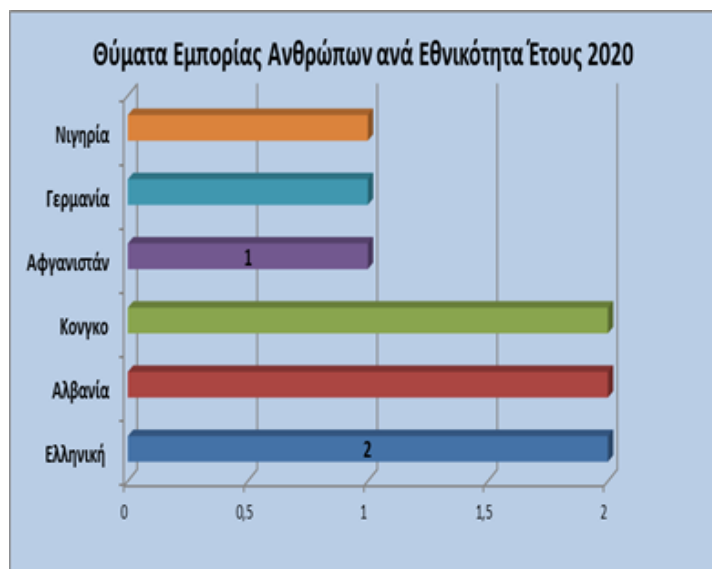
ακολουθούμενων από υπηκόους Νιγηρίας και Αλβανίας.

Από τις προαναφερόμενες υποθέσεις προκύπτει ότι πρωτεύουσα μορφή εμπορίας ανθρώπων ήταν η σεξουαλική εκμετάλλευση και ακολουθεί η στρατολόγηση, διακίνηση ανθρώπων με σκοπό την τέλεση εξαναγκαστικού γάμου.

Η σεξουαλική εκμετάλλευση είναι η μορφή εμπορίας ανθρώπων με τον μεγαλύτερο αριθμό υποθέσεων στην Ελλάδα (8 υποθέσεις). Αντιστοίχως, μεγαλύτερος είναι και ο αριθμός των **δραστών** που συνελήφθησαν – κατηγορήθηκαν για υποθέσεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης, συγκριτικά με τον αριθμό των δραστών που δραστηριοποιούνταν στην εμπορία ανθρώπων με σκοπό την τέλεση εξαναγκαστικού γάμου.

Στις διερευνηθείσες υποθέσεις, προκύπτει ότι το **81%** των δραστών ήταν άνδρες και το **19%** ήταν γυναίκες, καθώς συνελήφθησαν – κατηγορήθηκαν δεκατρείς (13) άνδρες και τρεις (3) γυναίκες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 37

Τα θύματα εμπορίας ανθρώπων ήταν μόνο γυναίκες. Το συντριπτικά υψηλό ποσοστό των γυναικών, τελεί σε άμεση - λογική συνάφεια με το γεγονός ότι η κυρίαρχη μορφή εμπορίας ανθρώπων ήταν η σεξουαλική εκμετάλλευση. Ως θύματα διαπιστώθηκε ότι ήταν πρόσωπα από έξι (6) διαφορετικές χώρες. Η πλειοψηφία των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων για τη Χώρα μας, ήταν η ελληνικής, αλβανικής και καταγωγής από το Κονγκό και

ακολουθούσαν θύματα από το Αφγανιστάν, τη Γερμανία και τη Νιγηρία.

Επιπροσθέτως, διαπιστώθηκε ότι μεταξύ των θυμάτων το μεγαλύτερο ποσοστό ήταν ενήλικοι (**78%**). Το γεγονός αυτό συνδέεται άμεσα με την αποδόμηση εγκληματικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνταν στην γενετήσια εκμετάλλευση. Η στρατολόγηση και διακίνηση ανηλίκων, διαχρονικά στη Χώρα μας, γίνεται με σκοπό, πρωτίστως, την εκμετάλλευση της επαιτείας και δευτερευόντως με σκοπό τη γενετήσια εκμετάλλευση.

3.5.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αρ. ΕΟ (2020)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εμπλ. Χώρες
2	Παράνομη βία Κλοπές	1	1	Προέλευσης: Ελλάδα Νιγηρία Προορισμού: Ελλάδα

Το έτος 2020, διερευνήθηκαν (2) υποθέσεις, οι οποίες συγκέντρωναν τα χαρακτηριστικά διεθνικών οργανωμένων εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιούνταν στη σεξουαλική εκμετάλλευση.

Οι ε.ο ήταν ομοιογενείς. Η μια αποτελούνταν από υπηκόους Ελλάδας και η έτερη από υπηκόους Νιγηρίας. Επρόκειτο για ολιγομελείς ομάδες (έως 6 μέλη). Συνελήφθησαν – κατηγορήθηκαν συνολικά εννέα (9) άτομα, ως μέλη εγκληματικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνταν σε υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων.

Σε μία υπόθεση, διαπιστώθηκε εμπλοκή της ε.ο. σε άλλες εγκληματικές αγορές, παράλληλα με την κύρια δράση της. Δεν διαπιστώθηκε η εμπλοκή δημοσίων λειτουργών στη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Η μία (1) εκ των δύο (2) ομάδων είχε διεθνή διάσταση και φερόταν να συνεργάζεται με μέλη άλλων εγκληματικών ομάδων της αλλοδαπής. Η δεύτερη ε.ο. δρούσε σε τοπικό επίπεδο (Νομού-Περιφέρειας). Επιπρόσθετα, στις ε.ο. διαπιστώθηκε σαφής κατανομή ρόλων και ιεραρχική δομή: Συγκεκριμένα μέλη ασχολούνταν με τη στρατολόγηση (συνήθως γυναίκες-μέλη ομοεθνείς των θυμάτων) και άλλα με τη μεταφορά-υποδοχή-φύλαξη και εκμετάλλευσή τους.

Από την ανάλυση των σχετικών υποθέσεων προκύπτει ότι, οι δράστες, στο σύνολο αυτών, είχαν στρατολογήσει τα θύματα εκμεταλλευόμενοι την ευάλωτη κοινωνική θέση και τη δεινή οικονομική τους κατάσταση. Κύρια μεθοδολογία δράσης ήταν η μέσω ψευδών υποσχέσεων, αναφορικά με το είδος, τις συνθήκες εργασίας και την αμοιβή, απόσπαση της συναίνεσης των θυμάτων, που τους ακολούθησαν στη χώρα εκμετάλλευσης. Σε αρκετές περιπτώσεις, οι ίδιοι οι δράστες στρατολογούσαν και μετέφεραν τα θύματα, οδικώς ή αεροπορικώς, στη χώρα μας.

Η σεξουαλική εκμετάλλευση λάμβανε χώρα με πραγματοποίηση κατ' οίκον «ερωτικών ραντεβού».

Οι ομάδες εκμεταλλεύονται νομότυπες δομές, όπως κέντρα διασκέδασης «stripshow», ξενοδοχεία, οίκους ανοχής, κέντρα αισθητικής-παροχής υπηρεσιών ευεξίας (μασάζ) για την εκπόρνευση των θυμάτων (κυρίως) ή/και καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, για νομιμοποίηση των εγκληματικών προσόδων τους.

Το Διαδίκτυο εξακολουθεί να αποτελεί μέσο διαφήμισης των προσφερόμενων υπηρεσιών αλλά και αλίευσης θυμάτων.

Οι ομάδες χρησιμοποιούν συνήθη αντίμετρα σύλληψης, όπως ο εφοδιασμός των θυμάτων με πλαστά έγγραφα, η χρήση «ghost numbers» και η συχνή εναλλαγή τους, όπως και χρήση ψευδωνύμων κατά τις τηλεφωνικές επικοινωνίες των μελών τους.

Από την περαιτέρω ανάλυση των εν λόγω υποθέσεων προκύπτει ότι η γενετήσια εκμετάλλευση λάμβανε χώρα με πραγματοποίηση ερωτικών ραντεβού και κατά πολύ λιγότερο σε παράνομους οίκους ανοχής και στον δρόμο, ως πεζοδρομιακή πορνεία. Το γεγονός αυτό είναι συνέπεια της περιρρέουσας δυναμικής που διαμορφώθηκε λόγω των περιορισμών που επιβλήθηκαν στην προσπάθεια ανακοπής της πανδημίας COVID-19.

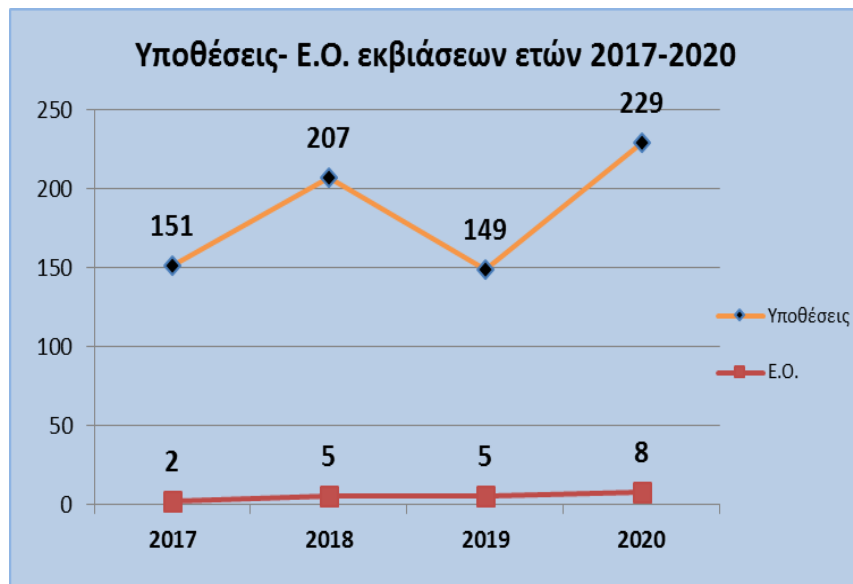
Ο αντίκτυπος των προαναφερόμενων περιορισμών στην «ένταση» (αριθμός υποθέσεων) και στις εκφάνσεις της εμπορίας ανθρώπων, ήταν καθοριστικός. Η στρατολόγηση, διακίνηση ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση, είναι εγκληματικό φαινόμενο ευθέως υπαγόμενο στον νόμο της «προσφοράς και της ζήτησης». Αποτελεί αξιωματικό γεγονός ότι, η ζήτηση για υπηρεσίες θυμάτων εμπορίας ανθρώπων μειώθηκε, όπως προαναφέρθηκε, λόγω της δυναμικής κατάστασης που διαμορφώθηκε, συνέπεια της πανδημίας COVID-19. Αναλόγως μειώθηκε και η προσφορά, έχοντας ως αποτέλεσμα τη μείωση των σχετικών υποθέσεων.

3.6 Εκβιάσεις.

3.6.1. Παρούσα Κατάσταση.

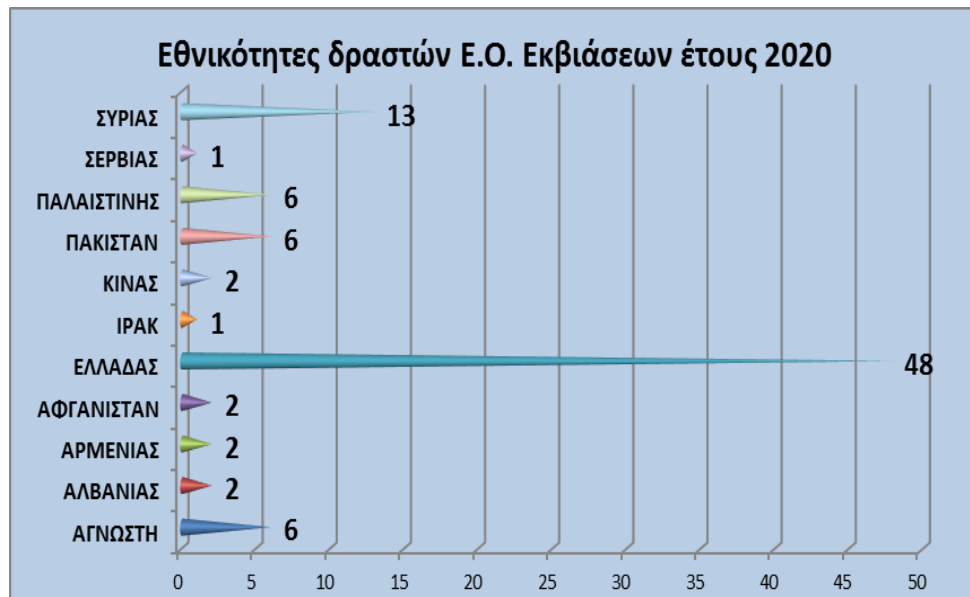
Η συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα εξακολουθεί και το 2020 να προσελκύει τόσο μεμονωμένους δράστες, όσο και εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στη Χώρα μας, σε βαθμό, μεγαλύτερο σε σχέση με το 2019.

ΓΡΑΦΗΜΑ 38

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας ασχολήθηκαν συνολικά με διακόσιες είκοσι-εννέα (229) υποθέσεις εκβίασης (αφορούν τελεσμένες και απόπειρες), έναντι 149 υποθέσεων το 2019, στην πλειοψηφία των οποίων δεν εξακριβώθηκε η εμπλοκή εγκληματικών ομάδων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 39

του συνόλου).

Περαιτέρω, εξακριβώθηκε η δράση οκτώ (8) εγκληματικών ομάδων, οι οποίες απαρτιζόνταν συνολικά από ογδόντα-εννέα (89) μέλη, εκ των οποίων η πλειοψηφία ήταν ημεδαποί (ποσοστό 54% επί

Οι στόχοι-θύματα των εγκληματικών ομάδων εξακολουθούν και το 2020 να αποτελούν, κατά κύριο λόγο, αλλοδαποί (μετανάστες κυρίως), επιχειρηματίες-επιτηδευματίες και ιδιοκτήτες καταστημάτων.

3.6.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2020)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
8	Νομοθεσία Περί Όπλων & Εκρηκτικών Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα Αρπαγή Παράνομη βία Ληστεία Εμπρησμός Νομοθεσία περί Παιγνίων Διακεκριμένες Κλοπές	3	4	1	Θεσσαλονίκη Αττική Σαλαμίνα Μεσσηνία Σάμος

Οι κυριότερες μορφές εκβίασης, που διαπιστώθηκαν, το έτος 2020 είναι οι εξής:

- Η αρπαγή και παράνομη κατακράτηση αλλοδαπών (μεταναστών κυρίως με οικονομική άνεση) τους οποίους διακινούν μέσω Τουρκίας, η εκβίαση συγγενών τους για καταβολή χρηματικών ποσών, ώστε να αφεθούν ελεύθεροι (εμπλέκονται πρωτίστως αλλοδαπές εγκληματικές ομάδες).
- Η «παροχή προστασίας» σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος ή νυχτερινά κέντρα ή πωλητές λαϊκών αγορών με την απειλή βίας (πρόκλησης σωματικών βλαβών στους ιδιοκτήτες ή υπαλλήλους αυτών, υλικών ζημιών σε αυτές, άσκησης ψυχολογικής βίας).

Άξια μνηεία είναι και η εξάρθρωση δμελούς αλλοδαπής ε.ο., που προέβαινε σε εκβιάσεις αλλοδαπών μεταναστών, διαμενόντων σε Κ.Υ.Τ. στη Σάμο. Ειδικότερα, με το πρόσχημα «πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας» στον καταυλισμό του Κ.Υ.Τ. Σάμου, εξεβίαζαν μετανάστες διαμένοντες στο Κ.Υ.Τ., απαιτώντας χρηματικά ποσά για την διασύνδεση των σκηνών που διέμεναν με ηλεκτρική ενέργεια παρεχόμενη από το Κ.Υ.Τ.. Όταν αντέδρασαν τα θύματα, ακολούθησε συμπλοκή των δραστών με τα θύματα, ενώ παράλληλα, οι δράστες έριψαν εύφλεκτα υλικά στις σκηνές των θυμάτων και ακολούθως τα πυρπόλησαν, με αποτέλεσμα η πυρκαγιά να επεκταθεί και σε άλλες παρακείμενες σκηνές και ελαιόδεντρα.

Οι εγκληματικές ομάδες ήταν μοιρασμένες σε εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών) και πολυμελείς (6-12 μέλη).

Οι εγκληματικές ομάδες ήταν μοιρασμένες σε εγχώριες (αμιγείς-ομοιογενείς) και αλλοδαπές, ενώ η πλειοψηφία τους ήταν ιεραρχικά δομημένες ομάδες (με αρχηγικά και εκτελεστικά στελέχη, με συγκεκριμένες αρμοδιότητες και εσωτερική πειθαρχία), δρούσαν σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο (σε ποσοστό **87%**) και ήταν χωρίς μεγάλη χρονική διάρκεια δράσης (6 έως 8 μήνες).

Διαπιστώθηκε ότι, σε μία εκ των εγχώριων ε.ο., υπήρχε εμπλοκή αρμόδιου προς έλεγχο κρατικού λειτουργού (αστυνομικός σε εκβιάσεις καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος). Ο εμπλεκόμενος υπάλληλος χρηματιζόταν σε τακτική βάση από τα μέλη της ε.ο. για να παρέχει σε αυτά τη συνδρομή του.

Διαπιστώθηκε ότι η πλειοψηφία των εγχώριων εγκληματικών ομάδων προέβαινε στη νομιμοποίηση εσόδων από τις εγκληματικές τους δραστηριότητες, χρησιμοποιώντας βασικές μεθόδους ξεπλύματος βρώμικου χρήματος (αγορά κινητής και ακίνητης περιουσίας, σύσταση εικονικών εταιρειών με σκοπό τη νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες).

Βασικό χαρακτηριστικό της δράσης των εν λόγω εγκληματικών ομάδων εξακολουθεί να αποτελεί η έντονη χρήση ή η απειλή χρήσης τόσο ψυχολογικής, όσο και σωματικής βίας προς τα θύματά τους.

Οι ομάδες εμφανίζουν ευελιξία και προσαρμοστικότητα στις μεθόδους έρευνας των διωκτικών αρχών, λαμβάνοντας ισχυρά αντίμετρα (χρήση «ghost numbers» και συχνή εναλλαγή τους, αποφυγή τ/φ συνομιλιών, χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για επικοινωνία μεταξύ τους, τ/φ επικοινωνία με κωδικοποιημένες εκφράσεις, χρήση ψευδώνυμων). Τυχόν σύλληψη των ηγετικών μελών τους δεν επηρεάζει τη δράση τους, καθώς, συνεχίζουν τη δραστηριότητα και μέσα από τα σωφρονιστικά καταστήματα.

3.7 Οργανωμένες απάτες.

3.7.1. Παρούσα κατάσταση.

Οι απάτες εξακολουθούν να αποτελούν το 2020 μια ιδιαίτερα προσοδοφόρα εγκληματική δραστηριότητα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 40³⁴

Καταγράφεται αύξηση σε σχέση με το 2019 (4.058 υποθέσεις έναντι 3.209 το 2019, ήτοι αύξηση σε ποσοστό 26,46%). Η μεγαλύτερη αύξηση καταγράφεται στις απάτες μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή, στην εκρηκτική αύξηση των οποίων συνέβαλαν καθοριστικά αφενός τα

μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας που ελήφθησαν από το ελληνικό κράτος για να αποφευχθεί η διασπορά του κορωνοϊού και κυρίως ο περιορισμός της κυκλοφορίας των πολιτών, και αφετέρου η πραγματοποίηση σε πολύ μεγάλο βαθμό³⁵ ηλεκτρονικών συναλλαγών κατά την προαναφερόμενη περίοδο.

Ακόμη, από στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος³⁶ προκύπτει ότι το 2020 καταγράφηκε μεγάλη άνοδος στις συναλλαγές που δηλώθηκαν ως απάτες στις τράπεζες και ο αριθμός τους διαφέρει από τα τηρούμενα στοιχεία. Το γεγονός αυτό εκτιμάται ότι, οφείλεται στο ότι μεγάλος αριθμός υποθέσεων είτε δεν καταγγέλλονται στις αρμόδιες προανακριτικές Αρχές είτε τα θύματα υποβάλλουν απευθείας μηνύσεις στις κατά τόπον αρμόδιες Εισαγγελίες.

Σημαντικός παράγοντας που περιορίζει την εκρηκτική αύξηση των απατών, αποτέλεσε η ενημερωτική καμπάνια που διεξάγει η ΕΛ.ΑΣ. (έκδοση και διαμοίραση ενημερωτικού φυλλαδίου, ανάρτηση στην ιστοσελίδα της Αστυνομίας οδηγίων-

³⁴ Πηγή στοιχείων για το έτος 2020: Νέες Σηματικές Αναφορές ΡΟΛ

³⁵ Έστω υπόψη ότι, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Έκθεση Ηλεκτρονικού Εμπορίου για το 2021 που δημοσίευσαν από κοινού ο Ελληνικός Σύνδεσμος Ηλεκτρονικού Εμπορίου, ο E-commerceEurope και το EuroCommerce, η Ελλάδα, κατά το έτος 2020, κατείχε τον υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης στον κύκλο εργασιών ηλεκτρονικού εμπορίου στην Ε.Ε.. Πηγή: <https://ecommerce-europe.eu/wp-content/uploads/2021/09/2021-European-E-commerce-Report-LIGHT-VERSION.pdf>

³⁶ Σύμφωνα με την Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της Τράπεζας της Ελλάδος, εκδοθείσα τον Ιούνιο του 2021, προκύπτει ότι κατά το έτος 2020, καταγράφεται αύξηση κατά 76% σε σχέση με το παρελθόν έτος στον αριθμό των συναλλαγών περιστατικών απάτης με αντίστοιχη αύξηση κατά 18% της αξίας των συναλλαγών απάτης, χωρίς ωστόσο να μεταβάλλεται ουσιαστικά ο δείκτης αναλογίας του αριθμού περιστατικών απάτης προς τον αριθμό των συναλλαγών. Πηγή: <https://www.bankofgreece.gr/ekdoseis-ereyna/ekdoseis/ekthesh-xrhmatopistwtikh-sstatherothtas> (σελ.59-60)

συμβουλών για αποφυγή εξαπάτησης πολιτών και ειδικών συμβουλών για υπερήλικες³⁷, σποτ στην τηλεόραση, το ραδιόφωνο και το διαδίκτυο, συνεχής ανάδειξη του φαινομένου μέσω των ιστοσελίδων κοινωνικής δικτύωσης, ημερίδες-διαλέξεις ανά την επικράτεια, διαρκής ενημέρωση των πολιτών αναφορικά με νέες μορφές απατών³⁸) τα τελευταία χρόνια με ολοένα και μεγαλύτερη ένταση, που είχαν ως αποτέλεσμα την ενημέρωση των ευάλωτων ατόμων, κυρίως τρίτης ηλικίας, με σκοπό την αποφυγή θυματοποίησής τους.

Η συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα χαρακτηρίζεται γενικά από μεγάλη ποικιλομορφία, ως προς τη χρησιμοποιούμενη μεθοδολογία δράσης των δραστών. Τις περισσότερες φορές, τελείται σε συνδυασμό με άλλα αδικήματα, όπως αυτά της πλαστογραφίας, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες κ.λπ. και σε ελάχιστες περιπτώσεις με τα αδικήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης και της ληστείας.

Τα θύματα εξακολουθούν να είναι ιδιώτες (υπερήλικα άτομα κατά πλειοψηφία, καταναλωτές, επιχειρηματίες και ιδιοκτήτες μικροεπιχειρήσεων), εταιρίες (τραπεζικά ιδρύματα, εταιρίες κινητής τηλεφωνίας) και το Δημόσιο (Ασφαλιστικά Ταμεία κτλ.).

Το συνολικό κέρδος, που αποκόμισαν οι οργανωμένες ομάδες από τη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα, υπολογίζεται σε **5.629.800** Ευρώ. Επίσης, οι ομάδες αυτές είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού απατών (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων)³⁹.

³⁷ Σχετ. τυγχάνουν οι ακόλουθοι υπερσύνδεσμοι

http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=9876&Itemid=619&lang= και http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=132&Itemid=125&lang=

³⁸ Σχετικός τυγχάνει ο ακόλουθος υπερσύνδεσμος:

http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&lang=%27..%27&perform=view&id=93330&Itemid=2425&lang=

³⁹ Το έτος 2020, εξαρθρώθηκαν συνολικά (38) εγκληματικές ομάδες, οι οποίες διέπραξαν (664) απάτες.

3.7.2. Εγκληματικές ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2020)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
38	Πλαστογραφία Ψευδή υπεύθυνη δήλωση Ανθρωποκτονία από πρόθεση Παραβίαση στοιχείων ή προγραμμάτων υπολογιστών (άρθρο 370β Π.Κ.) Νομοθεσία περί σημάτων Νομοθεσία περί όπλων Νομοθεσία περί Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα Νομοθεσία περί εξαρτησιογόνων ουσιών Απάτη με υπολογιστή Εκβίαση Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα Αντιποίηση ιατρικού επαγγέλματος Παράνομη κατοχή διαβατηρίων τρίτων προσώπων	18	15	5	Όλη η Επικράτεια

Το έτος 2020 εξαρθρώθηκαν τριάντα οκτώ **(38)** εγκληματικές ομάδες, αποτελούμενες συνολικά από διακόσια εξήντα-οκτώ **(268)** μέλη.

ΓΡΑΦΗΜΑ 41

Κυρίαρχο ρόλο εξακολουθούν να έχουν οι εγχώριες (ομοιογενείς-αμιγείς) ομάδες (σε ποσοστό 61% επί του συνόλου των ομάδων) και ακολουθούν οι αλλοδαπές και οι

ανομοιογενείς (εγχώριες και αλλοδαπές) με ποσοστό 39% επί του συνόλου αμφότερες.

Στις ημεδαπές ε.ο., εμφανίζεται σημαντική συμμετοχή ατόμων ΡΟΜΑ (σε ποσοστό 53% επί συνόλου ημεδαπών υπηκόων).

Οι κυριότερες υπηκοότητες προέλευσης των μελών τους ήταν Ελλάδας και Βουλγαρίας.

Η συντριπτική πλειοψηφία των εγκληματικών ομάδων (**76%** επί του συνόλου) είναι ιεραρχικές.

Το μέγεθός τους ποικίλλει, αλλά στην πλειοψηφία τους (**66%** επί του συνόλου) επρόκειτο για ολιγομελείς (έως πέντε μέλη). Πολυμελείς (6-12 μέλη) ήταν το **24%** του συνόλου και ακολουθούσαν τα εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών) με **10%** του συνόλου.

Σημαντικό ποσοστό των ομάδων (**50%** επί του συνόλου) δρούσε σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο (επίπεδο Νομού ή Περιφέρειας), όπως επίσης και εξίσου σημαντικό (**42%** επί του συνόλου) είχε πανελλήνιο πεδίο δράσης, ενώ σε μικρότερο ποσοστό είχαν διεθνή-διασυννοριακή διάσταση (**8%** επί του συνόλου). Σημαντικός αριθμός των ομάδων δραστηριοποιούνταν, τόσο στην Αττική & Θεσσαλονίκη, όσο και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας (εμφανίζουν μεγάλη κινητικότητα).

Ελάχιστες εκ των ομάδων εμφάνισαν πολυδιάστατη εγκληματική δραστηριότητα.

Η πλειοψηφία των ομάδων (ποσοστό **55%** επί του συνόλου) είχαν σχετικά σύντομο χρονικό ορίζοντα δράσης (1-6 μήνες), **13%** είχαν διάρκεια έως ένα έτος και **32%** επί του συνόλου είχαν διάρκεια άνω του 1 έτους (έως και πέραν των 4 ετών).

Οι ομάδες, σε ορισμένες περιπτώσεις (σε ποσοστό **21%**), εμφανίζουν υψηλό βαθμό εξειδίκευσης, διαθέτοντας εξοπλισμό για πλαστογράφηση εγγράφων, είτε συνεργάζονται με πλαστογράφους, για τη διευκόλυνση των εγκληματικών τους δραστηριοτήτων.

Τα μέλη τους εμφανίζονται ιδιαιτέρως ευρηματικά ως προς τις μεθόδους εξαπάτησης και τείνουν να εκμεταλλεύονται τις νέες τεχνολογίες (φορητά τηλέφωνα, Η/Υ), το διαδίκτυο και τις νομότυπες δομές, για αλίευση πελατών ή/και για να διευκολύνουν (διακίνηση χρημάτων μέσω εταιριών μεταφοράς χρημάτων, λειτουργία Γραφείων Ευρέσεως Εργασίας, ταξιδιωτικών γραφείων, μετακίνηση με ΜΜΜ & ΔΧΕ αυτ-τα) και αποκρύπτουν τις εγκληματικές δραστηριότητές τους. Χαρακτηρίζονται από μαζικότητα αδικημάτων (ευνοεί σε αυτό η τεχνολογία, όπως η χρήση φορητών τηλεφώνων και του Διαδικτύου για αλίευση των θυμάτων).

Σε σχέση με το 2019 δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές ως προς τις μεθοδολογίες δράσης των εγκληματικών ομάδων (με μόνη εξαίρεση την έτι περαιτέρω χρήση του διαδικτύου ως μέσο τέλεσης ή διευκόλυνσης), οι κυριότερες των οποίων αναφέρονται παρακάτω:

- Εξαπάτηση μέσω τ/φ επικοινωνίας (προέβαιναν σε μεγάλο αριθμό κλήσεων) υπερήλικων κυρίως ιδιωτών, υποδυόμενοι δικηγόρους, αστυνομικούς ή/και ιατρούς, αποσπούσαν χρηματικά ποσά με το πρόσχημα εμπλοκής

συγγενικού τους προσώπου σε θανατηφόρο τροχαίο δυστύχημα ή/και τροχαίο ατύχημα με τραυματισμό, προκειμένου να μην συλληφθεί ή με το πρόσχημα της δήθεν εσπευσμένης εισαγωγής συγγενών τους σε νοσοκομείο και την άμεση ανάγκη καταβολής χρηματικού ποσού για την επικείμενη εγχείρηση.

- Εξαπάτηση υπερήλικων κυρίως ατόμων, εμφανιζόμενοι ως λογιστές, ασφαλιστές ή εφοριακοί και με το πρόσχημα είτε δήθεν «επιστροφής» χρημάτων συγγενικών τους προσώπων από Εφορίες, Τράπεζες ή ασφαλιστικές εταιρίες, είτε δήθεν «οφειλής» των συγγενών τους, τους εξαπατούσαν και τους αφαιρούσαν χρηματικά ποσά.
- Εξαπάτηση με τη χρήση ιστοσελίδας διαδικτυακού εμπορίου. Δράστες εμφανιζόμενοι ως πωλητές οχημάτων, αναρτούσαν ψευδείς αγγελίες πώλησης οχημάτων (ΙΧΕ, δικύκλων, μηχανημάτων έργων, γεωργικών ελκυστήρων κλπ) ή ηλεκτρικών/ηλεκτρονικών συσκευών σε ιστοσελίδες υψηλής επισκεψιμότητας ή σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης και σε επικοινωνία που ακολουθούσε με τα θύματα, έπειθαν αυτά να προβούν στην παροχή προκαταβολής για να «κλείσει η συμφωνία». Στη συνέχεια τα μέλη της ομάδας σταματούσαν κάθε επικοινωνία με τα θύματα και σε ορισμένες περιπτώσεις προέβαιναν και σε οριστική διαγραφή ή τροποποίηση της αγγελίας.
- Εξαπάτηση με τη χρήση ιστοσελίδας διαδικτυακού εμπορίου. Δράστες εντοπίζουν ΙΧΕ οχήματα, που αναρτώνται προς πώληση σε ιστοσελίδες διαδικτυακού εμπορίου υψηλής επισκεψιμότητας, εμφανίζονται ως υποψήφιοι αγοραστές, υπό ψευδή/πλαστά στοιχεία (ή στοιχεία ταυτότητας προηγούμενων θυμάτων τους), πείθουν πωλητές πως ενδιαφέρονται να τα αγοράσουν και για το λόγο αυτό αιτούνται να τους γνωρίσουν το ηλεκτρονικό τους ταχυδρομείο (email), καταρτίζουν και αποστέλλουν με email πλαστά αποδεικτικά χρηματικών εμβασμάτων (internet banking) και ακολούθως μεταβαίνουν και παραλαμβάνουν τα οχήματα. Στη συνέχεια, τα μέλη της ομάδας σταματούσαν κάθε επικοινωνία με τα θύματα και σε αρκετές περιπτώσεις, διέθεταν προς πώληση στις ίδιες ιστοσελίδες τα κλεμμένα οχήματα.
- Εξαπάτηση ιδιωτών με τη χρήση ιστοσελίδας διαδικτυακού εμπορίου. Δράστες αναρτούσαν απατηλές αγγελίες εκμίσθωσης καταλυμάτων σε διεθνή ιστότοπο.
- Εξαπάτηση ιδιωτών (κυρίως ηλικιωμένων), μέσω της δημιουργίας ιστοσελίδων χορήγησης δανείων με προνομιακούς όρους, όπου τα θύματα απέσπελλαν αντίγραφα ΔΑΤ, εκκαθαριστικών σημειωμάτων κλπ δικαιολογητικών, τα οποία εμφάνιζαν ως απαραίτητα για τη σύναψη των δανείων, για την έκδοση των οποίων απαιτούσαν χρηματικά ποσά ως έξοδα και ακολούθως εξαφανίζονταν.
- Εξαπάτηση του Δημοσίου με ίδρυση εικονικών εταιρειών, δημιουργώντας οφειλές σε βάρος του Δημοσίου και ασφαλιστικών φορέων.

- Εξαπάτηση πολιτών, υπεύθυνων επιχειρήσεων και σωματείων καθώς και αντιπροσώπων του εκκλησιαστικού χώρου, μέσω της επίκλησης της ιδιότητας επιφανούς δικηγόρου ή μέλους δικαστικών αρχών ή μέλους της κυβέρνησης, ζητώντας οικονομική ενίσχυση για άτομο που χρήζει άμεσης χειρουργικής επέμβασης λόγω βαριάς αρρώστιας.
- Τηλεφωνική προσέγγιση εμπόρων και επιτηδευματιών, κυρίως της επαρχίας, οι οποίοι είχαν αναρτήσει στο διαδίκτυο και τον Τύπο αγγελίες πώλησης τροφίμων και εμπορευμάτων και παραγγελία των προς πώληση προϊόντων. Αφού τους έπειθαν ότι είναι φερέγγυοι, τους ζητούσαν τραπεζικούς λογαριασμούς και ακολούθως κατάρτιζαν και τους απέστελλαν πλαστά αποδεικτικά τακτοποίησης της πληρωμής (εμβάσματα - επιταγές). Έτσι οι έμποροι απέστελλαν, μέσω μεταφορικών εταιριών της επαρχίας, τα εμπορεύματα στην Αθήνα. Μετά την παράδοση του εμπορεύματος, από έτερο τοπικό μεταφορέα της Αθήνας, στο ακριβές σημείο παράδοσης και μετά από επικοινωνία με τα τραπεζικά καταστήματα, διαπίστωναν την πλαστότητα των εμβασμάτων ή την πλαστότητα των επιταγών.
- Απάτη με τη μέθοδο «sim swapping»⁴⁰.
- Εξαπάτηση ασθενών, που έπασχαν από ανίατες, συνήθως, ασθένειες, από άτομο που παρουσιάζονταν ως ιατρός, τους έπειθε να διακόπτουν την ακολουθούμενη έως τότε θεραπεία και να ακολουθήσουν άλλη, που τους πρότεινε αυτός, με εξελιγμένα ειδικά φάρμακα – αποστάγματα - έλαιο κάνναβης και βότανα, υποσχόμενος πλήρη ίαση από υφιστάμενη ασθένεια.
- Εξαπάτηση επενδυτών με την τεχνική της «Foreign Exchange Scam ή άλλως FOREX SCAM»⁴¹.

Οι ομάδες που δραστηριοποιούνται στην υπόψη δραστηριότητα, χρησιμοποιούν τα συνήθη (όπως η χρήση «ghost numbers», διαδικτυακές εφαρμογές, τηλεφωνικές κλήσεις με απόκρυψη αριθμού, πλαστών εγγράφων ταυτότητας ή/και αδειών διαμονής, μετακίνηση με ΜΜΜ και ΔΧΕ αυτ-τα, διαμονή σε ξενοδοχεία) ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης (χρήση ψευδωνύμων και κωδικοποιημένων εκφράσεων κατά τις επικοινωνίες τους, χρήση διαδικτυακών εφαρμογών κατά τις επικοινωνίες τους, δραστηριοποίηση των ηγετικών μελών των ομάδων εξ αποστάσεως μέσω της

⁴⁰ Ο τρόπος δράσης των ε.ο στη συγκεκριμένη μορφή είναι ο ακόλουθος: Εγκαθιστούν κακόβουλο λογισμικό στον υπολογιστή των θυμάτων και με αυτό τον τρόπο υποκλέπτουν τους κωδικούς πρόσβασης (user name, password) σε πλατφόρμες ηλεκτρονικής τραπεζικής (e-banking) τραπεζικών ιδρυμάτων. Ακολούθως, χρησιμοποιώντας πλαστές εξουσιοδοτήσεις ή άλλα πλαστά έγγραφα, μεταβαίνουν σε καταστήματα παροχής υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας, όπου πετυχαίνουν την έκδοση νέας κάρτας κινητού τηλεφώνου sim, στον αριθμό σύνδεσης που χρησιμοποιεί το εκάστοτε θύμα, ακυρώνοντας παράλληλα την προηγούμενη που κατέχει το θύμα. Σκοπός της όλης διαδικασίας, είναι να λαμβάνουν οι δράστες τα μηνύματα SMS με τους κωδικούς επαλήθευσης «PIN» που αποστέλλουν οι τράπεζες σαν επιπρόσθετη δικλείδα ασφαλείας και απαιτούνται για την ολοκλήρωση της τραπεζικής συναλλαγής στις πλατφόρμες e-banking και στις διαδικτυακές τους αγορές. Με τον τρόπο αυτό, καταφέρνουν και αποσπούν μεγάλα χρηματικά ποσά από τα θύματά τους, τα οποία δεν ενημερώνονται για τις συναλλαγές. Ο μόνος τρόπος για να το αντληφθούν, είναι η είσοδός τους στα e-banking των τραπεζών, όπως επίσης και η διακοπή λειτουργίας των τηλεφωνικών συνδέσεων που κατέχουν.

⁴¹ Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, οι δράστες έχουν δημιουργήσει ψεύτικες ιστοσελίδες στο διαδίκτυο, οι οποίες φέρονται να δραστηριοποιούνται στον τομέα επενδυτικών προϊόντων, πείθοντας με τον τρόπο αυτό ανυποψίαστους πολίτες να επενδύσουν τα χρήματά τους και κατά συνέπεια να υποστούν οικονομική βλάβη.

χρήσης φορητών τ/φ ή Διαδικτύου, συνεχείς και εικονικές αλλαγές έδρας της επιχείρησης, χρήση ειδικών λογισμικών συστημάτων προκειμένου να εξασφαλίσουν την ανωνυμία τους στο διαδίκτυο κ.λπ.).

Η πλήρης εξιχνίαση και η σύλληψη των μελών τους, συνήθως, αναστέλλει τη δράση τους. Περαιτέρω, εξακριβώθηκε ότι, τα μέλη των ομάδων, σε ποσοστό **32%**, είχαν ποινικό παρελθόν.

Σε δύο (2) υποθέσεις, διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων, ενώ σε εννιά (9) υποθέσεις διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από τις εγκληματικές δραστηριότητες, κάνοντας χρήση βασικών μεθόδων κυρίως, αλλά και πιο εξελιγμένες.

3.8 Πλαστογραφία.

3.8.1. Παρούσα κατάσταση.

Το αδίκημα της πλαστογραφίας αποτελεί μία εγκληματική δραστηριότητα, η οποία, ως επί το πλείστον, εμφανίζεται δευτερογενώς και συρρέει με έτερες μορφές εγκληματικής δραστηριότητας (κυρίως παράτυπη μετανάστευση, απάτες, κλοπές τροχοφόρων, διακίνηση κλεμμένων προϊόντων, λαθρεμπόριο προϊόντων κ.λπ.). Περαιτέρω, συσχετίζεται άμεσα με οικονομικής και διοικητικής φύσεως συναλλαγές, επηρεάζοντας σημαντικά την ομαλή διεξαγωγή τους.

Το 2020 παρατηρείται μια μικρή μείωση σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2019), τόσο στον αριθμό των υποθέσεων (σε ποσοστό **55,75%**), όσο και των δραστών (σε ποσοστό **52,70%**) για το αδίκημα της πλαστογραφίας (αφορούν κατοχή, χρήση και κατάρτιση-νόθευση πλαστού εγγράφου). (Βλ. αναλυτικά παρακάτω Γράφημα)

ΓΡΑΦΗΜΑ 42

Τα θύματα της συγκεκριμένης εγκληματικής συμπεριφοράς ποικίλλουν και εξαρτώνται από τον τελικό αποδέκτη των πλαστογραφημένων προϊόντων (συνήθως Δημόσιες Υπηρεσίες, τραπεζικά ιδρύματα, πολίτες, εταιρίες).

3.8.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2020)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
3	- Κώδικας μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης - Υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης - Δωροδοκία για νόμιμες πράξεις - Δωροδοκία για παράνομες πράξεις - Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες - Παράβαση καθήκοντος	1	2	0	Αττική Τρίκαλα

Ειδικότερα, από τις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας κατά το προηγούμενο έτος, εξιχνιάστηκαν τρεις (3) υποθέσεις οργανωμένης εγκληματικής δράσης στον εν λόγω τομέα. Η δραστηριοποίηση εγκληματικών οργανώσεων στην πλαστογράφηση εγγράφων συνίστατο στη δράση ολιγομελών ομάδων (2 εκ των 3 ε.ο. είχαν έως 6 άτομα) και σε μία πολυμελή ομάδα (αποτελείτο από 9 άτομα), οι οποίες προέβαιναν στην κατάρτιση πλαστών πιστοποιητικών και αποδεικτικών της ταυτότητας εγγράφων (υπηρεσιακά σημειώματα, διαβατήρια, δελτία ταυτότητας διαφόρων χωρών, άδειες διαμονής, πιστοποιητικά επαγγελματικής ικανότητας και επάρκειας οδήγησης όλων των κατηγοριών κ.λπ.).

Διαπιστώθηκε η εμπλοκή, συνολικά, δεκαεπτά (**17**) ατόμων, συνδεόμενων με το αδίκημα της πλαστογραφίας, με υπηκοότητες προέλευσης των μελών τους την ελληνική, την τουρκική και την ιρανική.

Όπως είχε διαπιστωθεί και κατά τα προηγούμενα έτη, άξιο μνείας είναι ότι και κατά το 2020, η πλειονότητα των εγκληματικών οργανώσεων (δύο εκ των τριών) εμπλέκονταν στη, με διάφορους τρόπους, νομιμοποίηση της διαμονής στη Χώρα (και κατ' επέκταση διευκόλυνση μετάβασης σε έτερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης), αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών, οι οποίοι δεν πληρούσαν τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις, ενώ μία (1) περίπτωση αφορούσε οργανωμένο εγκληματικό δίκτυο, που δραστηριοποιούνταν συστηματικά στη παράνομη έκδοση πιστοποιητικών επαγγελματικής ικανότητας και επάρκειας οδήγησης όλων των κατηγοριών.

Συγκεκριμένα, η δράση των ομάδων παρουσιάζει ποικιλομορφία και συνίσταται είτε σε κατάρτιση εξ υπαρχής πλαστών εγγράφων και νοθεία γνησίων με χρήση διάφορων μέσων (όπως χρήση πλαστών σφραγίδων σε ταξιδιωτικά έγγραφα, αντικατάσταση της φωτογραφίας σε γνήσια έγγραφα κ.λπ.), είτε σε πλαστογράφηση των απαραίτητων εγγράφων (βεβαιώσεων ΟΤΑ, προξενικών θεωρήσεων εισόδου, υπηρεσιακών σημειωμάτων αστυνομικών αρχών, πλαστών συμβολαίων μίσθωσης κατοικιών, ψευδών φορολογικών δηλώσεων), με σκοπό την υποβολή τους στις αρμόδιες υπηρεσίες, την εξαπάτησή τους και τελικά την υφαρπαγή αδειών διαμονής, πετυχαίνοντας τη νομιμοποίηση της διαμονής αλλοδαπών στη Χώρα μας, οι οποίοι δεν πληρούσαν τις προβλεπόμενες από το νόμο προϋποθέσεις και κατ' επέκταση τη διευκόλυνση εξόδου αυτών από τη Χώρα, μέσω διεθνών αερολιμένων και μετάβαση σε έτερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η δράση των ομάδων εμπεριέχει υψηλό βαθμό εξειδίκευσης (χρησιμοποιούν διάφορες ηλεκτρονικές εφαρμογές Η/Υ και του Διαδικτύου, Η/Υ, εκτυπωτές, σαρωτές, ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές, σφραγίδες, θερμοκολλητές και λοιπό εξειδικευμένο τεχνολογικό εξοπλισμό), ενώ ο βασικός εξοπλισμός που χρησιμοποιούν είναι εύκολα διαθέσιμος στο νόμιμο εμπόριο και το Διαδίκτυο. Η κατάρτιση των πλαστών εγγράφων, συνήθως λαμβάνει χώρα σε διαμερίσματα και πραγματοποιείται, όπως προαναφέρθηκε, είτε με τη νόθευση γνήσιων εγγράφων, είτε με την κατάρτιση εξ υπαρχής πλαστών (κυρίως ταξιδιωτικών εγγράφων). Όλες οι ομάδες δρούσαν σε τοπικό επίπεδο.

Οι ομάδες εξακολουθούν να εκμεταλλεύονται ευρέως τις νομότυπες δομές, όπως του ταχυδρομικού τομέα, για την αποστολή-παραλαβή δεμάτων ή χρηματικών ποσών. Επίσης, εκμεταλλεύονται τη λειτουργία διαφόρων καταστημάτων (υγειονομικού ενδιαφέροντος), για «αλίευση πελατών» και παράδοση-διακίνηση των πλαστών εγγράφων.

Επιπρόσθετα, σε μία υπόθεση, διαπιστώθηκε η διαφθορά στελεχών - υπαλλήλων δημόσιων Υπηρεσιών (υπάλληλοι Υπηρεσίας Μεταφορών και Επικοινωνιών), είτε ευκαιριακά με χρηματισμό, είτε ως μόνιμη τακτική της εγκληματικής ομάδας.

Οι ομάδες χρησιμοποιούσαν συνήθη αντίμετρα σύλληψης, όπως διαμόρφωση κρυφών χώρων σε διαμερίσματα (καβάτζες) για κατάρτιση πλαστών ή νόθευση γνησίων εγγράφων, χρήση «ghost numbers», χρήση συνθηματικής φρασεολογίας κατά την επικοινωνία μεταξύ των μελών κ.λπ..

3.9 Διακίνηση όπλων, πυρομαχικών & εκρηκτικών υλών.

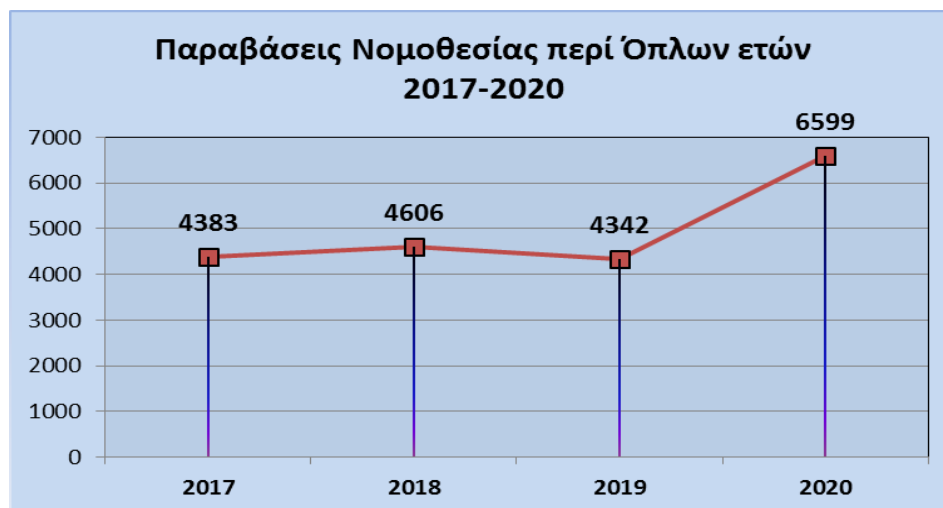
3.9.1. Παρούσα Κατάσταση.

Σε σχέση με το 2019, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές στη Χώρα μας, ως προς τη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα. Η Ελλάδα εξακολουθεί να αποτελεί χώρα «προορισμού» (οπλισμός προερχόμενος από Βουλγαρία, Αλβανία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Σερβία, Κόσσοβο, Μαυροβούνιο), για την κάλυψη των αναγκών της «εγχώριας» αγοράς (μεμονωμένους δράστες ή/και ομάδες που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας), αλλά και «ενδιάμεση» (transit) χώρα [κυρίως με προορισμό την Τουρκία, Συρία, Ιράκ, Λιβύη ή/και χώρες της Ε.Ε.], ένεκα της γεωγραφικής της θέσης.

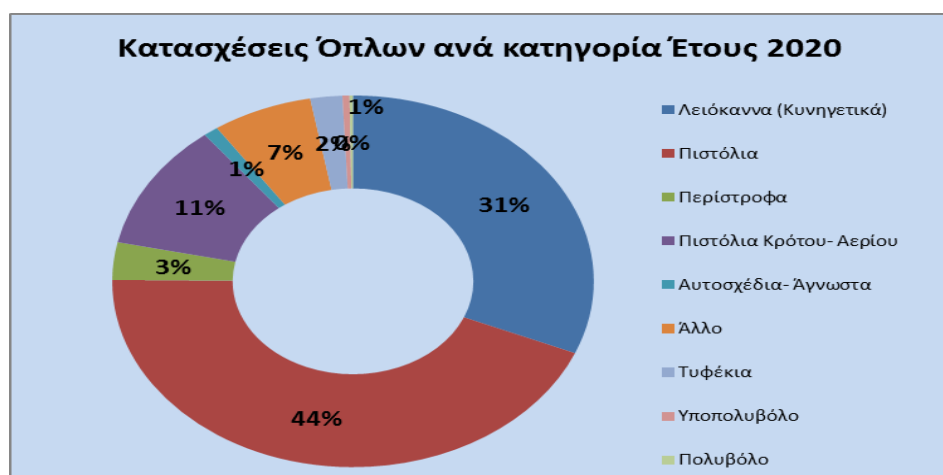
Διεθνώς, οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων (Αλβανία, Σερβία, Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία, περιοχή Κοσόβου), της Αν. Ευρώπης (χώρες πρώην Ε.Σ.Σ.Δ., Σλοβακία) αλλά και οι Η.Π.Α., αποτελούν σημαντικές χώρες-«πηγή» των διακινούμενων πυροβόλων όπλων, απενεργοποιημένων όπλων και ανταλλακτικών μερών αυτών όπως και των χειροβομβίδων.

Οι τρομοκρατικές επιθέσεις σε ευρωπαϊκό έδαφος των τελευταίων ετών (λ.χ. Παρίσι, Νοέμβριος 2015- Βρυξέλλες, Μάρτιος 2016) έχουν οδηγήσει στη λήψη σχετικών πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης όπλων, μιας αγοράς η οποία, κατά βάση, σε διεθνές επίπεδο τελεί υπό τον έλεγχο οργανωμένων εγκληματικών ομάδων. Το γεγονός αυτό, ωστόσο, οδήγησε στη διακοπή προσφοράς τροποποιημένων όπλων (ακουστικής επέκτασης) και στην αύξηση του αριθμού πωλήσεων εναλλακτικών τύπων πυροβόλων όπλων που μπορούν εύκολα να μετατραπούν (flobert, πιστόλια αερίου).

Η χρήση εξελιγμένων τεχνολογιών επικοινωνίας, το διαδίκτυο γενικότερα, οι αγορές στο Darknet (οι οποίες τείνουν να φθίνουν με το πέρασμα του χρόνου) και ιδίως τα καταστήματα στο διαδίκτυο και οι διαδικτυακές πλατφόρμες (web platforms), έφεραν πρόσφατα τη διακίνηση πυροβόλων όπλων σε μια νέα εποχή, όπου τα γεωγραφικά εμπόδια δεν αποτελούν πλέον θέμα και οι διακινητές είναι λιγότερο πιθανό να διωχθούν, λόγω της χρήσης εργαλείων όπως το Tor, που επιτρέπουν στους χρήστες να αποκρύπτουν τη μοναδική διεύθυνση πρωτοκόλλου Internet (IP).

ΓΡΑΦΗΜΑ 43

Όσον αφορά τις παραβάσεις Νομοθεσίας Περί Όπλων, για το 2020, παρατηρείται μια αύξηση των υποθέσεων κατά 51,98% σε σχέση με το 2019 (6.599 από 4.342 υποθέσεις).

ΓΡΑΦΗΜΑ 44

Από το σύνολο των κατασχέσεων των όπλων στην Ελληνική Επικράτεια το 2020, προκύπτει ότι το μεγαλύτερο μέρος αυτών αφορά σε πιστόλια και σε λειόκαννα (κυνηγετικά) όπλα.

Η παράνομη διακίνηση οπλισμού αποτελεί πεδίο προσέλκυσης εγκληματικών ομάδων, αλλά και μεμονωμένων δραστών-διακινητών, οι οποίοι έχουν διασυνδέσεις και συνεργάζονται «ad hoc»⁴² με διάφορες εγκληματικές ομάδες, προμηθεύοντας τους παράνομα με οπλισμό.

3.9.2. Εγκληματικές Ομάδες

Αριθμός ΕΟ (2020)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Εμπλεκόμενες Χώρες	Περιοχές Δράσης
1	Λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων	1	Ελλάδα	Χανιά

⁴²Πρόκειται για το «crime as service model» (βλ. Σχέτ. με ορισμό: Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2017 της EUROPOL).

Η παράνομη διακίνηση όπλων εξακολουθεί να αποτελεί, κατά κύριο λόγο, δευτερογενή εγκληματική δραστηριότητα των ομάδων που εμπλέκονται σε αυτήν. Το 2020, σε μία (1) περίπτωση διαπιστώθηκε η εμπλοκή οργανωμένης ομάδας, η οποία απαρτιζόταν από επτά (7) μέλη, και είχαν ως κύρια δραστηριότητα την παράνομη κατοχή οπλισμού και πυρομαχικών.

Σε έλεγχο που πραγματοποιήθηκε σε τ/χ σκάφος “Αpollon 15” σημαίας Παναμά, στελέχη του Γραφείου Ασφαλείας, της Περιφερειακής Ομάδας Δίωξης Ναρκωτικών, του Κλιμακίου Ειδικών Αποστολών του Κεντρικού Λιμεναρχείου Χανίων, των περιπολικών σκαφών των λιμενικών αρχών Χανίων και Παλαιοχώρας και του προσωπικού των λιμενικών αρχών Παλαιοχώρας και Κισσάμου, συνελήφθησαν επτά δράστες. Σε σωματική έρευνα που πραγματοποιήθηκε σε αυτούς, ανευρέθησαν και κατασχέθηκαν 2 πυροβόλα όπλα με 4 φυσίγγια, ενώ σε έρευνα που ακολούθησε στο σκάφος, ανευρέθηκαν και κατασχέθηκαν μεγάλος αριθμός φυσιγγίων διαφόρων διαμετρημάτων, μέρη όπλων, 60 κιλά καπνού ναργιλέ και αλιεύματα (συναγρίδες και ροφοί).

Αναφορικά με τους τρόπους διακίνησης, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές το 2020 σε σχέση με το 2019. Αυτή εξακολουθεί να πραγματοποιείται χερσαία [με οχήματα (Ι.Χ – Φ/Γ) σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες μέσω των θεσμοθετημένων σημείων εισόδου/εξόδου Χώρας (Αλβανίας, Τουρκίας, Βουλγαρίας, Βόρειας Μακεδονίας) ή/και πεζή από μη θεσμοθετημένα σημεία εισόδου και στη συνέχεια απόκρυψη σε συγκεκριμένα σημεία (κυρίως στην Ε/Α μεθόριο)], θαλάσσια (με πλοία φορτωμένα σε container, κρυμμένα με άλλα εμπορεύματα) και εναέρια (με aircouriers, οι οποίοι τα είχαν κρυμμένα σε αποσκευές).

Περαιτέρω, δημοφιλή μεθοδολογία δράσης (modus operandi) και το 2020 συνιστά η νόμιμη εισαγωγή από εταιρίες εμπορίας οπλισμού χωρών της Ε.Ε. (Βουλγαρία, Τσεχία, Σλοβακία) και όχι μόνο (Τουρκία) διαφόρων αεροβόλων όπλων, πιστολιών κρότου-αερίου και λοιπών απενεργοποιημένων όπλων, φυσιγγίων κρότου-αερίου και η μετατροπή τους στη συνέχεια σε πυροβόλα όπλα και φυσίγγια αυτών, τα οποία διακινούνται στην εγχώρια αγορά. Προς τούτο, συνήθως μέλη τους διατηρούν νομίμως καταστήματα εμπορίας όπλων.

Οι τιμές αγοράς των πυροβόλων όπλων κυμαίνονται από 350 έως 5.000 Ευρώ (αναλόγως του τύπου, προέλευσης, χρονολογίας μοντέλου όπλου κ.λπ.) και των πυρομαχικών κυμαίνονταν από 40 έως 80 ευρώ (αναλόγως του διαμετρήματος των φυσιγγίων).

Οι ομάδες αυτές εμφανίζουν υψηλό βαθμό ειδίκευσης, καθώς συμμετέχουν σε αυτές μέλη με εξειδικευμένες γνώσεις και εξοπλισμό για τη μετατροπή-τροποποίηση των όπλων.

Επίσης, τείνουν να εκμεταλλεύονται τις νομότυπες δομές για τη διακίνηση των εγκληματικών τους προσόδων (εταιρίες μεταφοράς χρημάτων, ταχυμεταφορών, τραπεζικά ιδρύματα, λεωφορεία του ΚΤΕΛ), αλλά και του παράνομου οπλισμού (εταιρίες ταχυμεταφορών, καταστήματα εμπορίας όπλων, σκοπευτικές λέσχες, σύσταση ναυτιλιακών εταιριών στην αλλοδαπή). Περαιτέρω, αναπτύσσουν συνεργασίες με νόμιμους εμπόρους και εταιρίες εμπορίας όπλων στην αλλοδαπή, εισάγοντας νόμιμα τον οπλισμό στη χώρα μας, τον οποίο στη συνέχεια τον τροποποιούν-μετασκευάζουν.

Επιπρόσθετα, κάνουν ευρεία χρήση των νέων τεχνολογιών [Διαδίκτυο (SurfaceWeb), «Darknet»], για την αλίευση πελατών και διακίνηση του οπλισμού. Το «Σκοτεινό Δίκτυο (Darknet)»⁴³ συνιστά, διεθνώς, δημοφιλές πεδίο ανεύρεσης πελατών και διακινητών οπλισμού, η δε αποστολή-διακίνηση του οπλισμού λαμβάνει χώρα κυρίως μέσω εταιριών ταχυμεταφοράς.

Οι ομάδες λαμβάνουν τα συνήθη αντίμετρα σύλληψης, όπως χρήση «ghost numbers», χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για την επικοινωνία τους, συνθηματικών εκφράσεων κατά τις επικοινωνίες τους, απόκρυψη οπλισμού σε μισθωμένες οικίες ή/και αποθήκες (καβάτζες), απόκρυψη σε άλλα νόμιμα μεταφερόμενα φορτία.

Δεν διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών λειτουργών ούτε και νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έχουν διαπιστωθεί διασυνδέσεις μεταξύ ατόμων που δραστηριοποιούνται στο οργανωμένο έγκλημα και δη στην παράνομη διακίνηση όπλων και μελών τρομοκρατικών οργανώσεων. Τα τελευταία χρόνια, η χρήση όπλων από την πρώην Γιουγκοσλαβία για την πραγματοποίηση τρομοκρατικών επιθέσεων από τζιχάντ τρομοκράτες στη Δυτική Ευρώπη, έρχεται να επιβεβαιώσει την ιδέα, ότι η εμπορία πυροβόλων όπλων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και η τρομοκρατία συνδέονται στενά.

Μνεία πρέπει να γίνει και σε κάποιες υποθέσεις εμπρησμού που, καίτοι δεν αποτελούν οργανωμένο έγκλημα, ωστόσο αποτελούν σοβαρό έγκλημα. Ειδικότερα, καταγράφηκαν επτά (7) υποθέσεις εμπρησμών από πρόθεση (2 σε οικίες, 1 σε δάσος, 2 σε χορτολιβαδικές εκτάσεις και 2 σε επιχειρήσεις) σε όλη την Επικράτεια, οι οποίες εξιχνιάστηκαν από τις κατά τόπον αρμόδιες Υπηρεσίες της Πυροσβεστικής. Δράστες των εν λόγω αποτελούσαν στη συντριπτική τους πλειοψηφία ημεδαποί.

⁴³ Χαρακτηριστικό στοιχείο είναι ότι επιμερίζεται σε σκοτεινά δίκτυα κρυμμένα βαθιά μέσα στον ιστό. Επίσης, γνώρισμα του σκοτεινού διαδικτύου είναι και τα δίκτυα ανωνυμίας, όπως το Tor, που λειτουργεί μέσω μιας σειράς ανώνυμων συνδέσεων.

3.10 Παραχάραξη.

3.10.1. Παρούσα κατάσταση.

Η παραχάραξη χαρτονομισμάτων συνιστά πηγή εύκολου προσπορισμού κέρδους, σε μία περίοδο που, λόγω των οικονομικών συνθηκών, ολοένα και περισσότερα άτομα καταφεύγουν σε παράνομες μεθόδους, προκειμένου να ανταπεξέλθουν στις δυσκολίες.

Η Ελλάδα δεν αποτελεί χώρα παραγωγής παραχαραγμένων νομισμάτων, ωστόσο, η εγγύτητά της με χώρες παραγωγής την καθιστά πρόσφορη χώρα για διάθεση των προϊόντων της παραχάραξης. Πανευρωπαϊκά, η Βουλγαρία⁴⁴ και η Ιταλία αποτελούν χώρες παραχάραξης υψηλής ονομαστικής αξίας χαρτονομισμάτων Ευρώ, ενώ εκτός Ευρώπης, οι μεγαλύτερες ποσότητες παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων Ευρώ παράγονται στην Κολομβία και το Περού. Περαιτέρω, οι κυριότερες υπηκοότητες δραστών για το αδίκημα της κυκλοφορίας παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων Ευρώ είναι: η βουλγάρικη, η δανέζικη, η γαλλική, η γερμανική, η ιταλική και η ισπανική.

ΓΡΑΦΗΜΑ 45

Συνολικά, οι υποθέσεις παραχάραξης χαρτονομισμάτων το έτος 2020 ανήλθαν σε πενήντα πέντε (55), έναντι εξήντα-δύο (62) το 2019, καταγράφοντας μείωση κατά 11,29%. Επιπρόσθετα, μείωση (σε ποσοστό 5,37%) παρατηρήθηκε και στις υποθέσεις κυκλοφορίας παραχαραγμένων νομισμάτων (καλόπιστης ή μη).

ΓΡΑΦΗΜΑ 46

⁴⁴Το νομικό καθεστώς στις Βαλκανικές Χώρες και κυρίως στη Βουλγαρία, ευνοεί τη λειτουργία εργαστηρίων παραγωγής παραχαραγμένων νομισμάτων (επιβολή ελάχιστων κυρώσεων στους παραβάτες).

Το αδίκημα της παραχάραξης χαρτονομισμάτων συχνά τελείται σε συνδυασμό με το αδίκημα της απάτης ή/και της κυκλοφορίας παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων και επηρεάζει σημαντικά την ομαλή διεξαγωγή των οικονομικών συναλλαγών και την εμπιστοσύνη σε αυτές.

Από τις κατασχέσεις πλαστών χαρτονομισμάτων στην Ελληνική Επικράτεια για το 2020, προκύπτει ότι προτιμάται η παραχάραξη χαρτονομισμάτων Ευρώ (ονομαστικής αξίας πρωτίστως 50 και ακολούθως 100, 20, 5, 10, 500 και 200) και Αμερικανικού Δολαρίου (ονομαστικής αξίας 100) σε σχέση με λοιπά ξένα νομίσματα.

Τα θύματα της συγκεκριμένης εγκληματικής δραστηριότητας ποικίλλουν και εξαρτώνται από τον τελικό αποδέκτη των παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων (συνήθως πολίτες-καταναλωτές, έμποροι-επιχειρηματίες, ιδιοκτήτες καταστημάτων, κ.λπ.).

Η συνήθης μεθοδολογία δράσης ατόμων που εμπλέκονται στη διακίνηση χαρτονομισμάτων, εξακολουθεί να είναι η ανταλλαγή των παραχαραγμένων με γνήσια, με το πρόσχημα διάφορων αγοραπωλησιών (χαμηλού κόστους) αντικειμένων σε καταστήματα και λαϊκές αγορές, ώστε να μη γίνονται εύκολα αντιληπτά.

3.10.2. Εγκληματικές Ομάδες.

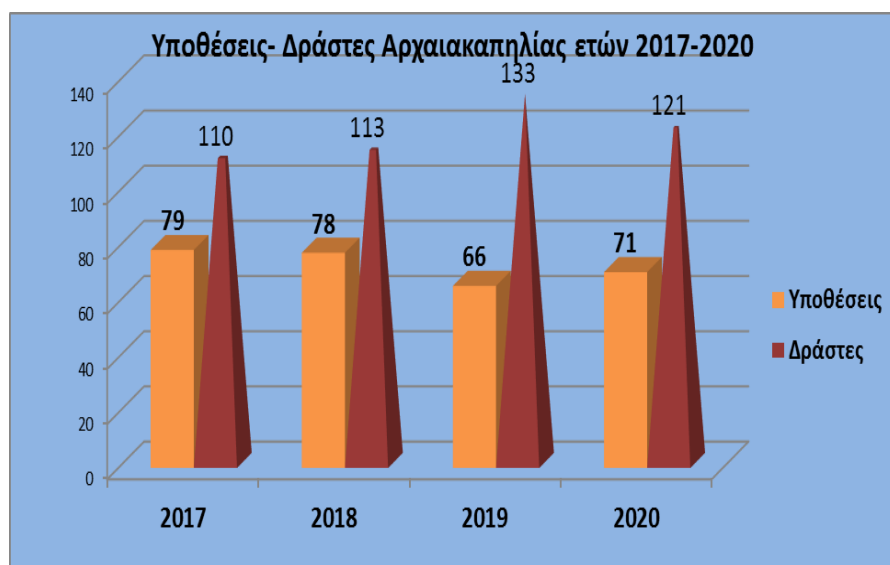
Όσον αφορά την οργανωμένη εγκληματικότητα στον εν λόγω τομέα, μνημονεύεται ότι το 2020, δεν διαπιστώθηκε στη Χώρα μας η δράση οργανωμένης εγκληματικής ομάδας που δραστηριοποιούνταν στην παραχάραξη χαρτονομισμάτων.

3.11 Παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών.

3.11.1. Παρούσα Κατάσταση.

Τα έργα πολιτιστικής κληρονομιάς εξακολουθούν να προσελκύουν το ενδιαφέρον εγκληματιών και εγκληματικών οργανώσεων, από το λαθρεμπόριο των οποίων αποκομίζουν τεράστια οικονομικά οφέλη. Ιδιαίτερα στην Ελλάδα, η οποία αποτελεί ένα υπαίθριο μουσείο, με χιλιάδες αρχαιολογικούς θησαυρούς να βρίσκονται διάσπαρτοι, τόσο σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, μοναστήρια, εκκλησίες, όσο και στην ύπαιθρο, το πρόβλημα συνεχίζει να είναι υπαρκτό.

ΓΡΑΦΗΜΑ 47

Το 2020 παρατηρήθηκε αύξηση στις υποθέσεις αρχαιοκαπηλίας σε ποσοστό 7,58% (71 υποθέσεις έναντι 66 το 2019). Αντίθετα, μείωση παρατηρήθηκε στον αριθμό των δραστών (121 έναντι 133 το 2018, ήτοι μείωση σε ποσοστό 9,02%).

Η πλειοψηφία των υποθέσεων αφορούσαν τη δράση μεμονωμένων ατόμων. Κύρια δραστηριότητα ήταν η παράνομη εκσκαφή, η κατοχή και η διάθεση αρχαίων αντικειμένων.

Το αδίκημα της αρχαιοκαπηλίας και της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών συχνά τελείται σε συνδυασμό με τα αδικήματα της αποδοχής και διάθεσης προϊόντων εγκλήματος.

Επισημαίνεται δε ότι, στην υπόψη δραστηριότητα παρατηρείται κυρίως η εμπλοκή ημεδαπών (102 ημεδαποί δράστες, ήτοι ποσοστό **84%** επί του συνόλου, έναντι 19 αλλοδαπών, ήτοι ποσοστό **16%** επί του συνόλου) και λαμβάνει χώρα σε όλη την ελληνική επικράτεια. Όσον αφορά τις παράνομες ανασκαφές, αυτές ως επί το πλείστον πραγματοποιούνται είτε εντός, είτε πέριξ αρχαιολογικών χώρων, χώρων με αρχαιολογικό ενδιαφέρον, Μονές και εκκλησίες.

Οι λόγοι που ευνοούν την ανωτέρω περιγραφόμενη εγκληματική δραστηριότητα είναι οι εξής:

- Το ιστορικό παρελθόν της Ελλάδας: Η Ελληνική Επικράτεια είναι διάσπαρτη με μνημεία και αρχαιολογικούς θησαυρούς, οι οποίοι είναι εύκολα προσβάσιμοι στον οποιονδήποτε.

- Η ύπαρξη πληθώρας χώρων θρησκευτικής λατρείας (Ναοί, μονές-Μοναστήρια κ.λπ.) σε απομακρυσμένες περιοχές, απ' όπου με μεγάλη ευκολία μπορούν να αφαιρεθούν αντικείμενα θρησκευτικής λατρείας μεγάλης αξίας.
- Η έλλειψη συστημάτων ασφαλείας στους προαναφερθέντες χώρους θρησκευτικής λατρείας, σε συνδυασμό με τον μεγάλο αριθμό ατόμων που επισκέπτονται τους ιερούς αυτούς χώρους.
- Η ύπαρξη μεγάλου αγοραστικού ενδιαφέροντος στο εξωτερικό για τέτοιου είδους αντικείμενα.
- Η αγορά αντικειμένων πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί έναν εύκολο τρόπο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.
- Η χαμηλή κρατική αποζημίωση σε περίπτωση ανεύρεσης πολιτιστικών προϊόντων. Το γεγονός αυτό ωθεί στη διάθεση των πολιτιστικών προϊόντων στην παράνομη αγορά, όπου τα περιθώρια κέρδους είναι μεγαλύτερα, αφού οι ενδιαφερόμενοι είναι διατεθειμένοι να τα αποκτήσουν καταβάλλοντας υψηλό αντίτιμο.
- Η ελλιπής φύλαξη των αρχαιολογικών χώρων και μουσείων. Το γεγονός αυτό δημιουργεί ευκαιρίες για τη δράση εγκληματικών ομάδων, καθώς μπορούν να αποκτήσουν ή να αφαιρέσουν πολιτιστικά προϊόντα χωρίς την ανάληψη υψηλού ρίσκου.
- Η μη καταγραφή των πολιτιστικών προϊόντων που προέρχονται από παράνομες ανασκαφές⁴⁵.

3.11.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2020)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
2	Αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος	2	-	Αρκαδία Αχαΐα Κορινθία Κιλκίς Ημαθία Πέλλα Σέρρες Λάρισα Θεσσαλονίκη

Το έτος 2020, η δραστηριοποίηση εγκληματικών οργανώσεων στο παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών συνίστατο στη δράση (1) ολιγομελούς (έως 6 δράστες) και (1) πολυμελούς (6-12 δράστες) εγκληματικών ομάδων, οι οποίες προέβαιναν σε συστηματικές λαθρανασκαφές, με σκοπό την ανεύρεση αντικειμένων αρχαιολογικής αξίας, κερμάτων και λοιπών πολύτιμων αντικειμένων,

⁴⁵ Τα προϊόντα αυτά δεν καταγράφονται και ούτε είναι γνωστή η περιοχή ανεύρεσής τους. Έτσι ακόμα και αν εμφανιστούν στη διεθνή αγορά, είναι αδύνατη η πιστοποίησή τους και ο επαναπατρισμός τους, παραμένοντας στην κατοχή των ιδιωτών που τα αγόρασαν.

χρησιμοποιώντας κατάλληλα μηχανήματα εκσκαφής, ανιχνευτές μετάλλων και μηχανήματα διασκόπησης του εδάφους.

Ειδικότερα, από τις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας εξιχνιάστηκαν δύο (2) υποθέσεις οργανωμένης εγκληματικής δράσης και διαπιστώθηκε η εμπλοκή έντεκα (11) ατόμων, συνδεδεμένων με το αδίκημα του παράνομου εμπορίου πολιτιστικών αγαθών, η συντριπτική πλειοψηφία των οποίων είχαν ελληνική υπηκοότητα.

Επιπρόσθετα, οι υποθέσεις που εξιχνιάστηκαν, αφορούσαν εγκληματικές ομάδες που παρουσίαζαν σαφή ιεραρχία, καθώς διαπιστώθηκε η ύπαρξη ατόμου ή πυρήνα ατόμων, που συντόνιζαν ή επόπτευαν τη δράση των λοιπών (κύριων ή περιφερειακών) μελών.

Οι ομάδες χρησιμοποιούσαν συνήθη αντίμετρα σύλληψης όπως, χρήση πολλαπλών τηλεφωνικών συνδέσεων, συνθηματικής φρασεολογίας, χρήση «ghostnumbers», απενεργοποίηση κινητών τηλεφώνων κατά τις ανασκαφές για αποφυγή εντοπισμού της θέσης τους κ.λπ..

Το αδίκημα της αρχαιοκαπηλίας και της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών συντελεί στην υποβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Χώρας μας. Επιπρόσθετα, πολύ συχνά προκαλούνται και φυσικές φθορές σε αρχαιολογικά ευρήματα στα πλαίσια παράνομων ανασκαφών.

Διαπιστώθηκε σε μία υπόθεση διαφθορά κρατικών υπαλλήλων, ενώ σε καμία υπόθεση δεν διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.